I[illegible] honorem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reverentiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communis et [illegible] civitatis

[illegible] [illegible] [illegible] statutarios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statuta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] Magister [illegible] Magister [illegible] [illegible] [illegible] magister [illegible] [illegible] Magister [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Magister [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Et scriptum fuit dictum statutum per [illegible] [illegible] Magistri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sub anno domini Millesimo CCCXLVI [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1346

N[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

S[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible] [illegible]

U[illegible] civitatis [illegible] [illegible] potestati et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et regendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

ter. Et finito et aliquibus supradictis debeat inter remotis nobilibus et minoribus xiiij annis, et sedere in dicta platea, et tunc debeat in ipso loco adhibere duos fratres minores vel heremitanos forenses arbitrio dictorum duorum ancianorum, et a principio dictorum sedentium debeat unus ex dictis fratribus ex uno latere, et alius ab alio, Incipiendo sedentes usque ad sextum inclusive et dicto sexto dimicte et assignare cartucellam propriam manu cancellerii, scriptam in hac forma: sextus; et tunc dictus sextus tantum et non alius accedat ad rota que actenus facta fuerunt ante dictam ecclesiam, seu tempore pluviali in dicta ecclesia in cuius medio sedere debeat cancellerius dicti consilii et non alius ad predicta ... et si aliquis quando dictam formam accesserit, de facto puniatur pena ... et sic per ordinem continuato accessus ad ipsam rotam fieri debeat, et possit usque ad numerum C hominum inclusive, et non plurium vel pauciorum. Dicta rota et hominibus coadunatis, cancellerius dicti consilii faciat et habeat vitreos ... in quodam capello C brevia, in cartucellis bombicinis de quibus sint albi absque aliqua scriptura lxxij et xxviij nigri in quorum ... scriptum sit: electo ancianorum contrate platee; in aliis tribus sit scriptum electore ancianorum contrate vallis; in aliis tribus sit scriptum electore ancianorum contrate pusterule; in aliis tribus sit scriptum electore ancianorum contrate collis; in aliis vero tribus sit scriptum electore ancianorum contrate burgi; in aliis vero tribus ... sic dictus numerus procedat usque ad xxviij inclusive sit scriptum de mensibus ianuarii et februarii electore ancianorum contrate platee ita quod ... in dicta contrata habeat duos ancianos de mensibus martii et aprilis. Sit scriptum in aliis tribus brevibus electore ancianorum contrate vallis de mensibus madii et iunii; in ipsis brevibus sit scriptum electore ancianorum contrate collis de mensibus iulii et augusti; sit scriptum electore ancianorum contrate pusterule de

mensibus vero septembris et octobris sit scriptum electore ancianorum contrate burgi. Ita quod dicta mensibus ... contrata habeat duos ancianos. In aliis vero x brevibus nigris scriptum sit in singulis duobus electore x de populo contrate platee, et sic de singulis contratis quorum x eligendi ... sint ... Et tunc dicti brevia ... unum ex dictis fratribus de dicto capello singulariter, et ponat in manu dicti cancellerii, et si est album, ipse cancellerius dicat album est. Et tunc qui coram ipso cancellerio accessit ... faciendo per alium fratrem usque ad sextum inclusive, et sic de singulis ... de dicta rota recedat. Et si non fuerit nigrum tunc dictus cancellerius ipsum ponat in manu dicti sexti coram ipso existenti qui eligat et eligere possit, recepto primo iuramento ab ipso eligendo, sufficientem et bona fide ancianum seu unum ex x illius contrate que in ipso brevi scripta fuerit qua electione et nominatione per eum facta statim recedat de dicta rota, deinde ad datorem aliorum brevium procedat, ita quod si ... cui obvenerit breve nigrum possit iam electum per primum in ipsa contrata seu alium quemcumque in ipsa contrata non alterius eligere et nominare pro anciano. Tertius vero cui ipsum breve nigrum ... contrate obvenit, in absentia duorum primorum eligere possit et debeat confirmare unum ex ipsis electis duobus vel illum in quem ipsorum duorum voluntas convenerit. Et ille talis sic electus per ipsum tertium confirmatus sit, et habeatur pro anciano populi dicte civitatis. Et ipso instanti facta dicta electione bannitor dicti consilii dicat talis est electus ancianus talis contrate et sic de singulis. Decem vero supradicti de populo eligant in dicta rota, dicto per quamlibet contratam, singulariter per illum cui obvenerit breve nigrum de ipsis decem, faciens mentionem ... prout videbit et placebit. Cum electo facta fiat proclamatio dicto modo, et ille habeatur pro uno ex x de populo dicte civitatis, usque ad numerum ipsorum decem, et non ultra ... in officio dicti anciani ... eligi vel nominari non possit aliquis minor xxv annis, vel homo male conditionis. Nec eligi vel nominari possit aliquis pro ... aliquem sum... vel ... secundum gradum in ...

sive vir patrem filium fratrem carnalem nepotem carnalem et item consobrinum ex latere patris vel matris. Et si aliquis eligeretur contra formam ipsa electio sit ipso iure nulla et denario ipsa electio facta quod ... fuit in ipso loco fiet non possit si fiat per consilium ipsius dicte civitatis, que semper valeat et inviolabiliter observetur statuto aliquo non obstante. Et ipsi domini anciani morari et morari debeat in eo loco ad ipsum officium exercendum et cum salario domorum eorum convenientium prout et sicut consilio ipsius dicte civitatis videbitur et placebit et non aliter. De iuramento dominorum anc.

.xiij. Ut remota fraude ancianatus officium recipiat incrementum. Ordinamus quod anciani ipsius civitatis amelie tacto libro iurent ad sancta dei evangelia facere custodire toto tempore eorum officii castra iurisdictiones districtus dicte civitatis et loca religiosa secundum quod eis melius videbitur pro eorum servare ac salvare utilitate et statum dicte civitatis. Si invenerit aliqua loca seu castra remota a statuto comunis amelie et iurisdictionem ea seu ea procurabunt reducere et manutenere ad mandatum et statum dicte civitatis toto eorum posse et facere custodire statuta dicte civitatis et eius districtus expensis comunis predicti et procurabunt quod ea et opera que statuta comunis et ipsius inviolabiliter observentur et omnia ordinamenta facta et facienda per consilium ipsius sine aliqua diminutione observabunt et observari facient in conducta. Et quod omnes quos invenerit iuratos exequentes ipsius defendent et manutenebunt ... eorum posse. Et quod non erunt in consensu et loco quod aliquis iuratorum de dicto ipso de ... seu de rebus contra iustitiam gravamen ... et quotiens ab eis consilium petitum fuerit dabunt quod melius et utilius eis videbitur pro utilitate et bono statu civitatis predicte et eius districtus. Et quod credentias eis impositas tenebunt. Et hec omnia et singula iurabunt attendere et observare et omnia et singula ad eorum officium exerceant bona fide et sine fraude facere. [illegible] teneat [illegible]

Presentis legis edicto firmam quod domini anciani ipsius civitatis amelie teneantur et debeant eorum officium ancianatus toto tempore eorum officii facere et exercere sine negligentia quod est tale. Videlicet manutenere et favere officium domini potestatis et omnibus officialibus civitatis amelie et etiam manutenere et custodire et defendere augere et salvare omnia et singula iura et iurisdictiones comunis et ipsius civitatis amelie et eius districtus et ipsam civitatem et districtum, res aveere et pecuniam et bona comunis civitatis predicte et inquantum poterunt qualibet conservare in suo iure. Et etiam quod omnes et singulos rebelles et exbanditos civitatis eiusdem. Et congregare et congregari facere vocatos et quotiens tempore ad sonum campane vel quocumque modo voluerit omne consilium vel adunantiam publicam vel privatam omnem arenga vel parlamentum tam comunis quam ipsius civitatis predicte et si in ipsis consiliis seu consilio tam comunis quam ipsius ... viderit vel placuerit. Cum autem ipsius consilii ... comunis possint syndicum et syndicos ordinare prout eis videbitur non obstantibus ... potestas non esset presens in ipso consilio et in ipsis consiliis adunatis eo eorum alteros proponere et proponi facere et consulere et omnes et singulas propostas per eos et eorum dicte de ipsis quod ... inter se fieret et proponi debeat firmatas et non aliter ullo modo et super ambassiatas ambassiatorum forensium super qua ipsorum anciani consensu et eorum aliquem eorum mandato in dicto consilio ubi retracta sint proposita fiat et mittere et mittere facere teneantur ... et singulariter ad ... tutum debitum dicta et consilia arregamenti vel ... quotiens super ipsis propositis consilium voluerit ipsi dare et eis videbitur secundum formam statutorum ubi statuta ... loqueretur. Etiam quando requisiti fuerint a domino potestate seu aliis officialibus de licentia danda de aliquo ... debeant audire ... quare licentia esset danda et secundum veritatem

maioris partis numeri ipsorum ancianorum licentia concedatur aliter contra quemlibet ad tormenta procedi non possit. Ita quod si ipsi anciani licentiam non dederint aliquis nullatenus tormentetur. Et si contra fecerit potestas perdat de suo salario pro nomine pene, camerario comunis solvenda, libras decem parvulorum totiens quotiens contrafactum fuerit et camerarius ad petitionem maioris partis ancianorum dictam penam de suo salario retinere teneatur et si non retinebit camerarius teneatur reficere de suo. Et si tormentatur aliquis sine licentia ancianorum confessio facta per tormenta non valeat ipso iure. Salvo quod super quorum processu maleficii tunc examinatis et publicatis testibus et termino dato ad opponendum et reprobandum testes et dicto termino elapso et nullis exceptionibus propositis vel oppositis et non probatis potestas vel iudex civitatis Amelie videntur per ea que ex processu apparent eum contra quem processum est de iure torquendum esse ut veritas inveniatur torquendum. Si petierit super hoc licentiam ab ancianis torquendi eundem torquere possit. Et si non concederet ipsa licentia anciani contra [illegible] ipse potestas vel ipse [illegible] dicta licentia sive [illegible] et gravamen deponat salarium per consilium tota penes camerarium comunis Amelie et ipse camerarius [illegible] [illegible] forensis [illegible] officia [illegible] possint amittere. Sed si visis processibus et actis factis et probationibus et allegationibus in ea factis consultum et designatum an sit [illegible] quod procedit ad eo confitendum tormenta cogendus ut reperiatur veritas in re et secundum ipsius sapientis consilium procedatur statuto vel ordinamento aliquo non obstante. Et dicti iudices non possint assignare suspectos. Et teneatur et debeat dominus anciani significare et sindicari facere dominus senatoribus et capitaneis artium consilio vel sacro romano apostolico aliove vicario pro tempore ad Ameliam missus vel per litteras expensis et ex parte comunis quando potestas aliquid mali fecerit vel renomitatis faceret vel fieri faceret vel fieri permicteret vel ullo modo obmicteret vel obmicti permicteret aliquid boni confici deberet prout ipsis dominis ancianis videbitur expedire. Et quod omnes et singule provisiones ordinamenta et statuta per eos vel per maiorem partem ipsorum ancianorum

vij

et eorum decem facta et fienda omni tempore valeat et plenam obtineat roboris firmitatem donec per eosdem in eodem officio successores fuerint revocata non obstante aliquo iure vel statuto vel aliquo alio quod in contrarium loqueretur. Salvo capitulo quod loquitur de modo expendendi pecuniam comunis cui per ordinamenta aliqua vel obiectum in aliquo non possit ullo modo derogari. Et salvo quod non possit aliquid ordinare de [illegible] vel ipsorum aliquo pro eorum lucro modo aliquo sua [illegible]. Nec possit aliquid ordinare quod potestas et quivis alius officialis seu rector absolvat de aliquo ad quod ipse potestas seu rector teneatur facere secundum formam statuti. Nec possit concedere vel ordinare quod potestas iudex vel notarius vel familiaris ipsius potestatis seu rectoris possit habere aliquam partem de aliqua custodia facienda de aliquo retento quod detinere deberet et custodiri pro aliquo maleficio vel delicto nec partem alicuius condempnationis que fieret contra aliquem accusatum seu denuntiatum facta per potestatem et officiales suos vel familiares. Addimus huic capitulo quod omnia ordinamenta que fient per dominos ancianos et decem approbari et approbari debeant in consilio generali civitatis Amelie per duas partes consiliariorum dicti consilii et aliter dicta ordinamenta non valeant ullo modo capitulo aliquo [illegible] vel [illegible] posito non obstante in contrarium loquente.

Quod domini anciani populi non possint aliquid ordinare in palatio comunis.

Item statuimus et ordinamus quod anciani populi qui pro tempore fuerint et eorum decem non possint nec valeant aliquid statuere et ordinare nec refirmare super quocumque negotio in palatio comunis ubi moratur potestas vel in aliqua parte ipsius palatii nec in aliquo loco ubi moraretur potestas vel aliquis cum officialibus vel familiaribus nisi in alia [illegible] et si contra fiat ipso facto sit nullius valoris.

Quod domini anciani populi non permictant quod pecunia comunis expendatur contra formam statuti.

Statuimus et ordinamus quod domini anciani populi civitatis Amelie non permictant nec consentiant pecuniam aliquam seu rem aliquam de comuni dari seu expendi per camerarium comunis seu per aliquam quamcumque personam contra formam statuti dicti presentis et si permicterent aut consentirent vel contra fecerint toto tempore eorum officii debeant consentientes permictentes vel consentientes de suo proprio tantam quantitatem solvere dicto comuni quanta est in summa pecunie expense contra formam statuti cum eorum presentia sine ipsorum contradictione.

Quod anciani populi et eorum decem sint exempti ab omni honere personali.

Statuimus quod domini anciani populi civitatis Amelie et eorum decem sint exempti ab omni honere personali durante eorum officio debeat tamen solvere datum quod imponeretur eis pro cenis. Et toto tempore eorum officii possint arma portare sine pena statuto aliquo non obstante.

De numero consiliariorum populi.

viij Item statutum et ordinatum quod domini anciani populi civitatis Amelie habeant quinquaginta consiliarios videlicet decem spetiales et quatraginta generales, videlicet duos spetiales et octo generales pro qualibet contrata, quorum officium duret quattuor mensibus et sic durat per totum annum, et eligantur per ipsos ancianos dum modo in dicto consilio aliquis ex nobilibus dicte civitatis intrare non possit, statuto tamen comunis posito sub rubrica de modo congregandi consilium in fine semper salvo. Et quod fiat ordo per ipsos dominos ancianos et per ipsum consilium spetiale et generale habeat vim et vigorem sicud cetera ordinamenta et statuta populi non obstante aliquo statuto comunis.

Quod domini anciani possint facere pulsari campanam.

viiij Statutum quod domini anciani populi civitatis predicte possint facere pulsari campanam ad consilium vel arengam et ad quamcumque congregationem voluerint per castaldos comunis vel per custodes sine quod dicte porte et solutores pecunie non obstante aliquo capitulo statuti comunis quod contrarium loqueretur huic capitulo. Et potestas non cogat et non impediat castaldos sive custodes quominus dicta campana pulset ad penam xxv librarum de suo salario, et quod potestas non possit facere pulsari campanam ad arengam vel ad aliquam adunantiam sine licentia et voluntate dominorum ancianorum populi vel maioris partis ipsorum ad dictam penam. (Penalle)

Quod domini anciani faciant custodire campanile et portas civitatis Amelie.

x Item statutum quod domini anciani populi una cum decem teneantur et debeant facere custodiri campanile et portas civitatis Amelie expensis comunis prout eis videbitur. Et custodes portarum et campanilis dicte civitatis eligantur in consilio populi ipsius civitatis ut ipsi consilio videbitur, et aliter facta electio non valeat.

Quod si aliquis ancianus vel iuratus de populo dampnum habuit pro comuni quod sibi emendetur.

xj Ordinamus et statutum quod si aliquis ancianus seu iuratus de populo habuit aliquod dampnum pro facto comunis illud dampnum sibi emendetur de pecunia comunis sine strepitu et figura iudicii si ipsum dampnum substinuit occasione officii.

Quod anciani possint proponere omnia utilia pro comuni utrique eis placuit.

xij Item statutum quod domini anciani populi teneantur dicere et proponere coram potestate et cum officialibus omnia que eis videbuntur fore utilia pro comuni et pro facto civium spetialis et de populo, et potestas cum officialibus suis ipsos ancianos teneantur audire benigne et proponentes intelligere. Et ipsos dominos ancianos non possit condempn. nec aliquod gravamen eis inferre cuius ipsorum inferre dicte ... usus et si contra fecerit perdat de suo salario nomine pene xxv libras in fine sui regiminis. (pen. xxv lib.)

Quod domini anciani et x et consilium populi debeant intrare consilio comunis.

xiij Statutum quod domini anciani populi et consilium generale et spetiale ipsorum possit et debeat intrare consilio generali et spetiali comunis et dicti domini anciani et consilium spetiale ipsorum velut alii spetiales et generales comunis tamquam consiliarii comunis.

Quod domini anciani debeant assignare camerario comunis quicquid ad eorum manus pervenerit.

xiiij Ordinamus et statutum quod anciani populi et quilibet ipsorum teneantur restituere camerario comunis et facere scribi in quaternis de introitu comunis quicquid obvenerit ad manus ipsorum occasione eorum officii, et qui contra fecerit puniatur vice qualibet in x libris comuni et nichilominus quod receperit comuni predicto restituere teneatur.

De electione custodum celatorum.

xv Ne maleficia absconsa omnino remaneant impunita, statutum et ordinatum quod per dominos ancianos populi infra octo dies eorum regiminis eligantur custodes celati in civitate et comitatu Amelie quorum officium duret toto tempore officii dominorum eligentium, et non libera qui custodes sic electi iurent et promictant denuntiare et accusare omnes et singulos ludentes ad ludum vetitum contra formam statuti seu de nocte blasfemantes quod in modo seu statuti pacificum dicte civitatis seu reformationem dicti comunis in civitate Amelie et districtu seu aliquem ipsorum et denuntiare et accusare teneantur omnes et singulos facientes et vendentes carnes contra formam statuti et agentes ... tabernarios et fornarios et alios delinquentes contra formam statuti seu vel dampnum dantes in bonis deffensis. Qui custodes electi nomen debeant in credentia retinere et ipsi dicto relatori seu denuntiatori stari et credi. (Officio celatorum custodum)

De conservatione iuris comunis.

xvj Statutum et ordinatum ad hoc ut iura comunis semper remaneant et amicti non possint quod anciani populi teneantur et debeant infra x dies post publicationem presentis statuti ad penam xxv librarum pro quolibet eligere et nominare duos bonos et expertos notarios legales de Amelia qui teneant et debeant exemplare et copiare et in publicam formam reducere in quodam libro cartas pertinentes ad comune et singula iura et iurisdictiones comunis Amelie cum quo contractus ubicumque reperiri et reperiri possint et haberi. Et dicti notarii sic electi debeant dictum librum facere infra duos menses a die sue electionis post eorum electionem ad penam x librarum pro quolibet ... (Non)

communis Amelie explicanda et fiant, que debeant per vos Camerarios Salarium ordinandum et declarandum per Ancianos et rectores predictos. Notarius dictum librum et reponat in Sacristia fratrum minorum de Amelia, et quod dictus liber non possit nec debeat fieri nec videri per aliquem sine presentia dominorum Ancianorum seu maioris partis ipsorum. Et quod fiat dicta exemplata sive originalia reponatur in archivo Comunis firmiter ubi consueverit sint reposita et fieri et videri non possint per aliquem sine deliberatione consilii populi. Et si aliquis hec non viderit seu legerit vel legi fecerit sine dicta deliberatione solvat pro pena centum libras. Et quod si occurrerit quod aliqua plura seu iurisdictiones et scripta aliqua fient et supervenerit que spectarent ad dictum comune quod per dominos Ancianos scribi faciat in dicto libro ad dictam penam.

De proponendo ut veniat pecunia in comuni quando proponitur de aliqua expensa.

Item statuimus et ordinamus quod domini Anciani et consules tenerentur et debeant cum proponitur super aliqua expensa seu donatione fienda per comune Amelie de pecunia ipsius comunis ultra expensas ordinatas per statuta Comunis Amelie, proponere seu proponi facere unde et quomodo et qualiter veniat pecunia in comuni quod talis expensa fienda una cum dicta proposita, et si non deliberatum solutio talis debiti seu donationis quod talis deliberatio sive reformatio sit vana et nullius valoris.

De electione duorum Sindicorum ad Sindicandum camerarios et datiarios.

Statuimus et ordinamus quod per dominos Ancianos populi civitatis Amelie qui pro tempore erunt eligant et eligi debeant duo Sindicatores et rationatores ad Sindicandum rationandum et revidendum omnes camerarios Comunis predicte et cultores datiarum et gabellarum et introytus ipsorum camerarios et expensas per eos factas et de denariis pervenientibus ad manus dictorum camerariorum et cultorum datiarum et gabellarum et ad faciendum et reddendum omnia et omnia que fieri debent in predictis pro utilitate dicti comunis Amelie. Et si invenerint in predictis vel aliquo predictorum seu aliquem dictorum camerariorum seu cultorum in aliquo deliquisse quoquo modo contra formam Iuris seu statutorum aut ordinamentorum dicti Comunis, eos et quemlibet ipsorum quos deliquisse invenerint unum vel plures condepnare debeant secundum formam dictorum statutorum. Et quos invenerint non deliquisse absolvant. Et ipsos condepnationes seu absolutiones facere et dare in consilio generali dicti Comunis, ut fieri et dari consueverit per notarium potestatis. Et quos per ipsos Sindicatores condepnabunt pro condepnatis habeantur. Et per potestatem ipse condepnatos exequatur et executioni mandent per se et suos officiales de suo salario solvendo. Et quos absolverint per absolutos et liberatos habeantur, contrario aliquo non obstante.

Ut domini Anciani possint eligere Centum Iuratos de populo.

Item statuimus et ordinamus quod per dominos Ancianos populi possint eligi centum Iurati de populo et plures et pauciores secundum eorum voluntatem ad exequendum eorum mandata et dominorum potestatis, qui Iurati eisdem Ancianis debeant in omnibus obedire ad penam centum solidorum pro quolibet.

Ut Anciani faciant reinvenire nomina nobilium.

Item statuimus et ordinamus quod per Ancianos populi et eorum decem qui erunt duos post approbationem presentis statuti eligant et eligi debeant homines populares unus de qualibet contrata qui reinveniat omnia nomina nobilium et magnatorum Civitatis Amelie si reinventa non fuit et districtus quorum nomina ponantur et scribantur in fine statutorum populi et aliqui ex dictis nobilibus et magnatibus remanerent quod non ponerent ut deberet in ipso statuto non tamen habeatur pro populari si nomina nobilium remaneat prout est et nichilominus nomina dictorum nobilium ponantur et scribantur per dictos quinque homines eligendos, et predicta teneatur fieri facere Anciani ad penam centum solidorum pro quolibet.

Ut per dominos Ancianos eligantur notarii super catastos.

Statuimus et ordinamus quod per dominos Ancianos omnes duos menses eorum officii eligant super catastos duos bonos et legales notarios ad levandum et ponendum terras de dictis catastris inter partes et non minuendo libram catastorum predictorum. Qui notarii electi debeant in consilio populi approbari, et habeant dicti notarii pro quolibet petio terre de levando et ponendo a qualibet parte tres denarios. Et si aliter fieret electio non valeat officium quorum durent per duos menses.

Ut domini Anciani populi possint expendere de pecunia comunis.

xxx Item statutum et ordinatum quod domini anciani populi vel maior pars ipsorum pro evidenti utilitate communis pro quolibet die possint et valeant expendere de pecunia et avere communis Ambelie absque aliqua deliberatione x solidos. Et cum deliberatione ipsorum et eorum decem vel maioris partis ipsorum possint expendere quolibet die xl solidos, cum deliberatione consilii populi x solidos [illegible] non obstante aliquo capitulo communis vel populi quod contrarium loqueretur.

Ut quilibet teneatur acceptare officium sibi datum.

xxxj Statutum quod cuicumque datum fuit officium ancianatus populi vel aliquod aliud officium recipere teneatur. Et si aliquis officium sibi datum per commune Ambelie recusaverit puniatur in C solidos nisi iusta causa fuerit. Et predicti anciani non possint reformari per consilium vel ordinamentum. Et qui arengaverit quod ipsi reformaverint solvat camerario communis nomine pene C solidos. Et si ipsi anciani proponerent seu proposita facerent de reformatione eorum eadem pena teneantur.

De pecunia communis non expendenda sine licentia consiliariorum.

xxxij Ordinamus et statuimus quod de pecunia et rebus communis Ambelie non possit fieri aliqua donatio nisi primo deliberatum fuerit in consilio ancianorum et decem de [illegible] in maiori consilio de mense in consilio C maioris libere de [illegible] in arenga communis in qua sint ad minus CC homines congregati et si aliquis predictorum consiliariorum fuerit contradictum non procedatur ulterius et si aliter fieret non valeat. Et si anciani ulterius predictas fieri procederent puniantur consentientes ex eis in x libris pro quolibet nomine pene et nichilominus teneantur reddere quod donatum seu datum fuit. Et hoc capitulum non possit tolli nisi ex arenga communis in qua sint ad minus CC homines.

De non rebandiendo aliquo exbandito.

xxxiij Statutum quod anciani vel aliquis ex eis vel aliquis alius officialis directe vel per obliquum audeat vel presumat quod aliquis processus contra condempnatos vel exbanditos in maleficiis differatur vel quod condempnatio tollatur vel suspendatur vel quod de facto condempnatio contra condempnatos vel exbanditos differatur vel suspendatur ad tempus vel in perpetuum in totum vel in partem vel quod detur vel concedatur licentia alicui exbandito vel quod stet vel redeat vel moretur in civitate Ambelie vel eius districtu vel de predictis vel aliquo predictorum proposita facere vel facientibus consentire. Et si quis aut ex predictis ancianis vel officialibus contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum vel si non aliquis civis vel forensis supposuerit proposita vel si aliquis arengaverit vel consuluerit in predictis solvat pro banno communi Ambelie x libras et depingatur in palatio communis in quo [illegible] possit [illegible] predicta vel aliquo predictorum fecerit et appareat et cuilibet liceat ut alius transeat in exemplum. Et nichilominus talis in predictis contrafaciens quilibet possit offendere sine pena in persona et rebus. Salvo quod quando procederetur de novo pro causa civitatis Ambelie contra aliquem exbanditum et talis exbanditus qui procederet voluerit comparere et se excusare a dicto processu quod tunc teneatur eidem licentiam dare duorum dierum et non plus infra quos possit se excusare et totum aliud capitulum communis de tali materia loquens sit in sua roboris firmitate.

Dat licentia exbannito qui de novo proceditur

Ut domini anciani debeant quilibet ebdomada facere rationem de introitibus dampnorum datorum.

xxxiiij De introitibus dampnorum datorum statuimus et ordinamus quod per dominos ancianos fiat ratio per singulas ebdomadas cum ipsis officialibus et per apodissas sigillatas per camerarium communis et ratione facta nisi cancellaverit teneatur summa ipsorum introitum tam facta per ipsos ancianos scribere ad introitum communis prout inventum fuerit ad camerarium pervenisse.

Non

Ut nullus ancianus eligat ad aliquod officium consanguineos infra septimum.

xxxv Statutum quod anciani populi civitatis Ambelie non possint nec debeant ipsi vel aliquis ipsorum ponere vel eligere nec nominare ad aliquod officium communis aliquem filium fratrem carnalem ipsorum seu alicuius ipsorum filium fratris carnalis et nepotem carnalem et si ipsi vel aliquis ipsorum contrafecerit in predictis puniatur in x libras [illegible] qualibet per potestatem de facto auferetur capitulo aliquo [illegible] et ipsa electio sit nulla et ita non obstante et ipse electus officium acceptaverit pena [illegible] puniatur.

Non

Sufficit punitio de facto

Ut nullus ancianus possit eligi ambassiator.

xxxvj Item statutum quod nullus ancianus possit eligi ambassiator qui vadat ad aliquem locum pro ambassiata communis civitatis Ambelie nisi deliberatum fuerit per

ancianos et decem de populo vel pro maiori parte presentium ipsorum. Et si aliquis ancianus iret pro dictam formam ad aliquam ambassiatam puniatur vice qualibet in x libr. ab eo de facto exigendam per potestatem dicti communis non obstante aliquo statuto quod prohiberet potestatem procedere contra aliquem ancianum. Et quod dictus ancianus pro dicta ambassiata nullum salarium habeat a communi. Et si eam sibi solverit solvat de suo proprio. Et quod nullus ancianus dum erit in officio ancianatus audeat vel presumat recipere aliqua xenia ad penam x libr. pro quolibet.

Potestas non aufferat [illegible] facto

Puniatur qui recipit xenia

De electione duorum syndicorum communis.

Anciani populi et cancellarius communis teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam x libr. pro quolibet eorum per potestatem auferendam si contrafecerint facere et eligi in consilio generali dicte civitatis duos syndicos generales quorum officium duret spatio duorum mensium. Qui syndici teneantur et debeant iurare ad sancta dei evangelia tactis scripturis [illegible] [illegible] ex eis singulis consiliis populi et communis dicte civitatis et in eisdem consiliis protestari [illegible] et potestati et ancianis qui tunc erunt quod ipsi non permittant facere nec faciant aliqua proposita que essent vel esse possent in preiudicium communis vel ipsi communi dampnosa vel que essent contra formam statutorum dicte civitatis. Teneantur etiam similiter protestari facere consiliis existentibus in dicto consilio quod nullum [illegible] contra [illegible]. Et quod etiam si forte aliquis proponeret vel consuleret [illegible] contra dictam protestationem quod propositum seu quod consultum esset non valeat ipso iure, quam protestationem cancellarius dicti communis teneatur et debeat ante proposita seu ante facta scribere in libro reformationum autentico vinculo iuramenti et pena x libr. de suo salario. Possint etiam et debeant dicti syndici nomine dicti communis conveniri ab omnibus volentibus aliquid petere communi predicto, et ipsi syndici et quilibet ipsorum possit convenire quoscumque debitores dicti communis [illegible] aliquid dicto communi et totum processum facere cum eis tam in agendo quam in defendendo coram iudicibus potestatis ad similia deputatis et fuerit ordo iudiciarius in eis [illegible] prout fuerat in aliis ab privatis sive coram iudice supradicto.

Penale Anciani

Liber officii potestatis.

De non constringendo duos ancianos populi per potestatem durante eorum officio.

Statuimus et ordinamus quod potestas civitatis Amelie vel eius officiales vel aliquis alius officialis cuiuscumque conditionis existat non possit nec debeat constringere aliquem vel aliquos existentes in officio ancianatus personaliter vel realiter toto tempore sue potestarie nec camerarium nec notarium cancellarie existentem in officio tempore sue potestarie nec ipsos expellere extra terram nec possit procedere contra eos occasione alicuius maleficii per eos commissi nec condempnare exceptis homicidio, tractu, mulieris corruptione, rapina, adulterio, incendio et falsitate, in quibus casibus contra eos possit procedi etiam si non essent in officio constituti. Sed si aliquis ipsorum ancianorum notarii cancellarie vel camerarius commiserit aliquod maleficium exceptis predictis maleficiis debeat puniri et condempnari per primum potestatem venturum et non per eum potestatem cuius tempore dicti anciani camerarius vel cancellarius aliquod maleficium commisit ultra casus supra narratos. Et si potestas contrafecerit solvat de suo salario communi Amelie L libr. denariorum pro quolibet et ex nunc non habeatur pro potestate et nullus teneatur ei obedire. Et quod placuit ancianis et [illegible] aliorum pro tempore ipsorum mittatur ad [illegible] Romanum populum et senatores quod mittat novum potestatem. Insuper addimus quod nullus officialis seu notarius civitatis Amelie cuiuscumque conditionis existat possit vel debeat confinare vel extra terram expellere aliquem popularem dicte civitatis quacumque de causa ad penam c libr. pro quolibet de suo salario et vinculo iuramenti. Sed si aliquis popularis repertus fuerit commisisse aliquem excessum seu delictum debeat puniri et condempnari secundum formam statutorum de talibus maleficiis loquentium.

De officio potestatis et eius officialium.

Potestas civitatis Amelie et quilibet alius rector dicte civitatis per se et suos officiales et familiares toto tempore sui regiminis debeat tenere et observare officium sue potestarie secundum formam statutorum et ordinamentorum communis et populi civitatis Amelie factorum et faciendorum. Et singulis diebus a mane usque ad terciam et a nona usque ad vesperas morari ad ius reddendum et ius unicuique petenti facere et reddere ad bancum iuris in palatio communis in civilibus et criminalibus et extraordinariis causis, salvo capitulo statutorum communis quod loquitur de temporibus feriatis. Et salvo quod si fieret consilium vel videretur utilitati civitatis dictis ancianis. Et salvo quod in diebus quadragesimalibus reddat ius in civilibus semel in

observantur statuta

Reddatur ius

Processus debet terminari infra xx dies a die citationis

die. Et citatis ad curiam in civilibus decem diebus quatragesimalibus teneat coram deo iudex comparere sequenti die post citationem partem contumacia se fuit suo adversario responsurus. Et teneant predicti potestas et sui officiales examinare procedere et terminare diffinire et absolvere vel condempnare de omnibus et singulis maleficiis et criminibus et extraordinariis infra xx dies, computandos incipiendo a die citationis de huiusmodi fiendo, et infra minorem terminum, ubi alius per statutum minores termini darentur. Et postquam dicti processus fuerint publicati tam suum quam eius antecessoris teneatur et debeat terminare absolvere vel condempnare infra octo dies immediate secuturos. Et processus pendentes quam publicati assignabunt eisdem reiterari non possit. Et assignare facere infra septimanam dictis comunis omnes condempnationes integras et extensas in maiori consilio instanti ipsius condempnatoris promulgatis. Et iudex domini potestatis interponere teneatur et debeat auctoritatem omnibus civibus tutelis iustitie copiis et exemplis publicandis et omnibus aliis publicationibus sine aliquo salario et mercede ab petitoribus eorum petentes. Et exercere et executioni facere et solutionem assignare debentur penitus cum effectu ad manum camerarii dicti comunis non suas vel alicuius pro inportare ullo modo a gubernatoribus debitoris usque in eo quod est solvendi omnes penas banna et condempnationes aliquas actorum factas vel per eum suo tempore faciendas. Et omnes datias et quantitates pecunie et res quascumque debendas elapsis decem diebus, post quas debitores ad solvendum. Et sapient cuilibet petenti dare sine fori statuti. Et nullam pecuniam pignus vel rem aliquam sine comunis sine spectabilis possit recipere sive recipi facere, sive permittere quod recipiatur per aliquem suum officialem vel familiarem, sive aliquem alium, cui non intersit aliquatenus. Et hoc etiam deponi facere in palatio vel camera comunis ullo modo. Et etiam facere legi in fine cuiuslibet mensis in maiori consilio omnes expensas et introitus dicti comunis de mense suos et expensas factas per dominum camerarium et de ipsis litteras et acceptas factas facere mentionem. Et convenire et facere ancianos et eorum officium ac sindicos generales comunis. Et inquisitionem facere colligentes omnes res dicti comunis. Et singulos qui tempore alicuius potestatis sui precessoris fuerunt anciani dicti comunis et non cancellarie et sindici

generales camerarios et exactores datiarum et eorum quemlibet non tractatores ancianos comunis de extorsionibus vel rei aliqua dicti comunis et specialiter de furtis et simoniis facta vel falsitate tempore eorum officii factas et perpetratis et punire et condempnare iustitia exigente infra primum mensem sui regiminis non tardius. Et non congregare aliquod consilium adunantiam vel arengam sine consensu ancianorum et in ipsis opportunitatem non facere sed quandocumque et quoties et quando voluerint anciani predicti. Et licentias suas dicti comunis quotiens eorum dictis placuerit ancianis et prout fuerit ordinatum per eos et eorum dictis pro gubernatione negotiis dicti comunis et specialis. Et non liceat in suo officio tempore sui regiminis aliquem officialem qui fuerit in dicta civitate a ... annis citra ad aliquod officium vel cum aliquo officiali in dicta civitate. Et non liceat aliquem officialem familiarem qui sit de aliqua terra propre ancianos per ... Et qui fuerit expulsus de terra sua ... ad potestatem ... post ... et officium quod ipse ... fecerit sit nullius ipso iure. Et ... dictos et ... omnes et singulos exbanditos et rebelles civitatis Anconae et eorum sequaces fautores et receptatores. Et predicta omnia et singula facere exequi per se suosque officiales et familiares toto tempore sui regiminis secundum formam statutorum et ordinamentorum comunis et populi civitatis Anconae factorum et faciendorum etiam ... aliqua que ... maiorem exitum requireret et laborem ... suo officio sine aliquo salario alio et mercede. Et ... salario potestatis et ... quo sit contentus ... petere recipere ... a comuni vel specialiter persona ... ac ... colore vel causa non possit per se vel alium ... palam vel occulte. Et observare et observari facere omnia et singula statuta et ordinamenta comunis et populi civitatis predicte facta et facienda et ubi statuta et ordinamenta comunis et populi observare statuta et ordinamenta ... et omittere statuta et ordinamenta comunis. Et ubi statuta et ordinamenta non sufficerent servare in dicta civitate consuetudines ... et sine ... ubi deficerent ... approbatas. Et predicta omnia et singula ... canonicum ... et predicta omnia et singula prefatus dominus potestas per se et suos officiales et familiares teneatur et debeat observare et observari ... facere exequi et executioni facere ad penam ... quam per tempus sui sindicatus dicto comuni solvere teneatur ... vel aliquo ...

Inquirat

Ne sapientes dande

Ab.

Et observare statuta comunis

vel aliquo eorum vel aliquo alio, ipso non obstante fuit contra factum. Addimus huic capitulo quod notarii potestatis et guardianorum dicte civitatis non possint nec debeant exhibere seu copiare aliqua acta communis vel specialium personarum dicte civitatis in civilibus et criminalibus et extraordinariis cuiusvis, nisi cuiuslibet persone dicte civitatis et comitatus aliquid confecerat instrumentum, ad penam pro quolibet dictorum personarum de suo salario et cuiuslibet vice; et dictis notariis dicti scripturis copiatis seu factis fides nullatenus habeatur, et teneatur ad petitionem cuius interfuit dare ad copiandum notariis dicte civitatis petentibus.

De inquisitione facienda contra notarios infamatos.

Si quis infelicissime temeritatis notarius, quod absit, tanti fetoris foret infamia involutus quod de sua culpa et falsitate predicatur et armonia quod vulgo potius quam de innocentia credetur, potestas civitatis Amelie seu iudex maleficiorum ex officio inquirat a personis fide dignis suo officio sine alia promotione; et infamia per veritatem reperta talem infamem notarium de processibus faciat excipere et de omnia protocolla et libros et cedulas faciat sine mora de spendio presentare et assignare, et de eis omnibus et singulis publicum inventarium fac[iat] et ordinem de ponendo penam quam voluerint anciani et ... et bandiatur; qui gerens hoc aliquid instrumentum publicum scriptum etiam talis bestialis notarius infra decem dies post bandimentum huiusmodi conscriptum vel ei tradit absentis. Camera eo illud debeat assignare et eos facere in inventario memorato alienatos; dictus sindicus interea ipso facto sit cassus, quod ... insinuare et mandetur notario tanquam suspecto quilibet protocollum nullum sibi sit nisi primo inventario in inventarium cum potestate ponatur et sic forte scriptum. Et si quis inventus fuerit et falsarius debeat condempnari de falsitate aliqua alia vel ... culpabilis puniatur, et quantum iustitia suadebit.

Ut potestas debeat observare omnia ordinamenta facta per dominos ancianos populi.

xxxiiij Potestas civitatis Amelie teneatur et debeat omnia et singula statuta, ordinamenta, provisiones facta et fiendi per dominos ancianos et eorum, dum modo sint approbata in consilio populi, observare et observari facere et executioni mandare. Et si dictus potestas non observaverit et ea executioni non mandaverit ut dictum est, quod ipse non habeat pro potestate et nemo sibi debeat obedire; et anciani teneantur mictere ad senatores et ad Sacrum Romanum Imperium ambaxiatores expensis communis, qui eis ex parte dicti communis supplicent quatenus placeat eis novum potestatem transmictere, cum potestas missus ab eis non observet statuta et ordinamenta dicte civitatis secundum pacta habita inter Romanum populum et commune Amelie.

Quod omnes exbanditi et latrones expellantur extra civitatem Amelie.

xxxv Potestas in principio sui regiminis seu adventus teneatur facere banniri per civitatem Amelie quod omnes exbanditi, latrones et falsarii debeant exire ad penam L librarum pro quolibet; et hoc teneatur potestas predictus facere vinculo iuramenti.

De inventario faciendo de massaritiis communis Amelie.

xxxvi Fiat inventarium per potestatem et camerarium communis Amelie de massaritiis communis, et inde fiat publicum instrumentum et sit penes camerarium dicti communis. Et potestas teneatur ipsas massaritias et res in fine sui regiminis assignare dicto camerario ad penam X librarum pro quolibet, et res que reperirentur perdite seu deguastate emendare.

De observando constitutiones papales et imperiales editas contra hereticam pravitatem.

xxxvij Potestas civitatis Amelie observet et observare debeat et faciat cum debita diligentia et cautela constitutiones papales et imperiales editas contra hereticam pravitatem.

Ut potestas teneatur mictere et sigillare suo sigillo licteras per commune.

xxxviij Quotiens ab ancianis ex deliberatione per consiliarios potestas vel alius officialis dicte civitatis requisitus fuerit ut mictat licteras alicui vel communi, domino seu personis cuilibet, sint seu contrarium existant et gratias per dicto communi narrando, seu pro veritate vel aliquid veritatis petendo, potestas et generaliter alii officiales huiusmodi licteras suo sigillo sigillare et mictere debeat, secundum notam que ab ipsis ancianis fuerit assignata eisdem, ad penam L librarum pro quolibet, de communi expensis dicti communis solvendis.

Quod potestas non possit facere congregari aliquod consilium sine licentia dominorum antianorum.

Potestas civitatis Amelie non possit nec debeat congregare aliquam congregationem hominum nec arengum facere sine licentia et presentia dominorum antianorum vel maioris partis eorum et si contra fieret quod inde fieret sit irritum et nullius sit roboris firmitatis. et perdat de suo salario pro qualibet vice qua contrafecerit L. libras denariorum. C. xlj

Potestas et eius officialis non possit aliquid petere pro custodia alicuius detenti.

Potestas, iudex, notarius et familiares eius non possit nec debeat petere exigere aliquam quantitatem vel ea ab aliquo qui pro delicto custodiatur nec alicui ductori. Et aliquid pro predictis aliquem dari fieri debeat ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet quam penam perveniret antianus recipere pro comuni a contrafacientibus in predictis. Et quod dictus potestas, iudex et notarius vel familiaris et quilibet ipsorum ad petitionem cuiusque petentis debeat capere et detinere et executionem faciendo in civitate communis omnem qui obligatum dicto petenti in aliqua re vel pecunia quantitate. Et si dicti potestas vel aliqui predictorum fuerint negligentes perdat de suo salario pro quolibet et vice decem libras denariorum. Et predicti potestas et officiales non possint nec debeant alicui detento cibum vel potum ad penam predictam minime denegare.

Quod potestas non possit consilio populi interesse.

Potestas civitatis Amelie nec aliquis officialis forensis excepto cancellario communis possit consilio populi et antianorum interesse de proposito ad penam xxv librarum denariorum. Et si aliqua propositio vel reformatio fieret in dictis consiliis vel aliquo ipsorum aliquo officiali forense presente excepto ipso cancellario quod propositio et reformatio non valeat et si cancellarius scriberet vel legeret solvat de suo salario penam nomine decem librarum denariorum pro comuni Amelie applicandam. Et quod antiani populi possint et debeant congregare consilium populi in domo communis in qua habitat cancellarius et aliis locis eis videbitur et placebit. Et quod in quolibet consilio populi unus ex antianis proponere debeat in dicto consilio propositas faciendo et que legentur per cancellarium.

De electione duorum notariorum qui conservent acta communis Amelie.

Ut hec et acta communis Amelie non perdantur sed illesa perpetuo conserventur statuimus quod domini antiani populi infra x dies spatium post exitum ipsorum officii teneantur et debeant pena xxv librarum pro quolibet ipsorum facere expensis dicti communis domum cum camera existente iuxta palatium communis inter cameram et logiam et palatium communis bene et sufficientissime cum ostiis et serraminibus prima muta in faciendo hostium dicte camere quod est prope scalas ipsius palatii. Et in ipsa domo fieri faciant quoddam armarium in quo reponant omnia acta communis et libros actorum et aliarum rerum excepto libro memorialium qui remaneat penes cancellarium communis. Et hoc facto per dominos antianos eligantur duo boni et legales notarii dicte civitatis qui habeant claves dicte domus et armarii et faciant et promittant custodire et manutenere ipsa acta et libros bene et legaliter ad componendum et ostendendum et copiam dare et copiam habere promittent omnibus volentibus petentibus penam pro quolibet et vice qualibet et habeant pro eorum salario et labore [illegible] antianos.

Quod commune Amelie emat domum sitam supra palatium podii canalis.

Quod possessores domum [illegible] Iacobi olim Vitalis de Canali que vel quod est edificatum vel edificata in podio canalis constringantur ad vendendum dicto communi ipsum palatium et ipsam domum pro eo pretio quo emit ipsum palatium [illegible] domo dicti palatii cum [illegible] fuit communis Amelie. Et si possessor dicti palatii noluit [illegible] cum dicto communi et noluit ipsum vendere quod tunc recuperat pro [illegible] parte

xlij

statae et deposita pecunia. Et potestas teneatur predicta fieri facere in tempore sui regiminis. et dicta sua regula in capitulo ... pena solidorum .xx. in quibus condempnetur camerario solvendorum. **De balistis et pavese dimictendo per potestatem et guardianum.**

Potestas et guardianus et conservatores qui nunc sunt et pro tempore erunt teneantur et debeant omnibus sex mensibus per quolibet ipsorum in fine sui regiminis dimictere camerario comunis pro ipso camerario recipiente unum pavese ad minus bibiois .xl. et una balistam unius pedis valoris que ponatur in palatio comunis ad penam .xx. solidorum. **De expellendo per potestatem omnes fatuos et furiosos.**

Potestas dicte civitatis teneatur et debeat expellere omnes furiosos de civitate Ameliae ad penam decem librarum ... de suo salario salvo quod si consanguinei ipsius furiosi vellet ipsum in suis domibus retinere ut etiam valeat minime ... et tunc non expellatur alioquin si consanguinei nollet ipsum vel ipsos furiosum vel furiosos in suis domibus retinere ipso vel ipsis expulsis quod potestas ... ianuas non permictat ipsum vel ipsos furiosum vel furiosos remanere civitate nullatenus. **De quod nemo possit in civitate Ameliae uno et eodem tempore esse potestas et guardianus.**

Nullus possit in civitate Ameliae uno et eodem tempore esse potestas et guardianus dicte civitatis et si eligeretur ipsa electio non valeat et pro potestate et guardiano nullatenus habeatur salvo tamen ut fuit promissum per consilium populi. Salvo quod hoc capitulum non deroget electioni et officio conservatoris. **De capiendo et recludendo filium ad petitionem patris.**

Potestas et quilibet alius officialis comunis Ameliae teneatur et debeat ad penam .xx. solidorum ad petitionem patris capere ducere detinere et mictere filium eius in camera parvula pastaria et ferris et cippis quotiens a patre fuit requisitus. **De cantonibus et morcellis ostiorum non deguastandis.**

Cantones de ingressu et morcellis ostiorum non possit rumpi nec tegulas deguastari per familiam potestatis vel castaldos vel aliquem alium sub pena .xx. solidorum pro quolibet. Et predicta potestas faciat suis officialibus assignari hoc capitulum ad penam .c. solidorum. **De constringendo per potestatem debitores alicuius.**

Si aliquis de civitate Ameliae et eius districtu fuerit condempnatus comuni Ameliae sive eius [exbaditus]

bona fuerint confiscata vel annotata comuni dicte Ameliae vel excessus per curiam facti et talis condempnatus habuit aliquos vel aliquem debitorem vel debitores seu aliquem obligatum sibi aliquo modo vel ea potestas vel quilibet alius officialis dicte civitatis a talibus debitoribus et comuni facit talis condempnatus de facto sine aliqua processu vel ... exigere et cum ... eum ... ad manus camerarii facere devenire et in utilitate comunis convertere a quocumque primo habuit et sibi placuit et a principali vel fideiussore non obstante aliquo capitulo quod loquatur quod primo conveniatur principalis quam fideiussor. Et predicta locum habeant in preteritis presentibus et futuris.

De debitis comunis approbandis.

Quod potestas ad penam .xx. librarum pro quolibet et domini anziani ipsi ad penam .xxv. librarum pro quolibet et vinculo iuramenti teneantur in octo dies post capturam et publicationem possessionis faciat per publicum facere bandum per civitatem Ameliae quod quicumque habet recipere a comuni aliqua quantitatem pecunie ex quacumque causa in octo dies presentare debeat coram potestate et infra contentos dies anzianis et in ipsos dies bandiat tota per dictam civitatem publice et etiam citetur litteris ... ... ad ... quod quicumque habet recipere aliquid a comuni Ameliae quod veniat in octo dies cum suis instrumentis et iuribus cum intentio comunis sit approbare debita que sunt vera et ea que non sunt vera cassare et in bandimento dicatur quod a termino in antea non audiatur et elapso termino bandimenti dicti anziani eligant .xii. bonos homines populares qui una cum anzianis et consilio dicte ... ... et ... de dictis debitis veritatem habendo scripturas et investigando veritatem de dictis debitis et ea que invenerint esse vera et iusta et ... in utilitate comunis approbent et affirment et de hiis fiat ... liber et eum posmodum ... faciant ita quod sint duo libri et talis approbatio et correctio que per ipsos .xii. bonos homines fiet sit firma et de revisione nullatenus ... audiatur ... ... est ut dictum est per potestatem et ... et ... ita et taliter quod ... ut eos sollempnis fiat refutatio predicto comuni.

De quod potestas non possit facere executionem in personam alicuius comunis.

Potestas ... Ameliae seu quicumque alius offi... grossu huius lib
i. c. clxxxiij

ciatis qui p tpe fuit a regimen ipius ptestati statuti cois posti sub rubrica de puniedo oia malfia et ē. no possit face executioe alicui codepnatorū i pe alicui codepnati (ex suo arbitrio vi forte i ipa codep natoe cet expssa ⁊ nōiata ipa punito plus tpi latte sine bi de quo mbro et quo fiei debet ipa punito i defectu ~~solutois~~ solutois pecun quatitat q statutum sub dta rubrica posti i ca pte ubi loq tur, qui codepnator de dcām solue no poterit et pen plus no gtii m sma psumat ipe arbito potatis. Et nuc aute pp statuti volum ee cass ueritu et i ane. Si no gtigneet aliqua execut fiei i pe alicui codepnati. ex malia gmissi p eum fiat ⁊ fieri debeat ipa executo i ca gta qua malia huimoi fuit ppetrata dū mo m malis gmissis i Ciuit ambie psens clausula stat no vediceta locum.

De pena potatis ⁊ Guardiani petētis ul m andantis aliqui sindico q apportet sibi de lignis.

Potas ul guardian ul aliquis alius oficialis forens cois ambie no audeat ul psumat pete ul mandare alicui sindico ul hobz alicui cast ul ville q portet eis ul alicui eor ligna ul pal leas ul herbas ad pen xxb ll den pus p qualz vice. Et nullus sindic p ul Vniuersitas ul cōe dcor locor teneat ⁊ debeat i pdcs officialibz seu rectoribz obedire ad pen x ll pro qlz castro et cōi p qualz villa etc pro qualz spali p ⁊ qualz vice qua gtem fuit p eos ul alicui ipor ⁊ nisi dci officia ales ul alr p eis emerit a dcis distrectualibz ul comitatens. Et cancellarius cois teneat et debeat bis in anno ad pen x ll pus omgtas mss ingcre i gsilio ppla Ciuit ambie. et cepl q facient, pdcas mitte ad reg strum et officia les ceptas culpabiles asignare sindicatorbz cois qui erut ad sindicand tales officiales gfacientes. et Comitatens de fco cogre ⁊ gstrin gere gfacientes ad soluend m quolz pdcor ca sui. dcam pena stati. aliquo loquet i gtrum no obstante. Et hoc tantum locum hēat i ancianos et aut i pdcis officialibz forensz.

De bandimento faciendo q nemo vadat ad aliquam terram q hēt repphensalias gtra cōe ambie.

Potas Ciuit ambie q nuc e ⁊ p tpe fuit et quilibz alius eiu officialis teneat ⁊ debeat bin anno m̄r quolz mss publice p Ciuit ambie face bandir q nulla psona dce Ciuit ul eiu distrectu vadat ad aliquam terram que repphensalias hēat gtra cōe ambie ul spales psonas dce Ciuit ul eiu di strectu. Et siqs gtrafecerit ul iuerit vadat ad suu periculum ⁊ fortunam et p cōe ambie no iuuet.

De no recipiendo i fide aliquem pcurem.

Potas ul aliqs eiu iudex ul officialis ul q uis alius officialis dce Ciuit. no possit ul debeat aliquem pcur ul not Ciuit pdce recipe ul recipi face ad aliqua fideiussione ul secura tatem pstandam ul faciendo pcibz alicui p ve nes dcos officiales ul alicui ipor p aliq malfio excessu seu debito ad pen x ll de suo sala ta lis officialis recipient ul recip faceret. Et m thomam talis fideiussio fca gtra dcam form no va leat nec teneat aute pp stat.

De exigendo p potatē omes datuas ⁊ pstantias iposittas.

Potas q nuc est ⁊ p tpe fuit teneat bina vice in anno et ad pen c. ll pus omes ⁊ omgtas datuas seu collectas et quascq impositas cuiq quantitatis pecun ul flor imposit p cōe ambie alicui castro ul dno alicui cast ambie ul diocesi ul i posteru imponendas cu effectu exige et i cōi fa cere deuenire ⁊ m hoc hēat plenu arbitriu ⁊ po testate imponendo penas et exigendo de sco p ut sibi videbit ⁊ placebit et ⁊ gtra i obedientes i solue do dcas pstantias collectas ⁊ datuas ul ipo sitas quecq noie censeant et cuicq quat pecun ul flor: et ad exactoe ipar ⁊ quilibz ⁊ penas p dcm cōe imposita ul i ponendas p eodē p ⁊ ceto gtra ipa castra ⁊ quolz ipor ⁊ cullz ipor dnor put e placuit ⁊ videbit expedire. Et anciani ppli teneat ipm potat m his fauere put ipi petierit ad dcam pen.

Q potas teneat sumarie ad petit pupilli a suo tutore ul ccore face gtredi ratam.

Potestas et qui loco eius fuit et cui officia lco teneatur et debeat ante salario, oblato libello, audire minores volentes petere quod sindicato de gestis et administratis de bonis suis a suo tutore curatore vel actore reddat. **Quod potestas teneatur exigere omnes condempnationes et dationes sui temporis factas et impositas.**

Potestas qui fuit ad regimen Civitatis Amelie et quilibet alius officialis ipsius communis teneantur et debeat exigere omnes et singulas datias impositas suo tempore et omnes et singulas condempnationes et cuiuslibet ipsorum tempore facta quacumque de causa in quantum fieri poterit, licet condempnatos de quibus habuit fide seu bona condempnatorum vel pro condempnati que reperiret in civitate Amelie vel eius districtu. Ita quod si exacta condempnatio fieri non poterit in pecunia salarii fiat executio in bonis condempnatorum. Potestas vero et cuilibet tenens officium qui in potestas vel aliquis potestatem negligens fuit tempore sui sindicatus condempnetur de suo salario in tantundem communi predicto quantum in commune potuit et debuit de ipsis datiis et condempnationibus non exactis. Et nichilominus camerarius dicti communis teneatur et debeat retinere de salario ipsius rectoris qui in potestas vel aliquis potestatem negligesset tanta quantum in communi venire potuit et debuit de ipsis condempnationibus et datiis. Et si non fecerit, gesset quod dictam potestati solvit integram non de bonis communis sed de suis propriis persolvisse. **Quod omnia statuta loquentia de reprehensalibus tollendis sint firma.**

Omnia et singula ordinamenta statuta et reformationes communis Amelie loquentia de reprehensalibus tollendis sint firma. Et potestas sive guardianus dicte civitatis teneatur et debeat ea omnia executioni mandare et inobedientibus penas et banna imponere et ab eis de facto exigere et omnia et singula facere que spectant ad executionem dictorum ordinamentorum statuto aliquo non obstante, ita et taliter quod iura reprehensalie tollantur omnino. **De pena officialium comedentium cum civibus.**

Statutum et ordinatum quod nullus officialis forensis civitatis Amelie qui pro tempore fuerit ad officium dicte civitatis, excepto ipsius cancellario communis sub virtute prestiti iuramenti et ad penam x librarum de suo salario possit vel debeat comedere vel bibere cum aliquo de Amelia, nec ensenium nec aliquam rem alicui de Amelia dare vel mictere nec aliquid ab aliquo de Amelia accipere, licet confecta et poculenta vel aliquas res quas quis in munera recipere libertatem vendat nec cancellarius vel camerarius vel cum comedere cum eisdem officialibus forensibus non tempore generalis conviviis ad dictam penam. **Quod per potestatem nec per guardianum possit fieri depictum arma in palatio.**

Potestas nec guardianus Civitatis Amelie nec aliquis alius officialis forensis possit nec debeat ullo modo depingi facere in palatio communis vel poni aliqua arma depenata [illegible] per quales confaciet et bitequalis. **Quod notarii potestatis debeant scribere omnes condempnationes in cartis pecudinis et exemplare in cartis bambacinis.**

Notarius potestatis civitatis Amelie teneatur et debeat omnes et singulas condempnationes et omnes per eos factas in consilio generali scribere et exemplare in quodam quaterno cartarum bambacinarum antequam ipsum consilium congregetur et ipse omnes legantur. Ita quod condempnationes sint scripte in originali in cartis pecudinis scripte cum ipsis signis et exemplatis in cartis bambacinis. Et postmodum lectis ipsis omnibus originale bene scriptum in cartis pecudinis remaneat penes dictum cancellarium et exemplum penes ipsos notarios ut executiat et solvi faciat ipsas condempnationes.

in spatium in statuto comunis continetur et solutores talium condempnationum per ipsos notarios cancellentur de dictis libris cartarum Camere, nisi apodixa solutoris vel per dominum Cancellarium facta dicta solutio de qua in forma statuti cancellentur, et predicta fieri debeant per dictos notarios cancellarium ad penam X librarum pro quolibet eorum.

De electione et numero statutariorum populi et de modo tenendo in renovatione dicti statuti.

Statutarii populi sint et esse debeant decem duo, videlicet pro qualibet contrata Civitatis Ameliae et habeant unum bonum et expertum notarium ad dictum statutum scribendum, qui statutarii et notarius eligantur per ancianos populi et ipsi anciani teneantur et debeant dictos statutarios et notarium eligere populares et de populo. Et dicti statutarii et notarius stare debeant continue de die in loco eligendo per eos quousque compleverint dictum statutum et habeant et habere debeant omni die dictorum octo dierum pro eorum salario tres solidos pro quolibet et notarius quamdiu cum eis steterint ad scribendum pro prima scriptura tres solidos per diem. Et quod dictum statutum populi non possit renovari nec suspendi in toto vel in parte nisi primo et ante omnia proponatur et obtineatur in consilio consiliariis oportunis dicte Civitatis per tres partes consiliariorum dicti consilii. Et quod aliquod capitulum huius statuti suspendi non possit per aliquod ordinamentum fiendum aliqua questione colore nisi primo obtineatur per tres partes consiliariorum in consilio videlicet consilio dominorum ancianorum et X et consilio populi et consilio generali et actuaginta maioris libre.

Liber officii Cancellerii.

De electione et officii Cancellerii.

Statuimus et ordinamus quod notarius Cancellarie comunis et populi Civitatis Ameliae in principio eius officii iuret et promictat alter notarius ipsam promissionem et iuramentum solempnem et stipulatum nomine et huius comunis Ameliae sollicite legaliter et prudenter suum officium quod durat sex mensibus incipiendo die quo iuraverit exercere et facere inviolabiliter teneatur. Quod officium exercere valeat per continuos dictos sex menses in Civitate Ameliae in eam facere et scribere omnes introitus et expensas dicti comunis que de mandato et licentia dominorum ancianorum fierent et non scribere expensas et ea que non fecerit contra formam statuti. Et scribere in nullo addito vel obmisso omnes et singulas propositas deliberationes ante quam consilium congregetur et non post per ancianos et X visas et firmatas ponendo ante quam consilium congregetur. Et dicta proposita consilia et reformationes cuiuscumque consilii adunati et alia tenere et ordinamenta et provisiones deliberationes de licentia et voluntate predictorum ancianorum vel que per ipsos ancianos fierent ad bussulas et pallucteas ita tamen quod ipse notarius legat ante omnia propositum arengatum et consulentes et illud mictat ad partitum et de ipso lecto fiat partitum prout et ut voluerint et consenserint anciani et non aliud et morari in palatio dicti populi et credentias quas imponeret tenere donec fuerit publicatum et scribere et registrare omnes licteras comunis predicti vel aliquorum cuiuscumque generis instrumenta et omnia acta pro comuni necessaria tam in protocollis quam in scriptura eo predicto ita quod nemo preter ipsum scripturam habeat aliquid facere et salarium a dicto comuni recipiat inde nullum. Et omnium officialium dicte Civitatis introitus et exitus electiones iuramenta et promissiones que fierent et etiam nomina condempnatorum cum quantitatibus condempnationum et cassationes petere et recipere ipsis in consilio et palatio. Et de his facere unum librum et debere solutionem cuiuscumque condempnationis et a quo et cui tamen fiet ea in libro introituum dicti comunis quod in camera

[illegible] adpenatoris eiusdem et ipsa [illegible] possit ad plenum de ea satisfactionem fuit tamen cui quam [illegible]. Si ad partem de ea aliquid pertinet vel pena alia esset lata et de cancellatione huiusmodi solutione facta [illegible] nomine expressam facere mentionem et teneatur et assignare cuilibet notario communis omnia acta sua ad copiandum illis cui merito interest et omnia et singula [illegible] et etiam [illegible] et cuilibet facere et exercere secundum formam statutorum factorum et faciendorum civitatis predicte et servare et quatenus [illegible] observari et aliis [illegible] constante ad memoriam reducere omnia et singula statuta et ordinamenta huiusmodi et de ipsa qualibet recordatione breviter de sua manu apud acta expressam facere mentionem et licentiam facere [illegible] ambaxiatoribus, nuntiis, cursoribus et [illegible] et aliis personis ex [illegible] ad [illegible] communis [illegible] vel [illegible] tam die tam quam [illegible] vel steterit et quando redierit et ad quam [illegible] et quot fuerit ipsorum [illegible] et quot dietas et cum quot equis et famulis fuit ad huiusmodi ordinatus. Ita quod [illegible] ullatenus valeat aliquis dubitatio [illegible]. Et deposito suo officio [illegible] sive administratoribus [illegible] officii [illegible] debendis restitutio et solutio [illegible] ante quam de civitate [illegible] ante quam de ultima [illegible] camerario communis satisfiat de precio dicti communis. Et hec omnia et singula et quolibet predictorum faciendo [illegible] toto tempore sui officii habeat et habere debeat [illegible] sexaginta libras denariorum pisanorum [illegible] sine aliis [illegible] libras [illegible] quas ipse [illegible] communis [illegible] sui officii [illegible] solvere teneat quolibet [illegible] predictorum quolibet [illegible] cui [illegible] tam de [illegible] quod [illegible] duobus [illegible] partem [illegible] non plus [illegible] teneat [illegible] ultima [illegible] partem [illegible] solvere debeat [illegible] depositus [illegible] officii [illegible] sindicatus [illegible] declarato. Et non [illegible] sit [illegible] plus [illegible] et non possit [illegible]. Et dictus cancellarius [illegible] debeat [illegible] que distet a civitate [illegible] ad minus [illegible] et non possit esse [illegible] vel [illegible]. Et teneat [illegible] omnibus [illegible] rebus et fortuna.

Quod cancellarius communis debeat reassignare omnia acta que fecerit camerario.

lxiiij Quicumque fuit cancellarius seu notarius [illegible] omnia acta et scripturas quas fecerit tempore [illegible] et debeat [illegible] et ad [illegible] assignare camerario communis [illegible] vel [illegible] non valeat [illegible].

Quod per notarium cancellarie fiat unus liber appassatus de possessionibus venditis non subiectis iurisdictioni communis.

lxv De omnibus possessionibus venditis [illegible] que sunt in comitatu [illegible] civitatis predicte et que in futurum venderet alicui non subiecto civitati [illegible] et [illegible] ad bancum [illegible] civitatis [illegible] civilibus et criminalibus per notarium cancellarie fiat unus liber appassatus et per ipsum notarium debeat retineri si forensis fuerit et si forensis non fuerit remaneat inter alios [illegible]. Et tales emptores ut dictum est ipsas possessiones teneat [illegible]. Et si emptor [illegible] non poterit per dictam curiam [illegible] possessor vel [illegible] ad [illegible] est in [illegible] ita quod [illegible]. Et [illegible] quod [illegible] fuit [illegible] teneat. Et [illegible]. Et omnes possessiones [illegible] vel in [illegible] civitatis [illegible] Et [illegible]

prdictum notarii cancellarie in dicto libro et extimetur mo[dus] ... soluus [illegible] debebit anzianis in ultimo mense post ex[i]tum ... stat ad penam ... librarum ... quas dicta potestas ... et notarii teneantur dicto communi solvere si in predictis fuerit negligentes.

Cancellerius communis registrat nomina consiliariorum et nomina consilii et rectorum artium.

Lxvi Cancellerius predictus quando registret nomina consiliariorum et rectorum artium et ea legere in consilio communis ad quod nominati erunt convocent in ipsis consilius illam potestatem qua alii consiliarii eiusdem consilii ad quod vocati erunt et quotiens fuerint vocati venire ad consilium teneatur ad penam quam tenentur alii consiliarii.

De cancellerio communis copietur liber et iura communis.

Lxvii Pet cancellerius communis copietur liber unus in quo sint scripta iura communis et quantitates quas debitores communis recipere habere debent a communi et specialibus personis pro ipso communi obligatis. Quorum unus sit apud camerarium dicti communis et alius sit penes cancellarium.

De litteris communis non sigillandis nisi primo legantur coram dominis anzianis.

Lxviii Littere communis non sigillentur nisi primo legantur coram dominis anzianis, dominum per cancellerium communis et camerarius communis ipsas litteras non debeat aliter sigillare ad penam ... librarum ... Et cancellerius teneatur et debeat ad dictam penam omnes litteras dicti communis tam missivas quam responsivas registrare. Et sigillum communis sit penes dictum cancellarium.

De omni pecunia fiat ad bussulas et palluctas preter quam arenga.

Lxix Omne petitum refortio ea consilii ... et ... in qua arenga debeat fieri ad bussulas et palluctas quarum una sit alba et alia nigra in quibus consiliarii teneantur mictere unam manum in unam et aliam in aliam bussulam clausam ita quod non possit cognosci in qua mictat pallucte et bussulam in qua plures pallucte misse invenientur partitum obtineat et si aliter fieret aliquod partitum ut refor[ma]tio sit nullum et nullius efficacie et valoris. Et si plures in ipsis bussulis essent pallucte invente quam consiliarii essent reiciet ad partitum palluctas ipsa refortio nulla existat et mictens plures ... palluctas in eis puniatur ... et non mictens manum ut dictum est condempnatur ... qui dicta potestas teneatur notificare dictis consiliariis una vice quolibet mense. Et in ordinatione predicta ... fiat de bussulas et palluctas non est dictum et quotiens aliqua proposita per ... missum fuit partitum de novo in eodem consilio non possit aliquid dici vel consulere post primum partitum ... ipsa proposita. Et ... si ... seu dicerent ... non possit per cancellerium ad penam ... librarum de suo salario ... ad partitum mict[er]i et si contra fieret non valeat ipso iure. Et si ante partitum missum plures consulent et consiliarii alicui placeret facere partitum ad bussulas et palluctas ad voluntatem anzianorum ad partitum micti possint et debeant consilia aliorum. Si non ipsa proposita predicta tangeret facta alicuius specialis ... non possit ... ut ... in ... tamquam proponentes consilio toto ... et si fieret non valeat ipso iure. Et quod ... plures pallucte ... in bussulis ... consiliarii ... remictat ... videbitur anzianis.

De nulla compensatione seu decompensatione fieri possit de aliquo debito ad quod commune Amelie alicui teneretur.

Lxx Nulla commune Amelie ab aliquo ... aliquid possit fieri ... nulla compensatio ... debeat cum aliquo ... de aliquo debito ad quod commune Amelie alicui teneatur per potestatem vel anzianos ... non obstante aliquo capitulo in contrarium loquente. Et si camerarius aliquid daret alicui ... compensationis de suo proprio communi predicto restituere teneatur. Et compensatio ... anzianorum ... teneatur et debeat ... observari facere potestas ad penam ... librarum de suo salario et anziani ad penam ... pro quolibet. Teneatur facere legi camerarius ... in primis decem diebus ... sub dicto pacto ...

De camerario communis teneatur omni mense legi facere in consilio generali omnes expensas factas.

Lxxi Camerarius communis qui nunc est et qui pro tempore fuerit teneatur et debeat legi facere in consilio generali omnes expensas factas per eum singulo mense ad penam ... librarum ... et omnes introitus ... seu ad eius manus pervenerit et notarii cancellarie teneantur ad dictam penam.

Ut omnes denarii qui solvuntur per consiliarios conjiciantur in quodam cippo, et emolumentis duobus mensibus distribuantur inter consiliarios.

Lxxi Omnes denarii qui solvuntur per consiliarios comunis et populi et de populo et consules ac tam comunis reponantur et coniciantur in quodam cippo, et de singulis duobus mensibus durante generali consilio aperiatur dictus cippus, et denarii qui invenientur dividantur et distribuantur inter consiliarios et consules qui fuerint in consilio abstantes per camerarium comunis. Et hec potestas et camerarius teneantur observare et observari facere vinculo juramenti ad penam x librarum de suo salario.

Ut camerarius emat unum marchum pro stateriis et mensuris adiustandis.

Lxxii Pro adiustandis stateris comunis et aliarum mensurarum civitatis Amelie camerarius comunis predicte de pecunia dicti comunis emere teneatur et debeat unum marchum cum quo dicte stateris debeat adiustari, et ipsum penes se teneat. De electione camerarii faciende in consilio populi civitatis Amelie.

Lxxiii Statuimus et ordinamus quod camerarius comunis Amelie eligatur et eligi debeat in consilio populi dicte civitatis per ipsum consilium civium civitatis Amelie, vel per ipsum consilium ut ipsi consilio videbitur et placebit, cum custodiis ut ipsi consilio salario pactis modis et conditionibus ut in ipso consilio deliberabitur. Et si deliberaretur quod civis civitatis Amelie eligatur, eligatur et eligi debeat homo populi et de populo dicte civitatis, dummodo non possit eligi nisi sit camerarius qui fuit camerarius per annum, nec qui fuit in officio ancianatus infra annum. Et si eligeretur contra dictam formam, dicta electio non valeat, et ille qui electus contra dictam formam acceptaverit solvat pene nomine comuni Amelie c solidos pro quolibet, teneatur et quod pro camerarius erit dicti comunis et debeat colligere omnes et singulas datias, collectas, impositas per dictum comune, et faciat cambium monete vel alia salarium ordinatum in civitate, dummodo in libro datiarum et collectarum ponatur et scribatur summa quantitatis quas debent so

lvere datias et collectas solvere debentes.

Liber causarum civilium.

De reddendo jus summarium per potestatem.

Lxxiiii Statuimus et ordinamus quod potestas et sua curia et quilibet de sua familia teneatur et debeat plenum jus ancianis et potestatibus fraternitatis sancte Marie de Vulgrinis et cuilibet alio pro eodem sine salario et oblatione libelli de rebus pro aliquas ad ipsos spectantibus. Et potestas non possit ancianos et potestates predictos cogi ad aliquod officium recipiendum pro tempore quibus datum dictum eorum officium durat.

De sequestratione faciendis etc.

Lxxv Potestas et sui officiales teneantur fieri facere sequestrationem contra forensem ut sub spectas pro cuius viso publico instrumento vel si non appareret publicum instrumentum recepto juramento a creditore de quantitate ad petitionem cuiuslibet creditoris nisi debitor voluerit satisfacere et satisfaciente debitum debitore sequestratio tollatur de pariete de iure, salvo capitulo quod loquitur de vigilia et festo sancte Firmine. Et nulla sequestratio possit fieri contra illos qui venerint ad civitatem die sabati cum aliqua grascia, sed possint tales venire tute et secure tota dicta die absque aliqua sequestratione.

Ut confirmentur in deprenssis qui se pro comuni obligaverint.

Lxxvi Omnes illi qui actenus pro comuni se in aliqua obligaverint quantitate pecunie aliquem seu aliquos de ipsa obligatione et contractu confirmentur in deprenssis a comuni et obligatio pro comuni facta intelligatur si appareret per syndicum comunis fuisse facta et ratificata in introitibus comunis et approbata fuerit dicta obligatio et debitum fuisse verum debitum et obligatio pro comuni et in utilitatem comunis facte per ancianos populi.

et pro heres per eos ponendos et si preceptum est factum alicui ex dictis debitis, et appareret per confessionem ipsius cui factum est ipsum preceptum de aliquo debito quod contigeto(?) et debitum per eum fuisset, quod tale preceptum sit nullum, et tenuta esset soluta dato, et totus processus a tali precepto dependens sit cassus et irritus et nullius valoris, et pro casso et irrito habeatur. Et quod talis creditor ad cuius petitionem ipsum preceptum fuit factum vel tenuta vel dato in solutum ad ipsam tenutam intrare non audeat, si attentet ad penam duplici que in statuto continetur de tali excessu loquente. Et quod potestas teneatur et debeat ad petitionem cuiuscumque petentis talem creditorem compellere et cogere ad renuntiandum tali precepto et processui ex eo dependenti ad penam xxv librarum denariorum parvorum pro quolibet et qualibet die qua steterit in mora talem creditorem cogendo ad ipsam renuntiationem faciendam. Et licentia tali qui ipsam renuntiationem facere nollet data non valeat, donec dictam renuntiationem fecerit cum effectu, et donec restituerit ipsi debitori omnes fructus quos perceperit de tali tenuta et omnes expensas pro ipsa dicta facta(?). Et si dictus creditor in contemptu faciendi predicta fuerit, solvat pro banno comuni ambasie(?) pro qualibet die qua steterit in mora faciendi predicta xx solidos parvorum, et predicta valeant et teneant [illegible] statuto.

De arbitris cogendis per potestatem.

Arbitri seu arbitratores ad aliquam causam decidendam et ponendam in pristinum a partibus causam eis commissam debeat penitus terminare infra certos dies, et potestas et potestas seu curia sua eos cogere debeat, et causam in se receptam terminandam ad petitionem cuiuscumque petentis, statuto aliquo contrario non obstante.

Quod acta comunis possint publicari in cartis bambacinis.

Omnia acta comunis predicti tam civilia quam criminalia et quecumque alia acta valeant et publicentur in cartis bambacinis et in quaternis dictarum cartarum bene ligatis sub ydoneis comunis cartis(?) [illegible] et per notarios dicti potestatis et quoscumque alios officiales dicti comunis et per quoscumque alios notarios. Et ipsa acta possint exemplari et copiari et in publicam formam redigi in cartis bambacinis per quemcumque notarium dicte civitatis. Et ipsa acta et ipsorum exempla et copie valeant et teneant et plenam obtineant roboris firmitatem, tamquam si essent in ydonea et omni modo fide digna, ac si essent scripta et publicata in cartis ydoneis pecudinis.

De cogendo principalem ad petitionem fideiussoris.

Quicumque fideiussor pro aliquo penes aliquem vel fideiussisset et noluit magis stare in fideiussione, potestas et eius officiales teneantur cogere debitorem pro quo fideiussit in persona et rebus suis, si velit, ipsius fideiussoris, ut ipsum eximat a dicta fideiussione. Et si potestas et eius officiales fuerint negligentes, puniantur in c solidos parvorum. Et si dictus debitor recesserit vel recessit de palato comunis vel de alio loco ubi compelli fuerit, vel esset, solvat pro banno comuni ambasie(?) x solidos parvorum. Et quod principalis debitor teneatur ad petitionem dicti fideiussoris mutuare ipsi fideiussori quantitatem mutui vel depositi in quo extitit fideiussor, et in quo dicet dictus creditor debere non [illegible] x libras parvorum, et nichilominus cogatur ad petitionem dicti fideiussoris recepti ipsius [illegible] mercede ipsum [illegible] ostendere. Et hoc intelligatur quod liberatus fuit a dicta fideiussione steterit penes dictum [illegible] Non

Insup(er) volum(us) q(uod) si aliq(ui)s fid(eiussit) p(ro) aliquo p(ri)ncipal(i) debitor(e) et aliq(ui)d solv(er)it cred(i)tori q(uod) tene(atu)r ip(s)e debitor p(ri)ncipalis eidem fid(eiussori) resti(tu)ere q(uo)d solvit p(ro) eo. Preterea volum(us) q(uod) iud(ex) cog(n)ovis facia(t) de o(mn)i fid(eiussione) sua su(m)marie sin(e) s(trepitu) l(itis) (et) sine oblatio(n)e libelli.

Q(uod) h(abe)ns dote(m) mulieris teneat(ur) alim(en)ta p(re)stare.

Quicu(m)q(ue) h(abe)t dotem mulieris et eidem no(n) restituit eam dotem teneat(ur) (et) debeat eide(m) mulieri dare (et) solv(er)e alim(en)ta s(ecundu)m q(uan)titat(em) dotis (et) qualitatem mulieris et iud(ex) teneat(ur) no(m)i(n)e alim(en)tor(um) d(e)cerne(re) ip(s)i mulieri p(re)standor(um) (et) dandor(um) duos den(arios) p(ro) libra p(ro) q(ua)l(ibet) me(n)s(e) sive dos petat(ur) sive repetat(ur) et i(n) petitio(n)e sive repetit(ione) dotis s(o)l(u)m no(n) solvat(ur) (con)t(ra)rio aliq(uo) no(n) obstant(e). (Et) si talis h(abe)ns dotem noluit amplius ip(s)am dotem ad alim(en)ta ten(er)i teneat(ur) (et) debeat ip(s)am dotem depone(re) i(n) den(ariis) apud aliq(ue)m m(er)catore(m) sufficie(n)t(em) p(ro) dotem recip(er)e debente(m) et f(a)c(t)o d(i)c(t)o deposito alim(en)ta de d(i)c(t)is dotib(us) no(n) currant ult(er)ius. Et hoc locu(m) h(ab)eat i(n) p(rae)t(er)itis (et) fut(uris).

Q(uod) nulla donatio vel (con)c(essio) fieri possit p(er) mulierem sin(e) (con)sens(u) (con)iu(n)cti sui.

Quod nulla donatio vel (con)c(essio) possit fieri p(er) mulierem sin(e) (con)sens(u) [illegible] [illegible] de facili possit decipi (et) fraudari [illegible] [illegible] possit donatio fieri p(er) aliq(ua)m mulierem alicui sin(e) (con)s(ensu) [illegible] patris (et) fratris [illegible] si h(ab)eret (et) sin(e) (con)sens(u) [illegible] [illegible] duor(um) (con)sanguineor(um) eiusdem mulieris [illegible] [illegible] si patrem [illegible] vel fr(atr)em no(n) h(ab)eret et si alit(er) fieret no(n) valeat (et) si f(a)c(t)a fuit (con)t(ra) for(mam) p(rae)d(i)c(t)am et si h(oc) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible] ad petit(ionem) cuiusq(ue) mulieris [illegible] [illegible] facere teneat(ur) cassari (et) [illegible]. Et si

ille qui recepit ip(s)am donatio(n)em vel cui f(a)c(t)a fuit noluit ad petit(ionem) petentis cassare (et) irritare et vacare (et) renu(n)tiare potest(as) possit ip(su)m de fran(ca) de pena ad arbitriu(m) suu(m). Et nichominus ip(s)a donatio sit cassa irrita (et) nullius valoris ante p(rae)sens cap(itu)l(u)m. Addentes hoc huic cap(itu)lo q(uod) nulla mulier possit aliq(ue)m (con)t(ra)ctu(m) facere sin(e) p(rae)d(i)c(t)is (con)sensib(us) viri si virum h(abe)t. Et si (con)t(ra) fo(rmam) f(a)c(t)us fuerit sit ip(s)o iure nullum (con)t(ra)rio aliq(uo) no(n) obstante.

De cogendis fid(eiussoribus) q(ui) se (con)cordaverunt cu(m) suo p(ri)ncipali.

Lxxxv Si aliq(ui)s fideiuxerit p(ro) aliq(uo) debitore apud creditore(m) (et) (con)cordaverit secu(m) debitor vel satisfator(em) recepit ab ip(s)o debitor(e) talis fid(eiussor) q(ui) se (con)cordavit vel satisfator(em) rece(pit) p(ro) [illegible] q(uan)titate in qua extitit fid(eiussor) q(uod) ad pet(itionem) c(re)ditoris apud que(m) fid(eiussit) (con)stringat(ur) p(er) lit(teras) (et) realit(er) no(n) obstante cap(itu)lo stat(uti) q(uo)d loq(ui)t(ur) q(uod) p(r)i(m)us cogat(ur) debitor q(uam) fid(eiussor). Et hoc locu(m) h(ab)eat in p(rae)t(er)it(is) p(rae)s(entibus) (et) futuris.

De (con)stringendo forense(m) q(ui) se no(n) (con)strinxit ad bancu(m) civitatis Ameliae.

Si aliq(ui)s forens(is) vel alius q(ui) se no(n) (con)strinxerit ad bancu(m) civitatis Ameliae (con)traxerit aliq(uo)d debitum vel extiterit in aliq(ua) obligat(ione) vel p(ro)misit aliq(ui)d alicui de d(i)c(t)a civitate (et) ei d(i)st(ri)ct(u) (con)stringat(ur) ip(s)e vel eiu(s) heredes p(er)sonalit(er) (et) realit(er) ad volunt(atem) petentis usq(ue) ad plena(m) satisfactionem.

De (con)tractib(us) simulat(is) (et) p(er) appodium f(a)c(t)is.

Om(n)es (con)tract(us) f(a)c(t)i t(em)p(o)r(e) alicui(us) rectoris vel d(omi)ni t(em)p(o)r(e) t(em)p(o)r(e) vacantie d(i)c(t)e civit(atis) i(n) ip(s)a civit(ate) vel ei(us) districtu cuiusq(ue) gen(er)is sit ea refutat(ione) q(ua)m re(n)unciatio(n)is (et) ea [illegible] q(ui) [illegible] [illegible] tantu(m) q(uod) p(ro)baret(ur) p(er) unu(m) teste(m) plene p(ro)bant(em) vel saltem p(er) q(ua)tuor testes de fama p(rae)su(m)pt(ionis) (et) simulatio(n)is [illegible] [illegible] vel metu vel p(er) appodio f(a)c(t)is ip(s)o iure sint cassi irriti (et) inanes. Et si p(ro)cedetur coram potest(ate) vel iud(ice)

vel alio rectore vel officiali dicte civitatis predictos contra formam predictam faciat cancellari ad petitionem cuiusque petentis. Et predicta facere teneat dictos potestas summarie sine oblatione libelli. Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris preceptis exceptionibus non obstantibus.

De tenute et insolutum dationes de bonis non exbanditis sint firme.

lxxxv Omnes tenute et dationes insolutum date et facte pro curiam amelie de bonis illorum qui non fuerint exbanditi de bonis cuius rebellionis vel proditionis vel alia quacumque ratione sint firme et valeant et teneat statuto vel ordinamento aliquo non obstante.

De restitutione dotium mulierum facta in bonis specialiter obligatis.

lxxxvi Tempore dotis restituende reparatur dotium mulierum vel cui de iure debebit dos de bonis que specialiter obligata fuerit in instrumento dotali contra formam equivalem extimata pro mensura debiti declarati si dos non restituatur in denariis. Et si bona specialiter obligata non sufficerent de aliis bonis de quibus cui debetur dos satisfiat statuto vel ordinamento aliquo non obstante.

Non

De cogendo filium familias publicum mercatorem artem exercentem.

lxxxvii Publici negotiatores et omnes exercentes artem bene cogantur pro debito ad quod fuerint obligati non obstante si fuerint filii familias.

Non

De cogendo principale ad petitionem fideiussoris.

lxxxviii Principalis debitor constringatur ad petitionem fideiussoris prius ad faciendum quod satisfiet de bonis principalis [illegible] que fideiussor solvisse legiptime probaverit quod fideiussit pro eius facto dicto principali viso ipso instrumento vel aliis iuribus legiptimis probato sit dicto principali per iudicem communis amelie fiat preceptum de faciendo eidem fideiussori quod ab eo petierit ex forma dicti instrumenti seu scripture legiptime et audiat eum summarie. Si res petita vel quantitas pecunie pervenerit ad manum camerarii communis et eam sine libello audiat fideiussor predictus et summarie sine strepitu figura iudicii contra res ita se habeat ut pro ipsum petitur capitulo aliquo loquente in contrarium non obstante.

Non

De offerendo per fideiussorem de bonis principalis.

lxxxviiii Si aliquis de amelia fideiussor apud aliquem forensem pro quo amerino vel alio ut prout cui pro quo fideiussor solvit dicto creditori quod talis fideiussor possit iura et actiones emere a dicto creditore quod idem amerinus de dicto debito non obstante aliquo capitulo quod contrarium loquente. Additum est huic capitulo quod fideiussor possit offerre de bonis principalis tamquam de suis et dictus creditor teneatur et debeat recipere ac de bonis ipsius satisfiet secundum formam statuti communis loquentis de offerendo de bonis suis creditori sive ultimo capitulo civilium.

Non

De credendo magistro gramatice de salario promisso.

lxxxx Stetur sacramento cuiuscumque magistri gramatice de salario sibi promisso et de eo quidem quod dixerit promissum et de quantitate promissi usque ad xx solidos pro [illegible] et quando de doctrina per scolarem quecumque ab eo audita ac etiam de hiis [illegible] obstaret per [illegible] Et iudex ad petitionem magistri debeat precipere cuilibet quod de suo salario satisfaciat et ipse in debitori [illegible] Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris. Et talis magister [illegible] non cogatur ad aliquod [illegible] [illegible] huic capitulo [illegible] bonis [illegible]

Non

civitate qui sciat bene docere doctrina [illegible] natum rationem regulas [illegible] legentium et alios generales libros ad docendum scolares qui habeat a communi [illegible] salarium quicumque sint a scolaribus [illegible] possit [illegible] anno quo steterit in dicta civitate continue ad studendum. Quod nullus [illegible] civet [illegible] ydone os fidei continue moram trahere in dicta civitate ad studendum.

De non molestando mulierem in bonis per eam possessis occasione dotium

Si aliqua mulier post mortem viri sui repetierit dotes suas et ob eam causam heredibus [illegible] missa fuerit in possessionem bonorum [illegible] viri sui tam ex forma [illegible] quam ex facto [illegible] bona per decennium possederit [illegible] nullus ex [illegible] possit [illegible] molestare in bonis predictis sic possessis [illegible] valeat [illegible] aliquid [illegible] pretendere [illegible] sit mulier [illegible] etiam [illegible] xxx annorum spatio pacifice et quiete et iusto titulo possedisset.

Quod pater possit conveniri pro delicto commisso per filium usque in portionem iuris nature filio debitam.

Cum filii familias viventes patre [illegible] qui [illegible] ternas [illegible] a domino [illegible] intelligat et [illegible] tum ipsi potius intueantur patris patrimonium quam peculiosum filii. Statuimus quod [illegible] fuerit cum aliquo filio familias [illegible] emancipato vel in potestate existente. Et si [illegible] talis filius familias effectus non solvendo vel [illegible] ex tali contractu pater possit conveniri usque in portionem debitam filio iure nature in qua pater possit conveniri usque in portionem debitam filio iure nature in qua pater in testamento suo [illegible] legitimes [illegible] exheredatione non possit [illegible] cum [illegible] debitis [illegible] verisimilia sint patrem fecisse pro filio vel mandasse filio ut ea faceret vel que gesta sint in utilitatem patris vel eius iussu gesta [illegible] quibus [illegible] possit pater conveniri in solidum.

Quod civitas ad curiam possit defendi per procuratorem.

Civitas [illegible] ad curiam [illegible] civitatis in quibuslibet causis possit defendi et tueri per procuratorem non obstante quod [illegible] civitas non obstante statuto aliquo loquente in contrarium.

Quod pro dote alicuius mulieris solvenda possit [illegible] conveniri principalis et fideiussor.

Possit [illegible] licitum [illegible] petere dotes [illegible] aliqua mulier [illegible] apparet [illegible] et [illegible] tes quas dotes realiter [illegible] possit conveniri [illegible] quod dotes recipere debet et possit conveniri principaliter et fideiussor [illegible] non obstante aliquo statuto [illegible] vel [illegible]

Quod conveniri non possit qui se pro communi obligaverit.

Ad conservationem status pacifici civitatis [illegible] Statuimus et ordinamus quod creditores communis non pro se non pro alios possit non debeat obligatos pro communi vel aliquem ipsorum heredes vel bona ipsorum [illegible] vel eos et ipsorum [illegible] molestare vel gravare [illegible] vel [illegible] nec ipsorum laboratores [illegible] vel [illegible] possit [illegible] obligatorum [illegible] aliquid [illegible] dare non obstante [illegible] ipsis [illegible] possit [illegible]

cuiusque iuris et si aliquis filius familias creditori attentaverit aliquam iniuriam dare vel facere fieri vel inferre in bonis vel personis creditoris obligati vel heredum ipsorum puniatur in c libris pro quolibet vice et eidem domino teneatur pater pro filio frater pro fratre in personis et quolibet creditori cogatur ad solutionem supradicte pene et refectionem dampnorum faciendam dictis obligatis.

De modo exbandiendi contumaces in civilibus.

lxxxv Si aliquis citatus fuerit ad curiam dicte civitatis ad petitionem alterius semel vel bis ad domum vel semel in scalis palatii dicti communis si fuerit forensis vel civis non habens in dicta civitate habitationem propriam vel conductam pro debito c s. et ab inde infra ad petitionem cuiusque possit legitime exbandiri et in bannum poni de curie ambe et eius districtu in quantitate et re petita per ipsum creditorem usque in eadem quantitate et in xx s. et recepto prius iuramento a dicto creditore vel eius procuratore quod calumpnioso animo non petit et quod id non est in totum vel in parte in alia satisfactum a c s. infra citatus dicto modo et non comparens possit et valeat ad petitionem creditoris vel eius procuratoris legitime exbandiri de curie ambe et eius districtu pro quocumque quantitate et re petita dummodo de dicto debito et re petita appareat per publicum instrumentum vel per ydoneos testes in iudicio producendos et summarie procedendo assignando eidem exbandito in dicto exbandimento terminum trium dierum infra quem possit venire et comparere ad purgandum ipsam contumaciam refectis primo expensis per iudicem taxatis. Et predicta locum habeant a tempore ultime facte pacis citra et possint dicti exbanditi a dicto termino elapso in antea ad solvendum dicto eorum creditori realiter et personaliter conveniri et constringi ad [illegible] tatem eorum creditorum a dicto tempore facte pacis citra.

De confessione dotis facta in ultima voluntate per aliquem valeat.

lxxxvi Si aliqua mulier nupta steterit cum viro suo et vir in ultimis constitutus in suo testamento vel alia dispositione vel alio modo quocumque vel qualitercumque fuerit confessus se habuisse dotes sue uxoris quod teneatur ipse confitens vel eius heredes et restituatur ipsa dotium non obstante quod confessio vel ultima dispositio in qua talis fuerit mutata vel revocata vel si fuerit factum instrumentum dotale vel non obstante si fuerit obmissa sollempnitas in confessione. Et si ipsum testamentum sive ultima dispositio fuerit cum sollempnitate cassata omnis confessio et omnia in ea contenta sint nullius efficacie et momenti et si caveat firmiter et quod non facta penitus habeatur statuto aliquo non obstante. Additum est huic capitulo quod si aliqua mulier nupta commiserit adulterium cum aliquo quod eius dos ipso iure applicetur marito et de dote ipsius penitus sit exclusa. Et si aliqua nupta vidua remanserit et transierit vel transiverit ad secunda vota superviventibus filiis suis ex dicto suo primo viro minoribus xx annorum uno vel pluribus perdat et habere non debeat relicta sive relictum sibi factum seu facta a dicto suo viro.

Quod quilibet notarius teneatur ostendere protocolla sua.

lxxxvii Quilibet notarius teneatur et debeat ostendere protocolla et demonstrare cuique omnes contractus pertinentes petenti infra spatium quinque dierum ad penam x s. precio recepto primo salarii competenti.

De male utentibus eorum substantia, interdicatur bonorum administratio per potestatem.

Omnibus et singulis qui male utunt bonis
eorum et substantia per potestatem civitatis Anchone
et cui iudices ad petitionem cuiusque petentis
interdicat administratio suorum bonorum sic male
utentium substantia sua dum modo de eo potestati
constet, et cui iudici fiat fides per iuramentum
trium vel quattuor hominum consanguineorum vel
affinium eius qui male utetur suis bonis asse-
rentium suo iuramento eum male uti substantia
sua absque alia sollempnitate iuris et sine
petitione vel ordine iudiciario et eius quaes-
tione et eo parte absente. Et quod facta fide et
assertione predicta per dictum potestatem vel iudicem detur
curator bonis de male utentibus substantia
sua et ei cui facta est bonorum interdictio.
Et promictetur ad petitionem dictorum consanguineorum
seu de curatore quod nulla persona debeat contrahere
vel contractum inire vel facere de cetero cum
illo tali cui est bonorum administratio interdicta
dicta et si secus fiet potestas qui pro tempore fu-
erit et iudex cui utrique pariter teneatur deb-
eat ad petitionem cuiusque petentis dictum contractum
post dictum bannimentum cassare et nullum pronun-
tiare sine aliqua petitione carta vel scriptis
et sine strepitu et figura iudicii et ex eo
contractu non audiatur statuto aliquo non obstante
vel ut ipsa civitas Anchone quod contra predicta
... in aliquo loqueretur. Et maxime
statuti loquentis de executione instrumentorum vel
capitulorum que quantum ad presentem materiam non habeat
robore firmitatis.

De convicinis habentes putos communes inter eos teneantur murare ad petitionem requirentis parietem usque ad summum.

Convicini habentes murum communem inter eos mu-
rent communem usque ad culmen domus adhoc ut non
valeat inter eos scandalum materia exoriri ut vicini
vicinus non possit in aliam vicini domum transire
a culmine ... Ergo vicinorum murare voluit te-
neatur murare suis expensis regestio tamen vicino
si vult tenere et valere quantum voluit pro tem-
pore suam domum in alto ... teneatur eidem reficere me-
dietatem expensis pro muratura rectores declarando.

De refutatione facta de aliqua donatione valeat.

Si qua donatio appareat per aliquam personam factam et
illo seu illi cui vel quibus facta fuisset dicta donatio
sive cessio cuiusque quantitatis vel rei dicta
donatione seu cessione postmodum refutaverit seu Non
renuntiaverit eidem donationi sive cessioni, talis
renuntiatio et refutatio sit firma et valeat et
teneat aliter pro statuto ordinamento loquente in
contrarium non obstante.

De empto facta de aliqua re possessione et non possessa presumatur fictitia.

Si aliquis emit vel emerit aliquam rem vel
possessionem et non possederit in quinquennium quod instrumentum
emptionis huiusmodi presumatur fictitium et tale in- Non
strumentum cancelletur et cassetur ad petitionem cuius interest.
Et iudex dicti potestatis mandet et mandare debeat
quod de dicta emptione fiat refutatio ad personam cuius fu-
erit de ergo ... cum predicto solutione.

De principali et fideiussore conveniendo.

Statuimus et ordinamus quod tam principalis quam fideius-
sor qui se obligaverint vel promiserint ita conveniatur
et cogatur et cogi et conveniri possit statim cum Non
facientes inter de oblatione bonorum semper ...
et capitulo aliquo alio loquente in contrarium non obstante.

De tabernariis possit vendere pignus sibi datum certo modo servato.

Omnes qui pignoraverint aliquid alicui cau-
pone vel vendenti vinum teneantur recolligere
dictum pignus infra unum mensem et si non recol-
legerit infra dictum tempus caupo seu tabernarius

vel vinum vendens non teneatur ei reddere. Et elapso dicto termino possit quod ei pignoratum est vendere, et omnia facere que de eo processerit voluntate dummodo si de dicto pignore plus habuit quam recipere debet restituere domino pignoris. Et si non minus teneatur pignorans ad supplementum. Et antequam fiat talis venditio in fine dicti mensis teneatur dictus tabernarius sive vinum vendens requirere pignorantem vel legat dictum pignus et carta de requisitione quod de venditione constat et stet dicto dicti tabernarii sive vinum vendentis. Et si aliquis dicto termino elapso vel antea repetierit dictum pignus in iudicio nullatenus audiatur non obstante aliquo statuto quod in contrarium loqueretur. Et hoc habeat locum in pignoribus rerum mobilium pignoratarum vel pignorandarum tam mercatoribus quam aliis quibuscumque personis exceptis feneratoribus. Et predicta locum habeant in preteritis presentibus et futuris.

clv Non

De prohibita curtis redemptione.

Quia in curia ambaxie actenus consuevit licet indigne quam plures curam redimere et salaria filij ? palatium communis dicte curie, statuit et ordinat quod nullus curie ambaxie qui non sit officialis dicti communis curie potestate vel consulatu curie eiusdem possit vel debeat sub nomine alterius recordare vel alio quesito colore suo reddere super aliqua re vel aliquo cum quarum ? in curia ex aliqua causa facere vel mittere aliquos aliquid recipere vel mandare nec sub dicte curie velamine vel colore coram eis in aliqua comparere cum dictis vel sine, et qui per viam commissi laudi ? pena ? ? facient quolibet vice.

clvj

De gestis locata fide ratis habendis

Quia ut plurimum contingit tam sine consilio procuratorum ? et alius generis ? copia non habetur, statuit et ordinat quod omnia et singula facta gesta et acta per aliquas seu aliquem tutricem, tutorem vel curatorem de aliqua re vel negotio alicuius pupilli vel adulti et cuiuslibet alterius curatoris egentis et habentis eundem vel per ipsos pupillos vel adultos cum consensu duorum consanguineorum magis intimorum non obstante sollempnitate quacumque obmissa in iudicio vel extra vel in futurum gerenda fienda vel obtinenda semper valeat teneat et plenam obtineat roboris firmitatem. Ita quod collusione infrigi vel cassari non possit actoris suis vel officii iudicis vel exceptionis seu replicationis ope vel quocumque alio quesito colore. Si vero per alium non tutorem vel curatorem vel tutricem vel per ipsos pupillos vel adultos sine consensu predicto de aliqua re pupilli vel adulti aliquis contractus factus esset vel fieret in futurum ipso iure sit nullius et nulle efficacie et valoris.

clvij Non

De successione filii minoris novem annorum ne heres patre vel fratre

Statuit et ordinat quod si aliqua mulier nupta fuerit et postmodum moriatur intestata remanentibus ex ea filius vel filiabus uno vel pluribus quod dicti filii vel filie succedant dicte sue matri. Et si postmodum moriretur dictus eius filius vel filie infra etatem novem annorum non remanente patre vel fratre carnali eius quem nupserat quod medietas dotis defuncte restituatur consanguineis magis intimis dicte defuncte ex parte patris. Et hoc locum habeat in presentibus preteritis et futuris capto statuto in aliquo alio contrario non obstante.

clviij

De expressione cause in consilio sapientis fiendo.

Quia ea semper habet limitari dum consultis intendere, statuit et ordinat quod consiliis sapientum super aliquo gravamine seu dubio datis super adpreciatoribus latis de cetero diucit ? adpreciatum vel illum qui consilium petierit vel per quo petitum fuerit forte quantum teneatur exprimere causam gravaminis in quantum ? gravatus extitit ? ? adpreciata et tur

13v

Questio criminalis [illegible] ... alium de [illegible]

[illegible] fiat, dicto Sindico ea petente quatenus in quantum constitutus non est gravatus, et in alia etiam sine alia retractatione dicte sententie. Dum modo in criminalibus sententiis appellatio habeatur non possit nec petere amplius quam sententiet, nisi aliquis quod criminaliter conmictit aliquam quantitatem de amictis consequendam possit a .x. solidis ad penam .xxv. librarum pisanorum.

Lxxiij De feriis vaperentinis facendis.

Quia omnes iuris articuli sub uno edicto complendi non possunt, et ut plurimum in civitate Amelie ex vaperentinis actibus iudices causarum civilium absque deliberatione sedentes diebus utilibus ad banca sedere non potest et ex hoc dampno non modico afficiuntur, Statuimus et ordinamus quod si potestas banche causarum civilium quorum per fuerit teneatur et debeat vinculo iuramenti et ad penam .x. librarum pisanorum pro quolibet in fine libri actorum dicti communis seu in principio deputatis et sic scribere omnes dies et horas dierum scilicet de mane vel de sero quibus dictus iudex ad ius reddendum ad banca sederit et etiam omnes alios dies et horas dierum scilicet de mane vel de sero in vesperis quibus dictus iudex non sedit in magistratu ad ius reddendum sint et habeant pro feriatis diebus. Ita quod ipsi dies et hore feriate currere non possint in preiudicium litigatorum, sed omnia iura salva et termini sint in eo statu in quo erant ante ipsum diem vel horam quibus ipse iudex ad ius reddendum sedere obmiserit statuto aliquo non obstante et nichilominus finito eorum officio sindicatores eis sint .j. [illegible] dies ex tunc quod executionis acta et scripta cancellerio communis tradere teneatur ad eandem penam. De ordine procedendi contra banditum

Lxxiiij Ut banditorum condicio melior non existat et eorum defensio totaliter non tollatur, statuimus et ordinamus quod banditi in aliqua parte de civitate et districtu Amelie, dicto aliquo maleficio tantum in civilibus vel criminalibus pro eorum aliquo in petendo alteri non possint, sed in petendo vel defendendo ut dictum est eis sive reddatur in defendendo vero pro iure facere possit et advocatum habere pro defensione prestanda. Ita quod si aliquis dictis banditis debitor existat cuicumque quantitate vel ter quod ipse creditor possit ad dominum curie eum habeat si extat vel in causis palatii communis predicti et si duabus citationibus premissis fuit contumax et pro iure ad respondendum non mansit quod ex tunc habeatur pro confesso contumace et possit durante tempore in causa ad [illegible] procedi usque ad finem processus, ac si banditus non esset statuto communis vel aliquo non obstante quod in contrarium loquerentur.

Liber Criminalium.

De pena dominorum Ancianorum dantium favorem magnatibus contra populares et eius iuratos.

Cxj Si quis Ancianus populi dederit favorem seu fortiam hominibus de grandiitia contra populum vel eius iuratos puniatur in .L. libris pisanorum pro quolibet committentium et privetur officio.

De pena magnatum offendentium Ancianos vel aliquos ex eis

Cxij Non Quicumque de grandiitia vel contra populum commiserit seu offenderit aliquem Ancianum vel aliquem ex .x. bonis viris tempore eorum officii et etiam post per unum annum post depositionem eorum officii solvat quatruplicata pena ei que continetur in statuto de tali maleficio loquente et si aliquis de populo verbo vel facto offenderit Ancianum seu aliquem ex decem solvat duplum pene contente in statuto communis quod de tali offensa vel iniuria loquentur. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare et credatur sacramento accusatoris seu denuntiatoris usque in .xl. libris pisanorum et accusator seu denuntiator teneatur in cre[dentia]

dentia. Et quod potestas seu conservator dicte civitatis possit et debeat ad penam x librarum pro quolibet de suo salario retinendi de predictis inquirere et inquisitionem facere qualibet mense saltem semel, et super ipsa inquisitione examinare x populares quos sibi dabunt predicti domini Anciani qui pro tempore erunt et omnes alios quos eis videbitur et placebit. Caveat etiam dictus potestas quod decem domini Anciani dent sibi decem populares.

De quolibet populari et de populo teneatur iurare ad populum.

cxxij Quilibet popularis et de populo dicte civitatis a .xv. annis citra statuendo mandato domini potestatis teneatur et debeat iurare ad sancta dei evangelia et promittere et iurare posse ad omnia que spectant et sunt ad bonum et pacificum statum communis et populi civitatis Amelie et tempore cuiuscumque rumoris et insurrectionis venire ad dominos potestatem, Guardianum et Ancianos populi et eis et cuilibet ipsorum assistere et obedire et facere in hiis que mandaverint et eorum mandata exequi pro bono et pacifico statu communis et populi dicti et non ire ad domum alicuius nobilis qui sit vel esset contra populum [illegible] sociare [illegible] tempore insurrectionis vel rumoris aliquem nobilem vel contra populum quod voluerit dominos Ancianos ad penam .c. librarum denariorum pro quolibet quod quidem [illegible] iverit ad domum alicuius ex populo vel contra et qualibet vice auferenda de facto. Et ad predicta cognoscenda et recipienda eligant predicti domini Anciani duos bonos homines et legales qui predicta iuramenta et promissiones recipiant pro salario pro dictis dominis

Ancianis ordinandi. Et quod filii eorum qui iurabunt ad populum et descendentes per lineam masculinam ex ipsis iurantibus gaudeant privilegio predicto iuratorum et generaliter quilibet popularis et de populo non iurabit ad populum et promiserit vel si vel ibi ut tempore rumoris ad domum alicuius ex populo vel contra non habeatur pro populari sed ex populo salvo si non [illegible] legitime [illegible] habeatur.

De quolibet nobili seu de granditia teneatur pro famulo suo forensi.

cxxiij Quilibet nobilis et de granditia vel contra populum civitatis Amelie qui habet vel in futurum habebit aliquem famulum forensem teneatur et debeat solvere omnes condempnationes et penas pecuniarias cuiuscumque maleficii commissi per eum. Et si non dictus famulus commiserit aliquod maleficium unde corporaliter puniri debet, teneatur ipse dominus dictum suum famulum coram potestate et assignare et presentare in fortia dicti communis vel solvere tam dictas condempnationes quam [illegible] absque diminutione seu remissione aliqua facienda.

De pena nobilium mictentium forenses in civitate Amelie.

cxxiiij Nullus nobilis vel contra populum audeat vel presumat mictere in civitate Amelie aliquem forensem sine licentia domini conservatoris et dominorum Ancianorum populi ad penam xxv librarum pro quolibet contrafaciente et vice qualibet.

De pena facientis cavalcatam et moventis guerram sine licentia.

cxxv Nullus de civitate Amelie vel comitatu movendo se de civitate Amelie vel eius districtu vel etiam redeundo ad dictam civitatem vel eius districtum infra quatuor dies a die facte cavalcate et guerre audeat vel presumat facere aliquam cavalcatam vel movere aliquam guerram contra aliquam universitatem

ul spaler psonaz sin expssa licenti dni potatis seu osuatois dnor ancianor ppli et rector artium dce Ciuit ad pen .l. lib. pus et nichominn ofacientes te neant cu effectu satisffacere coi amtie et etiam spalibz psonis dce Ciuit et district. q(ui)cqd ipm coe seu spales p(er)sone dampnificatte fuerint occ(asione) h(uius)moi caualcate ul guerre.

C xlvij

Non

Ut quilibet iurat de pplo qn Regsitus fuit oparet coi qn voluerit dni anciani.

Quilibet Iurat de pplo ad sonu campan et vocem pconis de mand dnor ancianor ppli cu armis et sine armis veniat et venire te neat ad plateaz cois et quocienq voluerit ipi dni anciani qn eet aliqs Rumor i ciuitat pdta ul rissa et q ofecerit et no ue nerit soluat p bano coi amtie C s p(ro)uis. Et q nullus iurat de pplo tpe alicuius risse ul rumoris vadat ad domu alicui de grandittia ad pen .c. lib. pus saluis ordinamentis ppli. De pen dnor Antianor populi Recipientium Symoniam.

Nullus ex dnis ancianis ppli possit n(ec) debeat p se ul aliu aliq quesito colore recipe aliqua Symoniam ab aliq spali psona ul coitate directe ul p indirecte ad pen .l. lib. pus et puatice officij cois et ppli eiusdem pdce (et si ex ipa receptoe Symon resul taret aliqd piculu vel preiudicio cois pdti in aliq ledet ul pderetur q absit ofaciens et Recipiens dcam Symonia sol uat noie pen .v. lib. den pus. Et ppe tuo ab ei officio cois et ppli sit puatus et cui qd receperit Symonie i duplu restituat coi pdto. Et ad plenam dationem et recepti Symonie sufficiat sacramentis cu uno teste. De pena incicentiu forensem.

Siquis misit ul venire fecerit ul mutr ul ominetr ordinauit ul oferit ul recep tauit in domo ppria ul oducta ul aliena Rogauit ul pcurauit ul fecerit recep tare aliquos forenses sin expssa licentia Guar dian ul maiors ptis dnor ancianor ppli soluat p bano coi amtie p q(uo)l(ibet) forensi pedi ne .l. lib. pus et p quolibet eqte .c. lib. Et p quolz q eet capitan dns aut baro ul comes alicui tre ul aliquor hoium vlta quinqz ul alicui ptis coitat ul gentis ul qd suo pode patris ul aui ul patruj ul auncoli possz comode retinere vltra vnu eqm soluat p bano coi amtie mille lib. pus. si quam pen si soluere no possz puniat i p(er)sona i quolz pdcor casum arbitrio potatis. Ita q moriat si aut ex missione taliu forensi ul alicui ipor p eos ul cor aliqd bellu isurgeret ul furor armor ul brige ad arma hoies ciuit pdce ex parato puni at in pna. Ita q moriat et bona sua sint pu blicata cois amtie et ipi coi omaliter ofi scheni et simile pen incurrat qlibet fo rensis q q pdcam fo(rm)am intraret. Saluo q volentes venire pedester cu grascia ad dcam Ciuit hoies soliti mercari i ea venire vale ant sine licentia tali danda sin armis tantu. Et omes q se in datiuis et collec tis et banis se ostitisit ad banca dce ci uitatis Et saluo qn p dnos ancianos et x et osiliu ppli ul maiorem ptem ipor p admissionem pallucta(ru)m i bussula alba del eme seu ptito more solito ut i aliis ad bussulas et pallucttas declaratu fuit Et suspitio no erit ante ul post ul

Non

tur intrās in terram uel mittet aliquis huiusmodi ad bannum minime teneatur hec addito quod predicta omnia remaneant in prudentia dominorum ancianorum.

De nullus vendat alicui forensi iura patronatus alicuius ecclesie.

xxx Nullus de ciuitate ancone uel eius districtu debeat dare vendere uel concedere alicui forensi uel non habitanti in dicta ciuitate iura patronatus alicuius ecclesie nec aliquas conductiones uel emphiteosim quarum ad penam .C. librarum pro quolibet et nichilominus predicta vendito donato uel concessio non valeat. Et qui contrafecerit teneatur predicta reducere ad pristinum statum suis expensis. Et hec bandiatur. Et de predictis teneatur potestas inquirere et inquisitionem facere et procedere ex suo officio ad denuntiationem cuiusque et teneatur accusator uel denuntiator in credentia.

De pena committentis aliquod homicidium.

xxxi Non Quicumque perpetrauit uel commisit aliquod homicidium in personam ciuis uel comitatensis ciuitatis ancone in ciuitate predicta uel eius districtus et de ipso homicidio fuerit condempnatus et condempnationem soluerit de costam si forte stat quod dictus homicida exeat ipsam ciuitatem castrum uel villam ubi commisit homicidium supradictum per unum annum a die facte dicte solutionis. Et ipsam ciuitatem castrum uel villam intrare non possit ad penam .l. librarum denariorum pro quolibet et potestas teneatur omni mense inquirere super predictis ad penam .L. librarum de suo salario auferendas. Insuper quod quicumque commisit aliquod maleficium et condempnatus de costam non soluerit x diebus elapsis a die late sententie contra eum a qua non erit petitum consilium sapientis uel appellatum legitime condempnatus quod bona dicti condempnati nec ciuis contumax

quod redeat ad lucrum debeat destrui et deguastari et destructa vendi per sindicum dicti ciuis usque ad satisfactionem dicte condempnationis.

De si aliquis accusatus uel inquisitus comparuit et postmodum se absentauit habeatur pro confesso.

xxxij Si aliquis accusatus fuerit uel denuntiatus aut inquisitus de aliquo maleficio uel delicto et Non comparuit coram potestate seu curie dicte ciuitatis et postea se absentauit et postmodum per eamque legitime citatum esse contra eum. Si autem mitteretur pro dicto accusato denuntiato uel inquisito quod veniret ad contendendum maleficium de quo proceditur contra eum et non venerit in terminum eumdem dicere possit fuit requisitus personaliter uel ad domum et si domum non habuit in scalis palatii habeatur pro confesso et conuicto de maleficio uel delicto de quo proceditur uel procederetur contra eum et possit per potestatem et dictam curiam condempnari sicut confessus et maleficium.

De nulla mulier possit trascinare panos.

xxxiij Nulla mulier possit uel debeat trascinare uel trahere panos quibus erit induta ad penam .x. solidorum pro quolibet et qualibet vice et Non non possit portare aliquod ornamentum de auro uel argento uel perlis in capite uel ante pectus exceptis maspillis argenteis uel aureis ad penam .C. solidorum pro quolibet et qualibet vice et potestas teneatur omni mense super predictis inquirere omni die dominico et ad singulas nuptias et festiuitates mittere unum ex notariis suis ad inuestigandum super predictis et qualibet predictorum. **De inquisitione facienda per potestatem contra incantatores.** Ingratiis

xxxiiij Potestas seu iudex ipsius teneatur et debeat inquirere contra incantatores et quot inuenerit ... ab eis ... inuentis in ipsis ... ciuitatis et ... de hiis non ...

tromictat ulterius et nichil operetur ad penam predictam. Ita tamen quod quam penam ipso facto a contrafacientibus post iuramentum predictum potestas et quilibet alius officialis sibi teneatur et ipso comuni accipere possit, et tamen nichilominus teneatur solvere cum accusatore denuntiatore vel officiali vel per inquisitionem procedendo quotiens in predictis vel aliquo predictorum fuerit inventus. Et si dictam penam non solverit infra decem dies post preceptum sibi factum de ea solvendo, puniatur in duplo pro modo delicti arbitrio potestatis et remaneat perpetuo exbanditus donec dictam penam pecuniariam non solverit dicto comuni, postquam penam duplicem et predicta penitus observaverit.

De pena petentis debitum iam solutum.

Quia bis idem petere equitas non patitur, statuimus et ordinamus quod siquis per se vel alium suo nomine molestaverit aliquem vel alicui debitum vel obligationem de quibus vel de qua appareret publicum instrumentum refutationis vel pacti de non petendo vel alicuius liberationis seu protocollum seu debitum solutum petierit, quod solvat pro banno comuni auctoritate tantam quantitatem quanta fuit quantitas vel res pro qua petita. Et molestare et petere intelligatur litteras contestando contra ipsum qui debitor esset obligatus vel debitor sive obligatus vel debitor dicti refutationis seu pacti solutionis vel liberationis instrumentum dicto molestanti vel petenti cum die et consule seu protocollum edidit legendo et exhibendo et non aliter. Et si facta dicta editione dicti temporis ante per ipsum obligatus vel debitor vel alius eius nomine dictus molestator vel petitor in dicta molestia seu petitione perseveraverit, quod ex tunc ipse molestator vel petitor dictam penam dictam penam incurrat et non aliter vel alio modo, statuto aliquo non obstante.

De pena non probantis accusam.

Statuimus et ordinamus quod siquis accusaverit aliquam personam de aliquo maleficio vel delicto, ex quo principaliter vel accessorie resultaret accusato si maleficium probaretur pena corporalis et ipsam accusationem non probaverit, quod accusator predictus teneatur et non probans in fine absolutionis facienda de dicto accusato in xxv libr. parvorum. Si vero ex dicto maleficio resultaret pena pecuniaria tanta ex forma alicuius statuti vel alibi parvorum ultra x libr. quod dictus accusator xx libr. parvorum, si ultra x libr. in x libr. parvorum debeat condempnari, sine aliqua diminutione facienda et absque novo processu, dummodo predicta locum non habeant in syndicis comunitatum et castrorum.

De pena surgentium in consilio ad rumorem.

Nullus surgat in consilio ad rumorem et in arenga vel adunantia, et qui contrafecerit solvat pro banno comuni auctoritate xxv libr. parvorum.

De pena patrocinantium pro aliquo exbandito.

Nullus sit vel esse possit alicuius exbanditi vel alicui ipsorum exbanditorum procurator sive advocatus in civilibus sive criminalibus causis. Et qui contrafecerit solvat pro banno comuni auctoritate x libr. parvorum. Et nichilominus predictus non audiatur, salvo quod si aliquis exbanditus esset pro sua culpa pro eo possit esse vel possit advocatus et procurator sine pena. Et salvo capitulo quod ponitur sub rubrica de ordine procedendi contra exbanditos.

De exceptuatis a penis.

A penis autem maleficiorum has personas ad exceptionem, scilicet personas in eadem familia habitantes, fratres carnales, patrem et filium, filiam et nurum, vitricum, uxorem, patruos, avunculos et nepotes carnales sive sint in eadem familia habitantes sive non. Ita quod de maleficiis commissis inter eos vel aliquem ipsorum inquiri vel accusari non possit, nisi intervenerit enormis lesio cum aliquo genere armorum, quod tunc accusari possit offendens per offensum et etiam parentes, salvo quod de patre ad filium et de filio ad patrem accusari vel inquiri non possit nisi mors sequeretur, quod tunc possit per inquisitionem et de-

iurisdictione et auctoritate predicta et modo iure firme liberet potestas in omnibus predictis plenarie. Et si in eiusmodi casibus vel predictis inciderit ex quibus dicto comuni solvat predictam penam, contenta in statuto comunis de tali materia loquenti, excepto quod si maior sequeretur totam penam solvere teneatur. De pena

emencium iura et actiones ab aliquo forense.

xxxi Nullus de civitate Amelie vel eius districtu emat vel emere debeat ab aliquo de districtu Amelie qui non solvat datium in dicta civitate, vel aliquod ius et actionem quod vel quam haberet contra aliquem civem vel comitatensem civitatis predicte vel habere posset. Et quod nullus de civitate predicta et eius districtu vendat alicui forensi qui non solvat datium et faciat factiones cum predictis aliquod ius et actionem quod et quam habet seu habere posset contra eosdem predictos et spetialiter de dicta civitate et districtu contra personam et quamcumque aliam. Et quicumque contra fecerit solvat pro banno comuni Amelie C libras parvorum nomine pene, et talis emptor in curia civitatis predicte nullatenus audiatur per potestatem et eius officiales, et de pena C librarum puniatur de suo salario. Et si quis emit vel emerit ut dictum est, talis emptio non valeat et sit cassa et nullius valoris, aliquo presenti statuto. Et hoc capitulum adeo sit precisum quod tolli vel cassari non possit aliquo consilio vel arenga. Et predicta locum habeant in preteritis presentibus et futuris. Addimus etiam huic capitulo quod civis vel comitatensis qui fideiussit vel quocumque modo aliquid solvit penes aliquem forensem pro cive vel comitatense, quod possit a tali penes quem fideiussit vel aliquid solvit iura et actiones emere vel alios pro se vel pro eius fideiussit contra aliquo non obstante. De nullus intromictat

se in causis laicis vel alicuius etc.

xxxii Nullus in causis laicis vel que haberet et nasci possent contra aliquem laicum seu etiam clericos vel beneficiatos et presbiteros de aliquo clericum vel consanguineum debeat orare, favere vel dicere

vel contendere in favorem contra aliquem clericum vel alicui consanguineo laico vel clerico ad exceptionem vel possessionem ipsius. Et etiam ex qua lis esset vel depende debet, seu promovere quocumque modo vel cum aliqua causa de ea vel de eo movente nomine aliquibus vel deis in talibus contentionibus ex quibus fieret in misericordia ipsi clerico quomodocumque contendunt, salvum sentiat vel tractatum quatenus substantia causis fuerit manifestabit. Et quicumque consanguineus laicus contra fecerit in predictis vel aliquo predictorum perdat x libras. Et si se avocaverit solvat quatruplum penam contentam in statuto de tali materia loquente. Salvo quod advocatus et iudex et notarius pars nuo pro ipsius [illegible] in ipsius comunis et in foro ecclesiastico tantum patrocinare solum possit et praestare sine pena. De pena facientium

cavalcatam contra comune Amelie.

xxxiii Siquis autem fecerit cavalcatam vel in cavalcatam fuerit vel congregationem fecerit contra comune Amelie vel eius districtum ad offendendum vel dampnum faciendum contemptum in avere et persona comunis Amelie, ita quod omnia et omnia sua bona sint comunis predicti, et de comuni comunali condempnentur et applicentur et publicentur detracta emendatione dampni passi penam faciendam. Et si aliquo tempore in fortiam comunis devenerit, puniatur ita quod moriatur. Et hoc capitulum tolli non possit. Hoc addito quod ubicumque sit licitum tales cavalcatores capere et offendere et occidere sine pena. De pena facientium bellum et gravantis aliunde pro pro tractu

xxxiiii Bellum in civitate Amelie siquis fecerit contra ipsam civitatem equester vel pedester vel facere attentaverit contra aliquem actum veniendo pena capitis puniatur ita quod moriatur. Si quis muros dicte civitatis perforaverit ita quod aditus per eum foramen per homines fieri possit, quod puniatur pena [illegible] absque aliqua diminutione. Et si non homines vel gentes miserit seu mictens fecerit vel consensit aliquid in dicta civitate contra quod status civitatis pacificus perturbetur vel perturbari possit capite puniatur. De cancellando instrumento

debiti ubi appareat instrumentum refutationis [illegible]

Siquis contra aliquem de quantitate quacumque vel re vel bonis apparuit refutato et dicta refutatio per debitorem fuit perdita vel vastata sine peccato vel culpa dicti refutatoris, quod instrumentum debiti debeat per ipsum creditorem ad petitionem ipsius debitoris vel debitori vel suis heredibus reddere cancellatum, pena xxv lib. pis., primo iurato de dicta refutatione rogat fuisse a partibus. **De pena falsificantis Ceram.**

Magistratus sive mercatantes qui Ceram laboraverit et vendunt teneat et debeat ipsam Ceram pure laborare et vendere sine aliqua malitia, conbusione vel violentia. Et quod in ipsa ceram vel torticiis cere vel candelas quas vendet falsare quantitatem vel aliam quamcumque rem fictam inducere, machinari seu immiscere nullatenus presumat, nec in dictis torticiis candelis seu cereis vel faculis mittere stoppam seu canapem malitiose seu studiose. Et qui contrafecerit solvat penam nomine pro quolibet predictorum x lib. pis. Et potestas possit per inquisitionem procedere. **De pena facientium Cinerem.**

Nullus in Civitate Amelie vel eius districtu possit vel debeat facere vel fieri facere cinerem ad penam x lib. pis. **Quod nemo faciat impedimentum calzolariis in lavatorio piscarelli.**

Nullus faciat impedimentum aliquod calzolariis in lavatorio piscarelli nec aliquam turpitudinem nec mictat Canepam vel linum ad macerandum. Et qui contrafecerit solvat pro banno communi Amelie xl s. pis. Et quilibet possit denuntiare et accusare et habeat tertiam partem banni. **Quod nullus vadat ad aliquam terram in qua fieret congregatio gentium.**

Nullus vadat ad aliquam terram ubi fieret aliqua congregatio gentium contra partes vel causa capiendi aliquam terram vel cogitandi sine deliberatione dominorum conservatorum dominorum Anzianorum et decem de populo ad penam L lib. pis. pro quolibet equite et x lib. pro quolibet pedite. **Quod figuli et vasarii faciant vasa cum fondo plano.**

Figuli facientes vitrea et vasa alia teneantur ipsa facere cum fondo plano et vel contra ad penam xii d. pro quolibet vase. **De pena capientium Columbos et quo et quot possint capi.**

Nulla persona audeat vel presumat capere columbos domesticos vel de aliqua Columbaria in possessione alicuius vel alio loco cum rete vel in [illegible] ad penam x lib. pis. pro qualibet vice. Liceat unicuique tantum capere pro quolibet die duos Columbos volubiles. Et liceat unicuique in terra seu proprietate sua capere columbos quot voluerit absque rete et incidere in penam. Et qui fregerit aliquam Columbariam solvat pro quolibet C lib. pis. pro qualibet vice. Et nullus proiciat lapides vel aliud iactet in aliqua Columbaria ad penam xx s. pro qualibet vice. Et contrafacientes in predictis quilibet possit denuntiare et accusare et habeat tertiam partem denuntiationis cum uno teste usque in x lib. dummodo non possit esse testis dominus Columbarie nec aliquis de sua familia nec aliquis [illegible] Columbariam. Et quod par pipionum non possit vendi ultra xii d. pis. Et nullus possit extra Civitatem Amelie deferre pipionos pro portare ad vendendum ad penam xl s. pis. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare et habeat tertiam partem denuntiationis usque in x s. quocumque alio non obstante. **De pena laborantium terras exbanditorum sine licentia.**

Nulla persona presumat laborare vel laborari facere de bonis exbanditorum vel eius sine

licentia syndici dicti communis de qua licentia appareat scriptura manu cancellarii communis predicti et qui contrafecerit pro qualibet vice puniatur in x libris parvorum super quibus potestas inquirere faciat et procedere debeat ex suo officio ad petitionem cuiuslibet postulantis ad dictam penam. Et quicumque tenet vel possidet de bonis alicuius exbanditi dicti communis de quibus ipse exbanditus tempore sui exbandimenti in possessione fuerit teneatur et debeat in brevi mense a publicatione predicti statuti ipsa bona communi predicto relassare et qui predicta non fecerit in x libris parvorum puniatur. Et nichilominus iura que habet in ipsa re sint perdita ante predicta statuti et deveniant in communi. Reservatis semper ea quod dicta ... communi restitui iuris quod haberet in ipsa re quo iure habere possit quod ... tam dicti communis ad omnem actum ... potestas ... teneatur ... suo officio ad petitionem cuiusque ... omnes et singulos qui non ... predicta. Et quod culpabiles esse invenerit condempnare potestas vero quod predicta fuerint neglexerit x libris parvorum de suo salario perdat que deveniant in communi.

Quod potestas et eius iudex pro ... teneatur et debeat processus reassumere contra exgravatos ... alicuius solempnitatis obmissione.

Si quis condempnatus senciet se gravatum consilium sapientis petierit et sapiens ... omnes fuit condempnationes dixerit esse nullas et consulerit condempnatus fuisse gravatum ... alicuius solempnitatis obmissione vel quia in aliqua parte processus ipse condempnatus consilium sapientis petierit quod potestas ... alius officialis ambaxiator ... consilium sapientis ... et ... eius teneatur ... ex officio ... puniat super ... teneatur et possit et debeat processus contra huiusmodi exgravatos reassumere in ea parte in qua non fuit observata solempnitas et ipsum processum reassumptum punire finire et terminare statuto seu quocumque alio communis vel capitulo non obstante quod ... Loqueretur quae ex nunc pro suspensis et ... habeatur totum in hac parte. Et quod potestas seu aliquis alius officialis dicti Comunis ... in ... x libris parvorum tempore sui syndicatus vice qualibet puniatur.

De pena impetrantium licteras contra commune.

Nullus audeat vel presumat per se vel per alterum exigere vel impetrare vel exigi aut impetrari facere ab aliqua universitate seu persona cuiusque status seu conditionis aliquas licteras seu scripturas nuntium seu mandatum presentandas seu dirigendas aliquibus officialibus seu communi predicto sub quacumque forma per quam seu per que aliquis processus fieri vel confici debet per curiam dicti Comunis quacumque vel universitas cassetur et irritetur seu aliquid in eo tollatur vel minuatur in totum vel in parte seu iurisdictio dicti communis in aliquo ledatur et qui contrafecerit solvat pro bamno communi ambaxiator ... libris parvorum et impetrans exbandiri debeat et condempnatur per potestatem qui tunc erit ad regimen dicte Civitatis et ad deguastationem et publicationem omnium bonorum suorum que bona deguastentur et deguastata sint dicti communis et pretium ... infamis et quod ... tempore venerit in fortiam communis predicti ei amputetur lingua ita quod ... amittat quae omnia et singula potestas ... et qui ad eius regimen pervenerit statim ... licteras ... teneatur exequi et executioni mandare sub pena ... libris parvorum quod si non fecerit ... tempore erit teneatur ad dictam penam omnia et singula ... effectum. Et eo ipso quod huiusmodi ... huiusmodi licteras fuerit presentate seu nuntium venerit presumatur ... et ... ipsa ... seu licteras ... quod ... ipsa ... seu ...

No. Inc. de processu reassumendo si defectus fuit in primo

pecas locum faciat consilium maius in maiori consilio ut perveniat ad noticiam consiliariorum. Statuimus quod ille qui sindicatus lecteras ultimis temporibus fecerit ad perpetuam rei memoriam in palatio comunis civitatis in evidenti loco eiusdem, taliter quod potestas civitatis deprecatur. Et nulla persona debeat contra huiusmodi delinquentes precari vel advocare seu patrocinium prestare. Et qui contrafecerit in libris [illegible] puniatur.

Quod unicuique sit licitum tenere aucupatores ante domum.

Statuimus et ordinamus quod unicuique sit licitum tenere aucupatores et venatores cuiuscumque condicionis ante domum suam seu apothecam, et ubicumque placuerit absque pena, non obstante aliquo statuto seu ordinamento contrarium loquente. Addimus huic capitulo quod quilibet possit tenere venatores et aucupatores ante eius domum vel apothecam vel alibi ubicumque per duos dies tantum tenere et non plus, et qui ultra dictum tempus retinuerit in x solidis pro qualibet et qualibet die puniatur.

De pena committentis homicidium vel robariam in infrascriptis locis.

Homicidium quicumque commiserit vel robariam vel aliquod maleficium in strata publica qua itur a ponte [illegible] in Canali ad civitatem [illegible] seu in aliqua alia strata publica districtus civitatis puniatur et puniri debeat in quatruplo pene contente in dictis statutis vel aliis de talibus maleficiis loquentibus. Hoc addito quod si commissum fuerit aliquod homicidium vel maleficium extra quam in supradictis [illegible] debeat quod potestas dicte civitatis ad penam [illegible] librarum [illegible] de suo salario [illegible] si malefactor huiusmodi ad eius manus pervenerit secundum formam statuti loquentis seu delinquentes [illegible] teneatur procedere et super processu formam facere et ipsum formam execucioni mandare non obstante aliquo capitulo statuti contrarium loquente. Hac adiectione facta quod dictum capitulum non se extendat nisi ad maleficia que commissa fuerint in strata [illegible] sive extra civitatem et extra castra districtus civitatis. Et hoc locum habeat [illegible] tantum.

aliis maleficiis perpetrata in locis in locis ad [illegible] commictitur. Et [illegible] committentes [illegible] mutaverint locum habeant in eo casu tantum quando [illegible] ut aliquem eorum in predictis stratis committerent ut aliquid fecerit robato.

De pena non trahentium ad rumorem.

Si aliqua offensa realis vel personalis commissa fuerit in districtu et territorio civitatis, homines et consilium propinquiores et circumstantes loco commissi maleficii statim trahere debeant ad ipsum locum et offensos iuvare pro posse et fugare huiusmodi offendentes, capere et detinere et in fortiam comunis ducere. Et si in huiusmodi concursu dictos offendentes seu aliquos ipsorum offenderint realiter vel personaliter [illegible] quod ultra tales concurrentes ad penam nullatenus teneantur. Et si non circumstantes et propinqui predicta non fecerint in x libris [illegible] pro quolibet puniantur [illegible] ferendo pro potestate de facto. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare et credatur ei sacramento cum uno teste, et habeat medietatem banni.

De capiendo furem qui furatus fuerit infra tres dies a die commissi maleficii.

Quilibet liceat furem vel qui furatus fuerit infra tres dies a die commissi maleficii capere et detinere et curie presentare ac [illegible] furtum portantem ubique locorum. Et si ipsum offenderit sine morte non teneatur ad penam dummodo talis fur vel furtum portans se defenderet vel diceret se non [illegible] ad curiam presentari. Et hoc non habeat locum in [illegible] nisi [illegible] habeat locum in furto commisso a x solidis infra.

De pena ementis bladum ultra unam salmam in platea comunis.

Nulla persona emat in platea civitatis ultra unam salmam granorum. Et qui contrafecerit in x libris pro qualibet vice puniatur. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare, et habeat quartam partem banni, et teneatur in credentia, et [illegible] per duos [illegible] eligat.

quatuor custodes celatos ad denunciandum predicta et habeat dictam partem quam cuilibet alii denuntiatori stetur et cum uno teste credatur idoneo et fide digno.

De quicumque perceperit aliquos fructus de bonis exbannitorum debeat reassignare in mense.

Quicumque actorum ... a quinto anno citra perceperit aliquos fructus de bonis alicuius exbanniti vel cuiuscumque de quibus ipse exbannitus erat in possessione tempore exbannimenti sui teneatur et debeat ipsos fructus in uno mense a publicatione presentis statuti camerario dicti communis integre assignare. Si vero quod aliqua bona exbannitorum laborat ad presens teneatur fructus per dictos testatur camerario predicto. Et quod sindicus potestatis vel alius predictorum fuerit negligens in predictis ... vel quacumque puniatur de quibus et quolibet predictorum privatus ex suo officio et ad petitionem cuiuslibet predictus teneatur inquirere et invenit culpabiles condempnare. Quorum potestas si negligens fuerit in predictis per sindicum tempore suo sindicetur debeat condempnari.

De vendentibus bladum in muros Civitatis Amelie.

Nulla persona emat granum vel aliquid genus bladi in muros Civitatis Amelie per se vel alium causa revendendi et qui contrafecerit in decem libris vice qualibet puniatur. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare et habeat quartam partem banni et in credentia teneatur et credatur sacramento denuntiatoris cum uno teste fide digno. Ad que denuntianda et investiganda eligantur quatuor custodes celatos quorum denuntiationi et cuilibet ipsorum relationi stetur cum uno teste fide digno et habeat dictam partem banni et in credentia teneatur. Et quod nulla persona emat granum sive aliquid bladum quod per aliquem forensem sive comitatensem deferetur ad Civitatem predictam ubi in dicta Civitate quam in platea veteris communis vel in civitate burgi. Et quod contrafecerit in xxv solidis vice qualibet puniatur et quilibet possit denuntiare et accusare contrafacientes et credatur sacramento accusatoris et habeat quartam partem banni et in credentia teneatur.

De eligantur duo homines ad recolligendum fructus bonorum exbannitorum.

In principio mensis Januarii cuiuslibet anni eligantur duo boni homines per dominos Anzianos populi Civitatis Amelie qui jurent ad sancta dei evangelia bona fide sine fraude investigare et invenire bona et possessiones exbannitorum Civitatis predicte et eius districtus. Et fructus et proventus dictorum possessionum ad manum camerarii communis fideliter devenire. Et predictis duobus hominibus sic electis omnes et singuli homines dicte Civitatis et districtus ac et officiales eiusdem ad ipsorum requisitionem teneantur et debeant dare et prestare adiutorium consilium et favorem ad penam xxv librarum denariorum pro qualibet contrafaciente. Hoc addito quod dicti duo boni homines sic eligendi sint et esse debeant populares et eorum officium duret tantum per unum annum. Et qui fuerit ad dictum officium per dictum annum non possit eligi per alio anno proxime secuturo et si aliter fieret electio non valeat ullo modo. Et finito dicto tempore eorum officii teneantur et debeant

de administratione eorum officiorum plenariam reddere rationem cum eorum predictis. Qui tales sic eligendi habeat pro eorum salario decimam partem totius eius quod in comuni fecerit devenire.

De pena laboratorum terras qui non solvunt datia.

Nullus presumat audeat ut presumat laborare seu colere aliquas terras seu possessiones unam vel plures accatastatas in catasto dicte civitatis ex quibus datia in preterito tempore retenta non soluta sint seu que imponentur in posterum, nisi solverit integrum, possessionibus ecclesiarum religiosorum locorum et hospitalium dumtaxat exceptis. Et qui contra fecerit ultra ipsas datias penam incurrat [illegible] terminum statuendum et firmam [illegible] terminum ordinandum ut alijs civibus solverit cum effectu in x libris, et potestas civitatis Amelie compellere et [illegible] ad solutionem dictarum datiarum [illegible] ipsius status et potestas eundem compellat. Super quibus potestas presens et futurus quolibet mense teneatur inquirere et investigare per libros preceptatorum et per castaldos civitatis Amelie et omni modo quo melius poterit. Et inventos culpabiles in dicta pena punire. Si non potestas predicta non fecerit seu negligens fuerit in predictis ut alia predicta in x libris puniatur condemnandus et solvendus de suo salario camerario dicte civitatis quas x libras camerarius qui pro tempore fuerit teneatur de ultima paga sui salarii retinere. Et qui laboratores teneantur et cogantur solvere datia [illegible] proprijs terris.

De pena non capientis exbanditum.

Si contingeret aliquem exbanditum comunis Amelie pro aliquo maleficio [illegible] ad aliquod castrum dicte civitatis et comitatus et districtus Amelie vel stare aut morari in eo, homines et universitas ipsius castri teneantur et debeant ipsum exbanditum seu exbanditos capere et curie civitatis Amelie presentare ad penam x librarum denariorum pro qualibet vice ab ipsa universitate quotiens contrafecerit seu fuerit negligens auferendum. Homines non [illegible] omnes et singuli qui presentes fuerint in ipsa contrata et morabuntur debeant quando ipsum exbanditum stare elevare rumorem et ipsum sequi et capere et dicte curie presentare ad penam x librarum pro quolibet eorum qui contrafecerit in predictis ut alia predicta. Si non exbanditus huiusmodi in dicta fuga presumpserit defensionem assumere et ipsa defensione faciendo per ipsos sequentes fuerit offensus, offendentes ad penam nullatenus teneantur. Super quibus [illegible] potestas teneatur facere [illegible] de predictis et [illegible] predictorum inquisitione [illegible] et in dictis penis repertos culpabiles condemnare. Si autem potestas negligens fuerit in predictis x libris puniatur de suo salario tempore sui sindicatus solvere teneatur.

De pena non capientis malefactorem et eum non presentantis.

Si contingeret aliquod maleficium committi in aliquo castro districtus et comitatus Amelie, Comune et homines et universitas huius castri teneantur et debeant [illegible] malefactorem seu malefactores capere et in fortiam comunis ponere. Et si ipsa universitas negligens fuerit in x libris vice qualibet puniatur si pena maleficii commissi ascenderet quantitatem x librarum et ab inde supra. Si vero malefactor huiusmodi in minori pena seu quantitate condemnari deberet, dicta universitas negligens in ea quantitate qua malefactor condemnandus esset per potestatem [illegible] puniatur.

De pena facientis falo sine licentia.

Nullus in civitate Amelie seu comitatu debeat facere aliquem falo sine expressa licentia [illegible] potestatis [illegible] et maioris partis [illegible]. Et qui contrafecerit in C solidis.

pusinorum libre et qualibet puniatur. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare, et ei denuntiatori credatur cum uno teste et nomen eius in credentia teneatur.

De pena accatantium malum fochi.

Nulla persona accattet aliquem carbunculum seu malum fochi, et qui contrafecerit in xx s. qualibet vice puniatur. Et contrafacientes quilibet possit denuntiare et accusare et habeat quartam partem banni et teneatur in credentia, non obstante quod talis accatans sit minor xv annis.

De pena euntium ad consilium non existendo de consilio.

Ad consilium generale comunis et populi tantum qui non sunt de dicto consilio ire non audeat vel presumat nec in aliquo ipsorum consiliorum intersit nec personaliter recipiat, ad penam c s. pro quolibet et qualibet vice. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare et in credentia teneatur, salvo quod si quis veniret ad dicta consilia vel aliquod eorum causa recitandi aliquam ambaxiatam seu ad narrandum sua negotia seu [illegible] potestati vel ancianis donec quo erit bandimentum consiliorum lectum, non teneantur euntes ad consilia predicta ad penam. Et potestas et quilibet alius rector qui pro tempore fuerit in consilio teneatur et debeat expellere de consilio omnes personas que non sunt de ipso consilio ubi stare non possunt [illegible] predictam. Et nichilominus cancellerius comunis qui pro tempore fuerit teneatur in [illegible] facere notificari per bannitorem comunis in aliquo consilio comunis et populi quod quis non est de consilio recedere debeat ad penam in statuto contentam. Et facta notificatione predicta quicumque inventus fuerit in dicto consilio aliquibus in eo existentibus quod potestas predictus teneatur condemnare.

De pena euntium ad macinandum alibi quam ad molendina civitatis Amelie.

Omnes et singuli de civitate Amelie et eius comitatu tempore quo molendina comunis et populi civitatis Amelie et castri Lacuscelli macinabunt venire debeant et teneantur ad ipsa molendina vel ad aliquod ipsorum ut eis placuerit ad macinandum, et non ire extra civitatem et districtum Amelie ad macinandum ad alia molendina nisi predicta. Et qui contrafecerit solvat pro bladio comuni Amelie pro qualibet vice et qualibet salma grani [illegible]. Et quilibet possit talem contrafacientem denuntiare et accusare et habeat medietatem banni, et credatur accusatori cum uno teste. Et syndici dictorum castrorum nullam apodissam dare debeant dicto tempore, exceptis illis personis que venire voluerint ad molendina ad civitatem Amelie.

De pena magnatum offendentium populares.

Si quis de magnatibus offenderit aliquem popularem de populo civitatis Amelie solvat duplum penam contentam in statuto quod de tali offensa vel maleficio loquitur. Et quod potestas qui nunc est vel pro tempore fuerit possit et teneatur contra huiusmodi magnates procedere summarie et de plano sine strepitu et figura iudicii, et possit finire et terminare inquisitiones et accusationes et condemnationes exequi infra decem dies post pronuntiationem, non obstante quod ex forma alicuius statuti tempus habeat ad solvendum, quod statutum in magnatibus locum non habeat ullo modo. Et quod potestas et eius officiales debeant execucioni mandare; et nullus aliud possit vel debeat de contrario ordinare quousque fiet executio, immo potius banditum faciat. Et nullus de dicta civitate audeat aliquam apothecam aperire donec facta fuerit dicta executio, ad penam c s. pusinorum. Et predicta dictus potestas teneatur facere et adimplere ad penam [illegible] pusinorum.

De pena [illegible] contra populares.

Nullus audeat vel presumat [illegible] vel ba-

dare, quod ipse moriatur vel quod ex ipsis non durabit vel confessione vel alia via ex pollentia ex hiis conferit in C solidos provisinorum vel qualibet puniatur. Et ultra capitulum bandiatur.

De pena comburentis stippulas.

Quicumque combusserit stippulas tempore concesso et ex causa combustionis aliquis suum comunem dampnum substinuit vel aliqua alia re et eius combustor dederit operam efficacem ne inferret dampnum alteri, eius quia non [illegible] possit, solvat pro bano comuni Amelie C solidos provisinorum et dampnum emendet patienti in duplum secundum extimationem faciendam per duos extimatores ponendos, unum a parte dampnum passi et alium a parte dampnum inferentis; et si dicti duo extimatores non concordaverint de extimatione facienda, quod eligatur tertius per ancianos ipsius. Et liceat cuilibet comburere stippulas tempore concesso et intelligatur concessum tempus a xx diebus mensis iulii ultra. **De pena blasfemantium deum vel beatam virginem Mariam eius matrem vel aliquem ex sanctis.**

Siquis blasfemaverit deum vel beatam virginem Mariam eius matrem vel aliquem ex eius sanctis, solvat pro bano comuni Amelie xxv libras denariorum provisinorum. Si vero iuraverit per corpus vel sanguinem Christi vel per alia membra eius vel sanctorum, solvat pro bano vice qualibet x solidos provisinorum; et si dictam penam non solverit infra x dies a die late sententie, per [illegible] cum [illegible] fustigetur per totam terram et expellatur postmodum ex terra et non possit reintrare donec solverit dictam penam … de qua nulla remissio fieri possit.

Quodlibet castrum comitatus Amelie teneatur … et habeat segmenta … civitatis Amelie.

Quodlibet castrum civitatis Amelie teneatur et debeat ordinare et habere continue syndicum ipsius universitatis qui in principio cuiuslibet regiminis iuret sequimenta potestatis et comunis Amelie, et etiam teneatur et debeat denuntiare et deferre potestati et officialibus eius comunis omnia maleficia que committerentur in ipso castro et eius tenimento … cum die loco et testibus infra tertium diem postquam commissum extiterit. Universitas vero dicti castri negligens in denuntiando dicta maleficia, si fuerit robaria vel homicidium commissum, puniatur vice qualibet in L libris provisinorum. Si vero fuerit aliud maleficium ex quo resultaret pena L librarum et ab inde supra, in xxv libris puniatur. Si vero esset minor pena L librarum, puniatur in x libris. Et si ex ipso maleficio resultaret minor pena x librarum, quod tunc incurrat in ea pena in qua deberet condempnari malefactor. Syndicus vero negligens in predictis solvat pro bano comuni Amelie x libras provisinorum. **De pena furantium aliquid quod in concita (?) domo vel capanna.**

Siquis furatus fuerit aliquid quod de domo concita vel cappanna vel strata aliqua re valoris C solidorum et ultra, si in civitate Amelie vel burgis vel castris aliquibus dicte civitatis, si de die, solvat comuni Amelie nomine pene C libras provisinorum; si vero valoris C solidorum usque in xl solidos, pro bano comuni Amelie solvat xxv libras provisinorum; si vero fuerit extimationis xl solidorum, solvat nomine pene x libras provisinorum. Si vero furatus fuerit ex civitate Amelie vel aliquo dictorum castrorum, si de die, solvat pro bano comuni Amelie medietatem pene in quolibet predictorum casuum, et dampnum emendet patienti in duplum. Si vero de nocte in omnibus predictis casibus in quocumque loco commiserit, solvat duplum. Et si dictas penas solvere non poterit, puniatur …

in qua secundum formam statuti communis positi sub rubrica de pena frangentis domum, comitatem vel cappanam; salvis aliis statutis communis et ipsis imponentibus maiores penas qui furantur blada de quocumque loco.

De pena laboratorum non laborantium bene terras.

Si laborator alicuius fuerit negligens in laborando terram vel vineas et non debito et tempore colendo quam habet ad laborandum vel in purgando bladum malis herbis vel in metendo vel battendo blada leguminum congruis temporibus, quod eo primo requisito per dominum rei quod predicta debeat facere, liceat domino rei predicta fieri facere prout ei placuerit expensis tantum dicti laboratoris. Et quod dictus laborator teneatur domino rei restituere expensas per eum factas declarandas per sacramentum dicti domini rei cum iure iurando unius testis vel alicuius ex operariis. Et quod de locatione facta alicui laboratori de aliqua terra non credatur nisi sacramento dicti domini rei sine alia probatione. De negligentia tantum laboratoris credatur sacramento domini rei et in predictis procedatur summarie sine libello strepitu et figura iudicii.

Ut laboratores colant terras ad usum boni laboratoris.

Si aliquis concedit ad hec ut laboratores quicumque permiserint laborare laborent terras et colant, quod eligantur quattuor homines per quamlibet contratam ad petitionem cuiuscumque per dominos antianos ipsius qui pro tempore fuerint, qui et quilibet eorum simul vel binati vel insolidum a mense madii usque ad kalendas novembris et quolibet mense debeat ire et videre terras saltim contrate ubi est electus et si aliquam invenerit non bene cultam et laboratam debeat denuntiare curie cum nomine laboratoris ipsius male laborantis terre quam

laboratorum per qualibet terra et quolibet mense male laborata solvat pro pena communi Amelie x solidos pro quolibet, cuius pene quarta pars sit ipsius denuntiatoris et accusantis eas et credatur sacramento ipsius denuntiantis et dampnum emendet domino terre secundum formam alterius statuti.

De pena tondentium monetam.

Si quis tonderit aliquam monetam auri vel argenti solvat pro banno communi Amelie vice qualibet centum libras, et si penam non solverit infra x dies a die late sententie amputetur manus dextra et quilibet talem tondentem possit denuntiare et accusare et habeat quartam partem banni. (moneta)

De stratis et viis custodiendis.

Ne rapina et robarie committantur in territorio et districtu Amelie universitas et homines castri Sambucetuli stratam de Sancto Leonardo, universitas et homines castri Montis Campani et Fotani seu castri novi stratam de Sancta Lucia, homines de Sancto Prancatio stratam de Pena, universitas et homines castri Macchie stratas Pontium et Crucis custodire debeant et custodiri facere. Et si ipsi vel aliqua ipsarum universitatum negligentes fuerint in aliqua eorum locorum maleficia seu robarie commissa fuerint ipsa universitas negligens teneatur ad penam solvendam communi et emendare integre dampnum passo.

De pena facientium iuram vel ligam.

Nullus audeat vel presumat facere aliquam iuram ligam confederationem officium ... antianatus ipsius communis vel contra ipsos vel ipsorum contra statum ipsius

ciuit q aliqs audeat corrupe dcam of firmaz pplim et statu, et q ofecerit in pdcis ul aliq pdcoz, odepnet buce qlz in x lbr pus, et si erunt i fortiaz cois et ri ouis a dic lato dne dcu odepnat no soluit cum effectu ducat ad locu Iustitie et ibi uita p capitis mutila toez puet. Si no capsus fuit exban dum, oia bona sua deguastet et deguas stata beniat in coi, et ipi Coi amlie p ubliceet. Et si qu tpr i fortia cois deue nerit, odepnat .i. decez dies de costa no soluit dca pen capitis puniat. Su per quib potas et Guadian dce ciuit et bicapr ipoz cui puenerit posse et debeat procede ad petit cuilz petenti et ex suo officio, et oi mo et iure quo voluerit et etiaz qlz posse ofacientes denunt et accusa et denuntiator teneat i credentia. Et nich omin ous iura liga ofederato et obligat que fieret o deos anzian et officiu cor et pplm sit cassa et irrita et nullius valois. Et nulla pso scbere audeat huiusmoi iuraz liga ofederatiez et obligatiez ul pmissiones ad pen .c. lbr den pus.

CLXXI

CLXXII

De pen sedent tpr maiois osilij a sta .ca. i.

T(em)pore maiois osilij in pa lato cois coadunati Nullus de amlia debeat sedere iuxta ipo osilio a stanca maior iuxta. Et Nullus osiliarius sedeat int anzianos et x sz ipi anziani et x sedeant i scano eoru nullo existent int eos. Et q ofecerit i pdcis ul aliq pdcoz i bs unce qualz puniat de fco. Qd Nullus nobilis ul de grandetia emat bona q pplarij.

N(u)llus nobilis ul degrandetia Ciuit ul comitat amlie audeat ul psumat accipe ab aliq pso titulo eptois donatois cessionis seu aliq alio titulo ul colore sua ul actoez reales ul psonalem seu aliquam aliam q aliquem de pplo ul pplares Ciuit ul Comitat amlie seu in bona alicui popularis de dca Ciuit et Comitat. Qui no ofecerit in .l. lbr pus, et puatoe omi iuriz eid asset p potat debeat odepnari. Et nich ominus ipa Cessio donatio eptio seu quis alius otractus celebrat ot dcam form ipo iure sit cass irrit et nullius valois et teneat et debeat ipe potas ad petit cuilz petentis de pdcis ot quacq pson ingte procede puniri et odepn de fco. Et omes otractus fcm dcam form facti teneant cassari et irritari oibz exceptoibz et dilatoibz pmiss. Si nes idem receptor neglices fuit in .l. lbr pus tpr sui sindicat debeat odepn. De pen Nobilium Intrantium cam potat ul officiat.

N(u)llus Nobilis et qui reputat p nobile Ciuit ul districtus amlie seu nobilis q habitet in dca Ciuit audeat intrare camera potatis ul guadiani dce Ciuit ul alicui eoz seu cameras alicui officialis eoz ul alicui eoz ul cu eis ul aliq eoz loqi puat ul puate in aliq pte palatoru cois ul pplis nec ad bancas ipoz potatoz ad pen .c. lbr pus p qualibet et qualz bice et potas ul guardian ul officialis eoz debeat loqui cum aliq Nobile de dca Ciuit ul districtu seu habitatore ipius Ciuit alibi qm ad dcas bancas ad dcam pen que p tpr sui sindicatus remaneat i coi et qlz posse ofacientes.

denuntiare et accusare et teneat in credentia et credatur sacramento accusatoris cum uno teste fidedigno qua pena soluta teneat dictus rector in eius cameram clausam de sero accipere sine scriptura et si guerram fecerit. Item hoc capitulo quod nulla alia persona audeat vel presumat intrare dictas cameras dictorum officialium vel alicui ipsorum vel eorum ore vel aliquo eorum loqui in aliqua camera vel sala private palatii comunis. Exceptis dictis ancianis ipsius. Et salvo quod quando in dicta sala fieret consilium credentie in ... dictorum ancianorum quod tunc in ea licitum possit libere intrare. Et qui contrafecerit in x libris pro qualibet vice puniatur. Et quilibet possit tales contrafacientes denuntiare et accusare et in credentia teneatur. Et potestas vel guardianus vel aliquis eorum officialis non loquatur cum aliqua persona contra dictam formam ad eandem penam. Et predicta locum habeat in civibus et comitatensibus.

clxxiiii

De pena euntium seu petentium quod mictatur in servitium facientes guerram.

Nulla persona de civitate Amelie vel comitatu audeat vel presumat ire vel mictere seu petere quod mictatur pro comuni Amelie vel specialiter persona aliqua quocumque colore quesito in subsidium vel iuvamentum alicui domino vel baroni seu alicui persone alicuius civitatis vel terre facientis guerram vel cavalcatam sine licentia dictorum ancianorum vel maioris partis ipsorum. Et predictis habitator civitatis predicte faciat contra predicta vel aliquod predictorum. Et qui contrafecerit puniatur per potestatem vel guardianum vel alterum ipsorum in c libris ... solvendis comuni Amelie ... dictum modo ... ipsorum potestatis et guardiani in procedendo ... debeat ... et alia ... penalis sit exclusus. Hoc addito quod ... post ... per dictos potestatem et guardianum ... ipsorum ... de ... voluntate dictorum ancianorum ipsius seu ... ipsorum ancianorum vel maiorem partem ipsorum aliquis civis vel comitatensis vel habitator civitatis vel comitatus Amelie

... predicta vel aliquid predictorum aliquid acceptare ... in ... libris ... per dictos rectores modo ... habeat ... et in utroque casu puniatur et puniri possit contrafacientes in minori pena arbitrio potestatis vel guardiani cum consensu et voluntate dictorum ancianorum ... et ... qualitatem ... delicti.

clxxiiii

De pena civis vel districtualis procurantis habere officium potestarie vel guardianatus civitatis Amelie.

Civis nullus vel districtualis vel ... civitatis Amelie audeat vel presumat procurare vel procurari facere per se vel alium modo aliquo vel colore habere seu recipere officium potestarie seu guardianatus vel vicariatus dicte civitatis vel alicui eorum. Et qui procuraverit recepit vel acceptaverit seu quolibet usus fuerit officio predicto vel aliquo eorum puniatur et puniri debeat in ... libris ... ad quam penam solvendam cogatur ipse per ... ... et ... de iure poterit. Et si non possit habere vel convenire cogatur filius pro patre et pater pro filio frater carnalis pro fratre carnali et nichilominus ille talis non recipiatur ad ipsa officia vel aliquid ipsorum ... expensis comunis defendatur. Et ... quod aliud tale officium non habeat ... ab illo penitus removeatur et etiam contrafaciens ipse perpetuo sit infamis et ... non habeat officium in comuni de qua pena nulla fiat remissio et etiam in palatio depingatur. Officialis vero qui executionem fecerit de predictis habeat et habere debeat medietatem cuius pene que ... venerit in comuni.

clxxv

De pena amminantium cum armis.

Si quis amminaverit cum aliquo genere armorum de ferro offendibilium solvat pro banno comuni Amelie xx libras ... et ... cum armis defensabilibus vel lapide vel bastone ligneo solvat xl solidos ... si non amminaverit manibus vacuis non ... solvat xx solidos ... Et ... elevaverit cappucium de capite vel ... fecerit ... accat fiat ... solvat ... et ... ... in xx solidos puniatur ... ... archum vel balista ... non ... cum sagitta ...

pistoris qui de elevatione capputeis de capite non possit pugnari in accusatione per penitentiam.

De non mittendo aliquod genus bladi ad molendinum [illegible] forensium

Clxxxxj

Nulla persona de civitate Amelie vel eius districtu mittat aliquod genus bladi extra districtum Amelie per aliquem forensem non habitantem in dicta civitate ad penam xx s. pro qualibet vice et quotiens fuerit. Et quilibet possit denuntiare et accusare. Et custodes portarum teneantur et debeant, si dicti cives aliquam personam forensem non habitantem in dicta civitate cum dicto blado [invenerint], ad dictam penam [illegible] potestas dicte civitatis aufferri faciat de facto, et presens capitulum banniat.

De si aliqua persona fuerit condempnata a C libris supra et non solverit condempnationem ab inde infra quod fiat executio personalis

Clxxxxij

Quod si aliqua persona fuerit condempnata ob maleficium per eum commissum in C libris et ab inde supra, vel esset in aliqua alia persona personaliter condempnata, et non solverit suam condempnationem infra decem dies a die late sententie seu infra decem dies a die qua venerit in fortiam communis Amelie, quod potestas civitatis Amelie debeat, possit et teneatur huiusmodi condempnatum non solventem [illegible] infra duos dies post dictum terminum elapsum facere amputari. Et si aliqua persona condempnata in L libris et ab inde usque ad C libras et ob maleficium per eum commissum non solverit condempnationem de eo factam modo quo supra, quod potestas dicte civitatis possit, teneatur et debeat sibi facere amputari unam auriculam de suo capite ita et taliter quod a capite separetur, ita quod abstantibus appareat evidenter. Et quod [persona] condempnata ob dictam causam a L libris infra et condempnationem de eo factam non solverit infra terminum predictum, dictus potestas teneat et debeat cum fustigatione facere nudus [illegible] cum tuba sonando a [illegible] usque [illegible] predicta [illegible] que sic condempnata et fustigata de cetero non possit dictam civitatem et comitatum [intrare] donec solverit dictam condempnationem. Et quotiens contrafecerit et non solverit dictam suam condempnationem, modo predicto nudus cum verberibus fustigetur. Et hoc non habeat locum in condempnationibus [illegible] datorum, tamen habeat locum de guasto et incendio et depopulatione arborum domesticorum.

De pena sotiantium sponsam et euntium ad cantandum

Clxxxxiij

Statuimus et ordinamus quod quando sponsa [illegible] fuerit et sponsa vadit ad domum sponsi, quod sponsus non possit sotiari ultra sex homines et totidem mulieres, et quicumque contrafecerit solvat ad penam x s. pro quolibet. Et potestas et guardianus teneatur et debeat vinculo iuramenti de predictis inquisitionem facere suo officio et habeat tertiam partem banni. Et predicta banniri faciat in principio sui regiminis. Et quod ad visitandum seu cantandum aliquam sponsam nullus audeat ire ad dictam personam antequam dicta sponsa [illegible]. Et post [illegible] domum [illegible] quod pulsatur de nocte. Nulla mulier vel homo a vii annis supra possit stare in domo viri sponse predicte ad penam xx s. pro quolibet, quam penam potestas et sui officiales possint de facto dicti petere et mittere facere in cippum communis et debeat mittere ad domum talium [illegible] vinculo iuramenti.

De electione syndicorum contratarum ad denuntiandum maleficia

Clxxxxiiij

Quoniam ut plurimum que committuntur in civitate Amelie ex defectu denuntiationis remanent impunita, et ut ovietur malitiis hominum, statuimus et ordinamus quod potestas seu conservator civitatis Amelie in primo mense sui regiminis teneatur et debeat

primo mense fiat custodes

vinculo iur(amen)ti et ad pen(am) xxv lib(rarum) pruſ de suo salario quam camera co(mun)is retinere sacre et curare q(uod) duo anziani ipsi eligant constituant et faciant unum sindicum pro qualibet contrata civit(atis) Albe qui denuntiet et denuntiare debeat omnia et singula maleficia que committentur in dicta contrata et omnes et singulos delinquentes in eadem in scriptis cum ... maleficii propter trata x die a die habite notitie de eodem per ipsum sindicum. Et nichominus possit denuntiare maleficia commissa in aliis contratis et teneatur sub vinculo iuramenti et ad aliam penam in eum predicto nullatenus teneatur. Qui sindicus habeat unum secum ad investigandum tantum predictis maleficiis et conveniendum quattuor homines de contrata eligendi per dictos duos anzianos teste retinendos. et sit ipse sindicus exemptus a faciendo custodie in dicta civitate toto tempore sui officii quod duret et durare debeat sex mensibus a die sue electionis. Et habeat nichominus pro cartis et scripturis faciendis predictis solidos pro qualibet mensibus a co(mmun)i dicte civit(atis) et a camera eiusdem. Et ipsum officium et statum denuntiationis non possit renuntiare ut electus removeatur. Et ipsum officium acceptare teneatur et debeat ad penam xxv librarum pro quolibet. Et quilibet notarius civit(atis) Albe a dicto sindico requisitus teneatur et debeat ad penam xx s(olidorum) pro qualibet vice cum salario ... d(enariorum) pro qualibet vice et non maiori scribere ipsam denuntiationem. dummodo dictus sindicus tempore sui officii vel post per sex mensibus possit ab aliquo offendi in persona vel rebus ad penam quadrupli eius penam continetur in statuti co(mun)is vel ipsi q(uod) de tali maleficio loqueretur seu offensa. Et si dictus sindicus in denuntiando dictum tempus maleficia que committerentur in contrata sua tantum sint negligentes vel remissus solvat penam nomine x s(olidorum) pruſ et si ad notitiam civit(atis) pervenerit quod dictus sindicus ab ipso delinquente seu alio eius nomine acceperit aliquid vel dictos x s(olidos) vel ipsam denuntiationem non faciat seu denuntiationem obmittat quod potestas predicto debeat eum ad penam xxv librarum pruſ condempnari in c lib(ris) pruſ.

De reducendo homines de Canali et Karusceth et alio districtu civit(atis) Albe ad servitium co(mun)is.

Omnes homines de Canali Karuscello vel undecumque districtus Albe qui actenus contineuerunt solvere comuni Albe dacitas et collectas reducat ad servitium co(mun)is Albe. et si aliquis ex eis erit factus vassallus alicuius nobilis quod potestas petat et duos anzianos ipsi stat et proveet ita quod affranchetur et reponatur in pristinum statum per co(mun)e predicto et reponatur in vera libertate. Et omnes qui voluerint habitare et habitaverint tam foris quam infra civitatem civitatis statim vel conductus creatur in castro iam incepto iuxta Canale manuteneantur et defendantur in franchisia et libertate ut alii de castro. Et quicumque dederit impedimentum vel obstaculum in edificando vel augendo vel manutenendo dictum castrum et quod dictum ut alia castra civitatis Albe solvat quod bano co(mun)i Albe pro qualibet vice x s(olidos) den. pruſ. Et si in predictis faciendis potestas fuerit negligens co(mun)i Albe in c lib(ris) pruſ condempnetur. Et quod omnes homines ... et affrancat de Canali ponat in

de castro tam incepto. Et potestas teneatur predicta fieri facere ante exitum sui regiminis ad penam .C. librarum pisanorum. Tamen consilium Amelie de suo salario persolvendum.

De pena non reassignantium iura et res alias comunis tam comunis.

Statutum est quod quicumque habet seu habebit in futurum aliqua iura comunis et res alias que tenent et debent reassignare tam comunis infra decem dies post banditum fiendum. Et de predictis penam .C. librarum pisanorum. Et quod potestas teneatur et debeat banditum facere infra .x. dies post introitum sui officii ad dictam penam et elapso termino banditi inquirere et repertos non reassignantes puniat et condempnet in dicta pena.

De modo procedendi in malleficiis que commissa elapsis duobus annis.

Potestas civitatis Amelie teneatur et debeat procedere super omnibus malleficiis et excessibus commissis de quibus processum non fuit infra duos annos post commissionem talis mallefitii sive delicti si ad curie notitiam pervenerit ad penam .xxv. librarum pisanorum pro qualibet vice. Et quod elapsis dictis duobus annis de tali mallefitio seu delicto per aliquem officialem comunis Amelie cognosci non possit salvo quod de furto homicidio falsitate raptu virginum et incendio cognosci et inquiri possit secundum formam statuti. De talibus malleficiis loquentes infra decem annos post commissum dictum mallefitium tam dicto quod de falsitate commissa et committenda quocumque tempore inquiri et procedi possit. Et delinquentes seu qui deliquerint puniri et condempnari secundum formam statuti statuto aliquo non obstante.

De hiis qui non possunt esse castaldi.

Quicumque est in libra comunis Amelie habebat [illegible] quinquaginta librarum pisanorum. Seu est [illegible] et artifex qui reperitur scriptus in matricula artis non possit esse castaldus in mediatorem fontium nec platearum seu stratarum purgator vel [illegible]

gravatur. Et quod potestas vel aliquis alius officialis comunis non possit eum gravare vel cogere ad dicta officia vel alterum horum recipiendum ad penam .x. librarum pisanorum. Si tamen voluerit dictum officium acceptare in aliquo ex dictis casibus predictis possit et valeat non obstante predicto vel artificio quod habet.

Liber extraordinariorum.

De vendentibus ad minutum vinum et oleum et habeant mensuras sigillatas.

Quod vendentes ad minutum vinum et oleum ad minutum in civitate Amelie habeant omnes mensuras sigillatas sigillo plumbeo per comune et omnes mensuras necessarias ad ad minutum oleum et vinum vendendum. Et nullus vendat ad minutum oleum et vinum nisi cum mensuris sigillatis. Excepto quod non teneatur habere mensuras sigillatas. Et qui contrafecerit in predictis solvat pro banno comuni Amelie .x. librarum pisanorum. Et potestas teneatur quolibet mense mittere notarium suum et inquisitionem facere de predictis vinum vendentibus.

De murando in re cum aliquo comuni.

Murum parietem vel casalenum cum aliquo vicino habens vel habere [illegible]. Si super hiis murare voluerit quod reperitur primo cum consorte habeat potestatem murandi recipiendi totum murum comunem sine aliqua contradictione consortis. Et ipse consors non possit nec debeat appoggiare vel appodiare ad dictum murum de novo nisi in ipso murare dictum restitutum ad dicto consorti pro parte dictum murum murari facere medietatem expensarum factarum. Que satisfactio si inter se fieri non poterit fiat ad arbitrium duorum magistrorum a dictis partibus comuniter eligendorum sine scriptura et libello. Et contrafaciens predicta observare nolens puniatur in .x. libris pisanorum.

De non pignorando debitores in vigilia festi fuerunt.

Nullus pignorare possit suum debitorem

vel cum fuerit in vigilia festivitatis beati Firmine vel in alio die ex quo sequetur ad penam xx solidorum parvorum et quilibet teneatur porcos scrofas et ansares per quactuor dies ante ipsum festum et per quactuor dies post retinere in domo ita quod non vadat per terram et qui contrafecerit solvat pro banno comuni Ambrie v solidos et hec capitula bandiatur ante iii dies ante festum dicti Firmine.

clxxxvi Quod fratres Sortitus ponatur in libra divisim.

Abbates Sortitus ponatur in libra divisim et divisim habitantes ita quod qui plus habet in bonis plus solvere teneatur et quilibet ipsorum teneatur in solidum solvere pro tota libra si non poneretur in libra divisim. Et predicta bandiatur die sabati infra primum mensem post apertivam predicti statuti. Et fratres Sortitus vel dicti predicta facere teneatur infra unum mensem post eorum divisiones, et idem dicimus de omnibus heredibus libra eorum et eorum divisim.

clxxxvii De terminando Strata comunis que habet in Montepulciano.

Terminetur et dividatur strata que quam habet comune Ambrie in Montepulciano, et centum passus ad passum comunis a cima summitate culmine ipsius montis infra et vias quas dictum comune habet ad eundem et redeundum ad dictam civitatem sine pacta et quemadmodum in venditione dicti comunis. Et potestas teneatur ipsam divisionem et terminationem fieri facere in principio sui regiminis vinculo iuramenti ad petitionem cuiuscumque petentis. Et postquam dicta strata fuit terminata dicto modo teneatur dictum Anzianus ire ad videndum dictos terminos et eius comunis ad minus semel in anno. Et quicumque ipsorum invenerit habeat pro quolibet de pecunia comunis tres solidos parvorum.

De defendendo Ecclesiam sancti Pauli prope Lugnanum.

clxxxviii Quod nullus de Stracitia possit recipi in plazam.

Ecclesiam sancti Pauli prope Lugnanum quia est Episcopatus Ambrie sit immediate subiecta ideo vicarius potestatis et omni modo quo melius potest ipsam ecclesiam cum iuribus et pertinentiis suis Episcopatum in suam potestatem omni tempore defendatur.

clxxxix Nullus de Grandiltia possit admicti vel recipi in plazam dicti in Popolo nisi habet aliquod officium pro Popolo comunis vel populi non obstante contrario aliquo quod exivit volumus esse nullius valoris.

Quod cuilibet liceat arborem pendentem super viam publicam pendentem incidere.

clxxxx Cuilibet sit licitum incidere et incidi facere arborem existentem et iacentem super viam publicam vel vicinalem si vere et recte non potest homo comode cum somario onerato vel non honerato vel si faceret aliquod aliud impedimentum alicui et eius quicumque non contrarium, tenetur dominus ipsius arboris vel elevare ita quod via libera remaneat sine aliquo impedimento faciendo transeuntibus per ipsam viam. Et hac tenetur domini facta postea incisa et elevata ad penam ante presentem statutum non teneatur. Et notarii dampnorum datorum ad petitionem cuiuscumque petentis teneatur incidi facere et elevari ad penam C solidorum de suo salario. Addictum est huic capitulo quod cuilibet sit licitum impune incidere et incidi facere arbores existentes in via publica vel vicinali. Et notarii dampnorum datorum teneatur facere elevare ipsam arborem ad petitionem cuiuscumque petentis ad dictam penam.

clxxxxi Quod declaretur in titulo libri datii tempus impositionis et quare imponitur.

Quando imponitur aliqua datia in civitate Ambrie declaretur ante omnia in titulo libri quare imponitur. Et quod ex inde nullus denarius ex ipsa datia expendi possit nisi primo facta fuerit reformatio

quantitatis soluto pro qua represalia erat data. Et si tamen expenderit dictus [illegible] nec quod dictam fori non fecerit per legitimas expensas et solvat pro banno communis Anconitane centum solidos denariorum pro quolibet.

De compensando in dampnum detentorum auctoritate represaliarum.

Quicumque civis Anconitanus habet aliquid recipere ab aliquo extraneo non cive Anconitano in loco ubi recipere debet, non inveniet eum cum iure et per consilium Anconitane conceduntur represalie ad voluntatem maioris consilii. Et omnes illi quorum occasione represalie fuerint concesse ex tunc Anconitane et speciales personas probatas et quicumque ipsorum teneantur constringi in regalibus et palatio [illegible] et compellantur ad tollendas et reddendas represalias. Et quicumque non obedierint de tollendo et reddendo dictas represalias in quibus in tempore dominationis regiminis ad destructionem [illegible] et ad carcerationem. Et si predicti officiales fuerint negligentes solvat pro banno communis Anconitane C libras pro quolibet. [illegible] quod si aliquis civis Anconitanus fuerit detentus in aliqua terra auctoritate represaliarum ad quas ille civis cuius occasione represalie fuerint concesse et quarum auctoritate dictus civis est detentus, cogatur per dominum potestatem ad solvendum debitum propter quod dicte represalie fuerint concesse et ad satisfaciendum dampnum quod passus fuerit dictus civis detentus occasione predicta. Et hec dictus potestas facere teneatur vinculo sacramenti. Et ad dictam penam C librarum de suo salario solvendam tam dictus [illegible] de salario ipsius domini potestatis teneatur debeat ad penam xxv librarum pro quolibet.

De emptore possessionis vel laboratore teneat et debeat solvere datium.

Emptor possessionis et laboratores teneantur solvere datium communis Anconitane pro ea possessione tantum quam emerit, laboraverit seu possederit aliqua ratione.

De cuilibet liceat ducere bestias forenses inventas dampnum dare.

Liceat cuilibet de civitate Anconitana bestias quas invenerit dampnum dare que sint illorum qui non contribuunt ad bannum civitatis Anconitane ducere [illegible] et eas teneat donec de dampno sibi fuerit plenarie satisfactum sine pena legitima. Et si de bestiis quibus dampnum dederit fuit licitum dampnum passo cui dampnum faciet recipere de rebus quas habet, capitulo stat aliquo contrario non obstante, dum modo ipsas bestias cum eis presentet et [illegible] faciat [illegible] bestias. Addimus huic capitulo quod sit licitum cuilibet civi et comitatensi et passo [illegible] non agnoverit dominum bestiarum et de [illegible] invenerit dampnum dare quod eas sine pena ad curiam ducere possit et presentare. Et si aliquis invenerit [illegible] dampnum dare in bonis alterius et dominum rerum sive bonorum non agnoverit, sit ei licitum absque pena cum dampnum dantes pignorare et eadem de rebus ipsius accipere sine pena.

De instrumentis [illegible] cum quibus [illegible] bladum die sabati debent esse in platea.

Omnes mensure cum quibus venditur bladum sint et esse debeant et inveniantur continue die sabati in platea [illegible] cum [illegible] ad penam [illegible] solvendi [illegible] et si aliquis [illegible] fuerit [illegible] dummodo dicte mensure sint ferrate et [illegible] et alias mensuras retinuerit puniatur [illegible] libras [illegible].

De pena piczicarolorum ementium die sabati comestibilia.

Nullus piczicarolus vel piczicarola de civitate Anconitana die sabati debeat eme[re]

caseum, carnes, oleum vel alias res comestibiles in dicta civitate causa revendendi vel aliqua alia, puniatur ad penam xx s. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet possit contrafacientes denuntiare et accusare, et habeat medietatem banni, et credatur suo sacramento et teneatur in credentia.

De molendinis extimandis et accatastandis.

Omnia molendina districtus civitatis Amelie extimentur pro medietate sue bonitatis per personas forenses vel cives que placuerit maiori consilio. Ita quod res que maioris est fructus maioris sit extimationis. Et omnia et singula molendina fossati maioris a molendinis pare lacus de supra usque ad Bucchignanum quando ponentur datie per catastum sint extimata, et pro extimatione habeant .cc. libr. Et si plura molendina fuerint in una domo quod teneatur dominus molendinorum pro quolibet molendino pro .cc. libr. et si non solverit dominus dictorum molendinorum cogantur molendinarii ad solvendum omnes datias que imponentur pro dictis molendinis ut dictum est. Et Cancellarius communis teneatur vinculo iuramenti infra octo dies post capturas presentis statuti apponere, scribere et addere in libra uniuscuiusque dominorum molendinorum et tenentium ea .cc. libr. pro quolibet molendino quod habent, computata in alia extimatione ut facientes de dictis molendinis.

Quod quilibet teneatur solvere datium quod pro communi impo[...]

Quilibet de civitate Amelie et eius districtu teneatur et debeat datias et collectas que pro communi imponentur solvere. Et nullus de dicta civitate et eius districtu habeat aliquam immunitatem vel quod concedatur immunitas datiorum non solvendi aliqua causa aliquo modo, capitulo aliquo contrario non obstante.

Quod quelibet ars possit consules facere.

Ars quelibet possit consules facere et ordinare ad conservationem et honorem artis ipsius, alio capitulo statuti non obstante. Et nulla ars seu consules alicuius artis debeant vel valeant facere aliquam [...] contra consules vel dominos ancianos [...] et consilia generalis communis et speciale in [...] impetrando et obtinendo et nisi ipsa ordinamenta approbata fuerint per ipsa consilia et scripta fuerint in libro ordinamentorum et reformationum communis Amelie manu cancellarii dicti communis. Et qui contrafecerit solvat pro banno communi Amelie .c. sol. pro vice. Et quod per consilium generale communis et speciale detur forma et modus et mensura super oleum faciendum trappetariis. Et antequam detur predictis modus mensure et forma nemo debeat macinare olivas ad penam xl libr. pro vice.

Quod nullus habeat calcinarium supra viam [...] domos.

Nullus de civitate Amelie habeat vel habere possit aliquod calcinarium supra aliquam [...] civitatis predicte prope tres domos vel aliquam concavitatem faciendo vel aliquid unde fetor oriatur, et [...] possit ad penam .c. sol. pro vice. Et predicta teneatur dictus dominus potestas observari facere. Addimus huic capitulo quod nullus possit habere calcinarium supra plateas civitatis Amelie vel extra dictam civitatem prope tres domos vel supra domum alicuius cuiuscumque sine expressa licentia talis cuius domus quicumque pro [...] Et nullus possit vel debeat transfornare coria vel pelles [...] per stratas civitatis Amelie ad penam xl s. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et quilibet tales contrafacientes possit denuntiare et accusare et habeat medietatem banni et credatur suo sacramento cum uno teste. Et tenere credentiam teneatur.

[illegible] calcariam [illegible] dominus [illegible] destinat [illegible] qui est in decem dies post [illegible] vel renuntiat fuit ad penam xx s. pis. pro quolibet die quo steterit in mora non destruendi dictam calcariam. Et quilibet possit denuntiare et accusare et teneatur in credentia et habeat medietatem banni. Et potestas facere bandiri teneatur. Et etiam contra potestates et quoslibet judices procedere ad petitionem cuiusque petentis ad penam L libr. pis. capitulo aliquo non obstante.

De divisione contratarum.

Statutum est et ordinatum quod omnes et singule contrate civitatis Amelie et que sunt [illegible] plateas, vallis, posterule, colles et burgi sint et esse debeant divise et limitate prout per superiores [illegible] civitatis sunt limitate et declarate.

De immunitate judicum et medicorum.

Judices, advocati et medici non teneantur facere vel subire aliquod obsequium personale in civitate vel districtu Amelie nec ire vel mittere in exercitu vel cavalcata, dummodo datum pro libra sua et facultatum solvere teneantur, dummodo [illegible] fuerint ad officia, ut teneantur. Et nullus officialis dicti comunis eos cogere [illegible] fecerit teneatur [illegible] pena xx libr. pis.

Quod quelibet ars habeat duos rectores.

Omnes homines cuiuslibet artis teneantur et debeant facere et habere duos consules et rectores qui durent eo tempore quo homines dicte artis duxerint ordinandum, qui consules teneantur successive ad penam xx s. pis. cogere facere homines [illegible] et [illegible] rectores novos eligi facere. Et teneantur dicti rectores omni anno in festivitate beate Marie mensis augusti [illegible] mense novembris [illegible]. Et si aliqua ars non fecerit [illegible] libr. pis. Et potestas teneatur predicta

predictos facere observari ad penam [illegible] pis.

Quod quilibet teneat collectam datum per ingenium et facultatem.

Omnes et singuli homines civitatis et districtus Amelie et persone que sunt infra civitatem et districtum teneantur solvere pro ingenio et facultate, non obstante quod ingenium et facultatem non haberent in districtu civitatis Amelie. Et qui collegerint datum teneantur in omni facultate exigere et accipere a predictis ad penam xx s. pis., exceptis illis qui pro bono aliquo solvunt comuni Amelie.

Quod eligantur duo qui sint super mensuris staterie et bilancie.

Per generale consilium et populi duo boni homines eligantur qui sint super mensuris staterie et bilancie et coppis [illegible] ad [illegible] et habeant [illegible] pro quolibet pari bilancie duos denarios pis. [illegible] et bilances [illegible] cum aqua clara.

Quod laboratores non possint accusari per custodes celate de suo laboritio.

Laborator [illegible] de dampno per [illegible] vel filios vel familiares datum [illegible] in ipsis bonis quos habet ad laborandum non possint accusari vel denuntiari per custodes celate. Et si accusaret non valeat ipso iure. Possit tamen [illegible] non obstante.

Quod nulla donatio fiat in venditio alicui forensi de denariis quos recipere debet a comuni.

Nulla persona de civitate Amelie vel districtu donet vel concedat aliqua ratione vel causa alicui forensi [illegible] faciat [illegible] forensi de denariis vel de re quacumque alia quos vel que recipere deberet a comuni Amelie vel specialibus personis de civitate et comitatu ad penam x libr. pis. Et nihilominus talis contractus si fuerit non valeat.

regestum statutorum ... c. xvii

Non

co[l]xxxvi

Item statuimus et ordinamus quod si evenerit dampnum guastum vel incendium dari in domibus campis vel arboribus vineis casalibus vel in quibuscumque bonis deforensis [?] quod ipsum dampnum guastum vel incendium emendetur per communitatem ambitus infra mensem postquam fuerit illatum secundum ut datum ad penam x librarum [?] communitati [?] pro quolibet anciano qui fuerit negligens in faciendo satisfieri de dicto dampno passo. Et dictum dampnum guastum vel incendium emendetur per communitatem ambitus secundum extimationem faciendam per duos homines ponendos per duos ancianos populi dicte civitatis qui eligantur infra quattuor dies postquam ipsi anciani in eorum officium intraverint quorum duorum hominum ponendorum officium durare debeat nisi tantum cum durent eorum officium facere bona fide. Et nichilominus procedatur contra malefactores et condempnentur in penam contentam in statutis dicti communis et elapso termino condempnationis cum bona [?] et personam seu personas deveniat in communitatem ambitus non aliquo tempore talis malefactor rebandiri possit nisi primo satisfecerit de iam solutis per communitatem ambitus occasione dampni guasti vel incendii iam illatis per eum statuto vel aliquo alio quod non obstante. Et nichilominus ... filii dictum dampnum facientis expellantur ex civitate et districtu ambitus.

De ordinamentis custodie civitatis

co[l]xxxvii

Quia civitas fortificata est suspitionis materie ablativa et totius expeditionis [?] ... presentis statuto decernimus statuimus et etiam ordinamus quod in circuitu ambitus fiant fortilitie [?] ... quibus fiendis camerarius dicti communis qui nunc est et pro tempore fuerit possit et debeat vinculo iuramenti et etiam constringatur expendere de pecunia avere dicti communis solvit [?] eam quantum pro munimine fortificatione et fortilitiis ... faciendis non obstante statuto vel reformatione consilii vel faciendis que ... [?] consilium ... plene constat manu ... [?] Vercelli domini Francisci Cancellerii dicti communis quarum fortificationum fienda declaratio cognoscitur ... [?]

Non

In primis quod camerarius dicti communis teneat sibi facere cooperiri hostium turrionis et portam ballatorii [?] prope curatorium cum fragminibus operetur [?].

Item quod camerarius predictus teneat murari facere in porticella Cupertus [?] custodiam dominicatoli [?] et ibidem fiat serratum et fossatum ita quod transiri non possit nisi per dictam porticellam et etiam fiat murus prope ... dicte civitatis ad ... expensis dicti communis ut supra dictum.

Item quod camerarius dicti communis teneat super porta fieri facere unam guardaiolam ex muros dicte civitatis inter portam dicte ... que de Lamarestade [?] et portam Sulmonis [?] ad ... tenere ut supra [?] ... illorum qui fuerunt super custodia civitatis.

Item quod camerarius antedictus teneat ad penam ... fieri sub vinculo iuramenti fieri facere super portam Sulmonis [?] unum turrionem seu muratum in quo possit recludi et comode stare custodes pro custodia dicte civitatis.

Item quod idem camerarius teneat ut ... fieri facere ... expensis dicti communis prope ... ut dominis ancianis videbitur et placebit.

Item quod eleveteur [?] guardaiola prope domum domini Francisci Nicole [?] et ponatur ... quod pendat ex muros civitatis usque ... quod ad custodes in ipsa existentes ... non possit.

Item quod camerarius antedictus teneat et debeat ... fieri facere guardaiolam prope ... et ... ... muros dicte civitatis.

Item quod camerarius dicti comunis teneat et debeat murum bonum et sufficientem fieri facere expensis comunis prope turrionem porte pusterule versus quam ad domum heredum magistri Angeli Stephani vel ad domum olim presbiteri Matthei. Ita quod ipse turrionus sit ex parte intrinseca dicte civitatis.

Item quod dictus camerarius teneat destrui facere fortillitia civitatis posita versus exteriorem partem ipsius civitatis supra ortum Sancti Stefani.

Ut auferatur de cordibus hominum contaminatio pessima et maligna et ad unitatem et concordiam veniant comunis status et presentialiter ordinatum quod in parte intrinseca civitatis predicte etiam fiat per camerarium dicti comunis de quibuscumque redditibus et proventibus dicte civitatis actamina et fortillitia nullis obstantibus que in contrarium loquerentur.

Item primo quod porta portelli bonis hostiis claudatur et firmetur cum bonis clavibus et serraminibus. Et hostia seu aditus versus seu prope domum magistri Galassi quondam Pauli et aliorum habentium hostia seu muros fractos reclaudantur. Ita quod per portam predictam intrari possit tantummodo et non aliunde.

Item quod fiat sportellum ad portam prope domum Vellotelli et heredum Nicolay. Ita quod possit cum bono serramine opportunis temporibus semper claudi.

Item fiat cancella seu hostia in portam seu hostium que est prope domum heredum Beli Beniche cum clavibus et serraminibus opportunis.

Item quod fiat cancellum prope domum olim magistri Gili et reactetur cancellum et serretur cum porta Gilioli. Ita quod omni sero et nocte clavi claudatur more consueto et ordinato.

Item fieri faciat camerarius antedictus cancellum prope domum heredum Bartholomey Gontule versus domum Ser Cecchi quondam Angeli.

Item fieri faciat camerarius supradictus cancella in contrata vallis unum videlicet iuxta ortum Ser Cecchi Peruli et ortum Sampini Gucci et aliud iuxta domum heredum Pauletti Martini et domum Matthei Cole.

Item fiat simili modo cancellum prope domum filiorum magistri Angeli Contis et domum Romanucci magistri Janis. Et aliud prope domum Cecchi Dragagonis et domum Bartholucci Pretii. Et aliud prope domum Gregorii Ferelle et aliud iuxta domum filiorum Galeardi.

Item actetur turrione prope porta pusterule et fiat in ipso turrione hostia per camerarium antedictum. Et fiant per ipsum camerarium hostia cum bono serramine in turrione et portam pusterule que diurno et nocturno tempore firmetur et semper clausa consistat.

Item statuimus et ordinamus quod per dominum Guardianum ac per suprastites seu electos super custodiam taliter operetur quod claudantur et remurentur omnes et singuli introytus vel intrata per quos potest de Burgo seu contrata Burgi in civitatem seu in aliam aliquam contratam dicte civitatis. Ita et taliter quod claudatur et per portam Sancti Angeli et portam Sancti Nicolay quibus intrare non valeat ullo modo. Et predicta dictus Guardianus teneatur fieri facere ad penam xxv librarum pro quolibet.

De modo eligendi suprastites super custodia. Et de confirmatione dictorum capitulorum.

Attendentes per perfectum tenorem quod civitatis Amelie custodia est utilis et necessaria pro conservatione status pacifici civitatis.

Non

eundem, et ad hoc ut ipsa custodia commodius fiat in civitate predicta hac edita lege sancimus quod domini anciani populi civitatis presentes super custodia diurna et nocturna intus et extra qualiter et quomodo eis fuerit facienda sollicitam curam gerant ita quod ordinare possint deliberare et reformare et reformatum exequi per se ipsos et per alios quos voluerint prout eis videbitur et placebit pro custodia predicta, cum modo aliquid de novo expendere non possit nisi prout expresse cavetur in aliis superdictis que ante presens statutum valida sint et firma. Et ut ipsa custodia solicite fiat dicti domini anciani teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam x librarum pisanorum pro quolibet in eorum discessu ipsorum circa terminum curationis quod pro qualibet contrata eligant per homines dicte contrate xxx duodecim bonos homines de dicta contrata quorum decem ſint a xviii sciantes et legere quorum officium duret per totum annum. Ita quod duo ex eis in contrata duobus mensibus dicti anni et non ultra eorum officium operentur. Quod dicto tempore possint super custodia dicte contrate et possint omnia et singula facere que eis visa fuerint et placuerint pro custodia antedicta et tam de die quam de nocte et sine lumine et arma defferre et custodias personaliter omnibus de contrata et salaria exigere sine penas de aliis de quibus in fine eorum officii reddant plenariam rationem. Tamen ut alio deputando per homines ipsius contrate que deputata fuerit debeat per duobus mensibus elapsis tempore electoris predicte quorum electorum salarium sive mercedes sint x solidi pisanorum pro quolibet ipsorum et quolibet mense.

Quod fiant exbarre et catene in civitate Amelie pro statu ipsius civitatis.

cclxxxi Ob custodia civitatis Amelie et ipsius status perpetuo conservatione statuimus quod in civitate Amelie a domo heredum domini Angeli Contis usque ad portam Pusterule olim et Ulixionis fiant catene expensis comunis seu exbarre levatorie cum clavibus et seramellis actis ad claudendum et aperiendum tempore congruo. Et fiat et porta levatoria et caditoria ad portam quam secundum ad voluntatem dominorum ancianorum populi et in aliis locis prout ipsis dominis ancianis videbitur et placebit ac et superstitibus ac etiam superstitibus custodie. Et camerarius dicti comunis qui modo est et pro tempore fuerit possit pro predictis omnes expensas et sumptus facere de pecunia dicti comunis prout de predictis videbitur expedire et habeant pro legitime expensis.

De electione cancellerii. Rubrica.

cclxxxii Statuimus et ordinamus quod cancellerius comunis Amelie qui nunc est sit ante presens statutum cancellerius dicti comunis per unum annum incipiendo die primo mensis martii proxime subsequentis presentis anni et finiendo inde ad unum annum proxime secuturum cum salario pactis modis et conditionibus et promissionibus contentis in eius electione. Quod salarium camerarius dicti comunis vinculo teneatur iurisiurandi et ad penam xxv librarum pisanorum de suo auferendum dare et solvere effectualiter eidem de duobus in duobus mensibus. Salarium vero ultima tertiaria salarii dicti cancellerii retineat penes camerarius dicti comunis donec ipse cancellerius administraverit eius officium.

26v

redidit racionem. Et finito tempore predicto per consilium predictum et in ipso consilio predicto eligatur Cancellarius comunis qui exerceat officium cancellarie per tempus cum pactis modis et condicionibus et salariis ut in ipso consilio et per ipsum consilium deliberabitur. Et sic electo cancellario tempore electionis cancellarii fiende in ipso consilio fiat statuto seu ordinamento in contrarium loquente non obstante.

De molendinariis

Non

Cum molendina ospitalium predictorum Civitatis amelie sint allibrata et accatastata in catastis Civitatis amelie et de ipsis solvuntur data et collectas et gabellas et propterea statuum et ordinatum quod molendinarii in molendinis ospitalium predictorum possit et debeat et teneatur molere secundum quod solebat et molere tenetur molendinarius molendinorum parte lacus et quod teneatur accipere pro molitura de xxiiij in sua mulum unum de grano et de spelta et aliis bladis de xxiiij in suis mulus vel macinatus unum. Et quod teneat hec coppellos ferreos vel ramos iustos sigillatos sigillo comunis amelie et recolligere farinam circa macinam nec vendat aliquam tollendi ad penam xx solidorum pro qualibet vice qua fuit contrafactum in aliquo predictorum vel ita predictum. Ita non graventur statuto aliquo vel alio aliquo contrario non obstante. Dum tamen debeat coppellos sigillare per medialem et quanto tempore possit contra facientes denuntiate et accusare.

In nomine domini amen. Infrascripta sunt pacta ad que obligari debet superstites seu emptores Cancellarie.

Non

Item primus quidem statuum et ordinatum quod emptor seu superstes carceris comunis amelie teneatur et debeat per ydoneos fideiussores de custodiendo salvando reassignando omnes quos tempore eorum officii in carceratos contingeret per quoscumque officiales domini comunis quocumque nomine censeatur ad penam v vel x librarum plus et plus et minus ut dominis ancianis contingit et per tempore erunt videbitur et placebit prout delicti qualitas postulat dummodo summa pene ascendat quantitatem pene seu rei pro qua carceratus erit.

Item quod ipsi superstites tempore eorum officii carcerandos non relassabunt neque dimittent nisi ad petitionem officialis dicte Civitatis contrafactis huiusmodi carceratam. Hec adita pro eius debitores carcerati venerunt ad petitionem creditorum quod teneantur ipsi custodes ipsos salvare et custodire ad petitionem dominorum creditorum et ipsos relassare nisi fuit creditoribus satisfactum per eorum prius quam recepit ab eisdem vel de voluntate ipsorum creditorum.

Item quod ipsi superstites custodes seu emptores teneant et debeat huiusmoi carcerandos tempore dicti officii ipsorum cum diligenti custodia conservare custodire et salvare et ab ipsis carceratis accipere secundum ordinata infrascripta et non ultra ullo modo penam librarum plus de facto accipere ab eisdem et cum fraudem symoniam vel baractariam committeret in aliquo predictorum per quoscumque officiales dicti comunis quocumque nomine censeatur.

Item quod teneat ipsi superstites seu custodes facere unum librum in quo scribat nomina et cognomina capturorum et dandorum per officiales dicti comunis et nomina officialium quorum fecerunt.

decos (?) captivos exhibere et ducere in quo carcerentur. Ita quod possint semper plenariam et claram reddere rationem, pena .v. librarum. Et si contrafecerint aliquid predictorum et recipere apodixas ab officialibus de relaxatione predictorum et eam in quo libro ponatur quantitas pro qua detinentur tam in civilibus quam in criminalibus.

Item quod dicti officiales seu suprastantes ad defensiones carceris dicti communis possint et eis liceat arma portare toto tempore officii ipsorum et quod portare consuevere (?) et qui vis alius officialis dicti communis iurisdictionem habens non possit eis contra predictum capitulum in aliquo derogare, pena .xxv. librarum de salario ipsorum defalcando retinendam pro camera dicti communis. Immo debeant et teneantur vinculo iuramenti eisdem favorabiliter in omnibus ad dictum officium spectantibus dare consilium et auxilium opportunum.

Item quod ipsi suprastantes teneantur exigere ab omnibus carcerandis tempore eorum officii quantitates infrascriptas declaratas et ultra non petere nec exigere ullo modo ad penam .x. librarum pro quolibet quotiens fuerit in aliquo contrafactum et non ultra quam penam de facto auferre valeant possit et debeat omnes officiales dicti communis de facto et sibi facere camere dicti communis pro ipso communi recipienti sine strepitu et figura iudicii. Videlicet pro quolibet carcerando pro primo die computato introitu et exitu de dicto carcere duodecim denarios parvos pro [illegible] pro quolibet et quolibet die et ab inde supra usque in infinitum denarios quatuor dicte monete et non ultra.

Item teneantur suprastantes suprascripti ad petitionem carcerati seu aliquorum volentium exhibere cibum vel potum dare dicto carcerato, pena .xxv. librarum pro qualibet vice qua contraventum fuerit que pena de facto auferatur per quoscumque officiales dicti communis et solvatur camere communis predicti.

De cessione facienda pro principalibus fideiussoribus.

cclxxxiii

Quoniam sepe contingit quod creditores ex contractu cum eorum debitoribus apponunt ut eos dimissis fideiussoribus exacto fatigent et ut taliter adhibita fraude prefati fideiussores exacti a creditoribus sumptus (?) a quibus esse fideiussores contra ipsos principales debitores facta nulla cessione recipere dampnis maximis sunt affecti et alienis debitis et honeribus aggravantur et ipsi principales debitores eorum cautela aliorum de sibi apparentes dolo malo ab ipsorum debitis liberantur et ab eis nulla contra eos facta cessione contenus (?) sunt excepti. Volentes pro posse predictorum fraudibus obviare et ut sint homines magis proni et eorum proximis vicinis et specialiter personis miserabilibus et abiectis ad intercessionis laqueum subveniendum. Statuimus et ordinamus quod si quis fideiussor ab aliquo creditore conventus debitum pro quo fideiussor obmisso debitum dicto creditori qualitercumque persolvit quod dictus creditor ante solutionem sibi factam ut de iure valere possit ne decipiatur tamen a dicto fideiussore pecunia recepta de solvendo cautione sollempni teneatur et debeat cedere ipsi fideiussori contra principalem debitorem omnia iura sua. Et si non ipsa iura non cesserit quod ea fore ex forma statuti presumatur quod ipse fideiussor et [illegible] cum ipsum debitorem et eius facultates et bona si extant in patrimonio debitoris aliquorum contra bonorum possessores quecumque fuerint predicti debitoris ante vel post capta possit habere recursum et ipsa bona capere et ea irrevocabiliter iure dominii retinere dummodo de ipsa fideiussione et solutione predicta qua in pecunia sive rebus ipse fideiussor dicto creditori asserit se fecisse constet publico instrumento vel saltem attestationibus trium testium fide dignorum. Quod statutum in presentibus preteritis et futuris aliquo alio contrario tempore non obstante optineat valiturum (?) roboris firmitatem.

De immunitate artificum forensium.

cclxxxvi

Statuimus et ordinamus quod si quis venerit in civitatem Amelie ad operandum aliquam artem que non operaretur per aliquem in dicta civitate quod talis seu talibus venientibus in dicta civitate et operantibus [illegible] lucretur dictam artem quod per [illegible] Amelie dicte et solvat de precium [illegible] Amelie per personam domus [illegible] quolibet anno solvendo per ea tempora quo steterit in dicta civitate ad dictam artem exercendam usque ad tres annos et non ultra. Dummodo in dicta locum non steterit nisi tantum in forensibus qui venerint ad aliquam artem novam exercendam que non operatur in dicta civitate tantum, et non ob quod in ipsa civitate alius operetur. Et dicti artifices de novo venientes non teneantur facere custodiam in civitate predicta.

Ut fiat fons de [illegible] qui est in strata publica in contrata Montis Sabelli.

Ordinamus et statuimus quod fiat fons et [illegible] que solita est stare in strata publica que est in contrata Montis Sabelli iuxta casale heredum Cicoli negociantis et casale quod nunc est [illegible] per adiacentes contrate ad voluntatem Johannis Jannicelli et Francisci [illegible] Golini et [illegible] Jacobi Nicolay notarii [illegible] dat quod pro tempore fuerit teneatur dictum fontem fieri facere ad requisitionem predictorum suprastantium vel alterius ipsorum vinculo iuramenti et ad penam [illegible] de suo salario. Et si aliquis [illegible] reductionis aque dicti fontis dicti heredes Cicoli in aliquo dampnificarentur reficiat et emendet per homines dicte contrate et adiacentes ipsius fontis [illegible] facienda per dictos suprastantes seu per homines dicte contrate.

De pena retinentium formas seu scaquale in domum quicumque indebite.

cclxxxvii

Statuimus et ordinamus ad tollendum et extirpandum materiam scandali inter homines et vicinos civitatis et districtus Amelie quod cum propter elapsi temporis orte fuerint guerre et discordie dicte civitatis et discursum dicte guerre et post homines civitatis Amelie et inimicatum ad invicem miserint et retinuerint formas et scaquales in consuetudine super [illegible] et post vicinorum in dampnum et preiudicium ipsorum et vero non modicum dampnificantur ut quicumque miserit et fecerit formas seu scaquales seu formam vel scaquale [illegible] super possessionem alterius quod ipsas vel ipsam formam vel scaquale debeat tollere [illegible]. Ita quod de inceps non dampnificet [illegible] quicumque. Et si qui [illegible] post a dicto vicino dampnum patientes fuerint requisitus ad penam [illegible] quolibet et qualibet vice. Et dicta requisitio debeat fieri coram duobus testibus ad minus. Et in [illegible] teneatur talis mittens vel retinens dictas formas et scaquale emendare dampnum patienti et [illegible] dampnum passo usque in [illegible] super probatione de dampno cum probatione unius testis usque in [illegible] cum probatione duorum testium usque in [illegible] et dicti testes sint homines bone fidei. Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris [illegible] a dicto tempore citra.

Item de elemosinis.

De cereo faciendo per potestatem in festo sancte Firmine.

Potestas civitatis Amelie ad honorem Dei et beate Firmine martiris Ameliensis teneatur et debeat fieri facere de sua pecunia unum cereum [illegible] cere et illum accensum portari facere cum comi[illegible]

tiua dominorum Ancianorum populi et aliorum qui fuerint ordinati de Sero in vigiliis festiuitatis predicte. Et mane in Celebratione missarum facere teneantur accensum et ipsum Cereum et residuum dicti Cerei offerat seu offerri faciat in altare dicte ecclesie remanendo. Et predicta teneatur facere vinculo iuramenti.

De Custodiendo festiuitatem sancti Augustini et sancti Francisci et Cereo faciendo

cclxxxiiij Ad laudem omnipotentis dei et beate Marie semper virginis Matris eius et beatorum Augustini et sancti Francisci, Et ut status pacificus dicte Ciuitatis de bono in melius augmentetur. Quod festiuitates sancti Francisci et sancti Augustini Custodiantur et venerentur per Ciues et Comitatenses ipsius Ciuitatis et habitantes in ipsa Ciuitate et Comitatu. Et nulla persona in dictis festiuitatibus audeat uel presumat facere aliquod laboritium ad penam xx solidorum pro quolibet. Et potestas predicta teneatur facere bandiri per dictam Ciuitatem. et etiam teneatur ire ad missam ad dictas ecclesias tempore dictarum festiuitatum cum uno Cereo easdem ecclesias dimittendo valoris .x. solidorum emendo per camerarium communis de pecunia ipsius communis absque alia deliberatione.

De Cereis faciendis per Syndicos Castrorum Amelie

cclxxxv Ad honorem et reuerentiam beate Firmine virginis et Martiris Statuimus et ordinamus Quod omnes et singuli Syndici Castrorum districtus Ciuitatis Amelie teneantur et debeant Comparere singulis annis in vigilia beate Firmine de mense Nouembris in platea Communis Amelie Cum uno Cereo cere pro quolibet ipsorum ponderis tot unciarum Cere quot sunt focularia in Castro Cuius est Syndicus. Et cum dictis Cereis accedere sequi regimina Ciuitatis Amelie. Et Cereos ante dicte Ciuitatis dum portant ad vigilias dicte Ciuitatis festiuitatis ad penam xx solidorum et ... pro quolibet Syndico et quolibet castro. Et quod predicta facienda integrantur singulis annis in festo omnium sanctorum per preconem domini potestatis.

Liber Tubatorum Et Baiulorum

De pena Baiulorum Ludentium seu suppignorantium aliquid pignus.

cclxxxvj Si quis banditor uel castaldus luxerit uel subpignorauerit aliquod pignus communis seu specialis persone talis castaldus stet ligatus in palatio communis in Interualla per totum diem. Et ille qui habet tale pignus ipsum restituat sine demora et perdat quod debet habere super ipso pignore. Et hoc bandiatur per loca consueta Ciuitatis Amelie. In principio regiminis domini potestatis. Ad hoc ut non possit pretendere Ignorantiam.

Quod Camerarius communis non possit expendere aliquam pecuniam nisi recepte sint per cancellerium

cclxxxvij Quod camerarius Communis Amelie vinculo iuramenti et ad penam xxv librarum de suo salario uel de suo proprio non possit nec debeat expendere uel recipere aliquam quantitatem pecunie pro communi nisi per cancellerium communis in primo scriptum fuerit per dictum cancellarium in libro Introituum uel expensarum dicti communis facta de eisdem pecuniis. Et quod omnes Introitus et expense dicti communis per dictum Commune recepti et facte ipse Camerarius quolibet mense in consilio generali legat.

faciat coram consiliariis et toto consilio in presentia cancellarii. et de ipsis introitibus et expensis reddat plenariam rationem. et cancellarius predictus teneat et debeat omnes expensas et introitus et exitus scribere et in scriptis redigere in dicto libro ad petitionem cuiusque petentis vinculo sacramenti et ad penam xxv libr. de suo salario. Et potestas teneat etiam rationem facere reddi et legi in dicto consilio vinculo sacramenti et ad penam L libr. de suo salario cum solvetur.

De prohibita subspensione statutorum populi.

Ut statuta populi predicta in presenti volumine reformata et scripta ad litteram prout iacent expressius conserventur illesa et de facili revocari non possint Statuimus et ordinamus quod omnia et singula statuta et capitula conscripta in quolibet parte eius de verbo ad verbum de littera ad litteram expressius sint firma et esse debeant et rata et inviolabiliter observentur. Ita quod ipsa vel aliquod ex eis in totum vel in parte tolli, cassari, derogari, diminui vel subspendi quoquo modo non possit aliquo quesito colore nisi de predictis cassatione diminutione abrogatione ablatione et subspensione quolibet tempore fieret propositio specialis cum toto tenore capituli vel statuti de quo subspendendo vel tollendo ageretur in quolibet consilio civitatis Amelie et in quolibet sint et esse debeant presentes omnium et singulorum syndicorum Comitatus Amelie et trium partium consiliariorum universitatis consilii, et in eis et quolibet ipsorum fuit obtentum per tres partes presentium universitatis consilii. Et quod nullus possit arengare dicere et consulere in contrarium premissorum vel propositam facere seu scribere ad penam C librarum pro quolibet contrafacientium qualibet vice et

ex expressis sit infamis.

De reservatione declarandi dubia et obscuritates

Statuimus quod si aliqua ambiguitas seu obscuritas aut defectus vel superfluitas esset in hoc statuto populi reservamus nobis statutariis supradictis potestatem interpretandi ea et declarandi corrigere et in suo esse reducere.

Completum factum et publicatum fuit hoc statutum populi per dilectos viros statutarios supradictos in ecclesia sancte Crucis de Amelia. Et scriptum per me Petrum magistri Gregorii Bonagiunte notarium de Amelia ad dictum statutum specialiter deputatum. Sub anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo sexto indictione xiiii tempore domini Clementis pape sexti mensis Ianuarii die xvii presentibus sapientibus viris domino Iohanne domini Petri, ser Nuto magistri Petrucii, Petro domini Simeonis, Lutio Iohelli, Petro Raynucelli et Cecchutio Vicii et dopno Sabino magistri Gregorii de Amelia testibus vocatis et rogatis.

Et ego Petrus magistri Gregorii Bonagiunte de Amelia alme urbis prefecti auctoritate notarius et iudex ordinarius hiis omnibus interfui et rogatus scribere omnia in presenti statuto populi contenta prout scripta supra sunt scripsi et predictorum mandato publicavi.

i. De statutis Co(mun)is ubi erit eorum statutorum ip(s)orum cassum.

ii. De electione d(omi)nor(um) Ancianor(um) p(o)p(u)li et decem de p(o)p(u)lo et eor(um) officio.

iii De iuramento d(omi)nor(um) Ancianor(um).

iiii. De d(omi)nis Ancianis p(o)p(u)li teneant manutenere iurisdictionem Co(mun)is.

v. De d(omi)nis Ancianis no(n) possit aliq(ui)d ordinari i(n) p(re)iudi(ci)o Co(mun)is.

vi De d(omi)nis Ancianis no(n) p(er)mictat q(uod) pecun(ia) Co(mun)is expendatur (contra) formam statuti.

vii De d(omi)nis Ancianis et eor(um) decem sint exhenti ab omni honere p(er)sonali.

viii De numero officialiu(m) p(o)p(u)li.

viiii De d(omi)nis Ancianis possit facere pulsari campana.

x De d(omi)nis Ancianis faciat custodire portas et campanile.

xi De si aliquis Ancianus vel iuratus de p(o)p(u)lo dapnum habuit p(ro) Co(mun)e sibi emendet(ur).

xii De d(omi)nis Ancianis possint p(ro)ponere omnia velle(n)t(?) p(ro) Co(mun)e ubi eis placuit.

xiii De d(omi)nis Ancianis et decem et (con)siliariis p(o)p(u)li debeant intrare consilio Co(mun)is.

xiiii De d(omi)nis Ancianis debeat assignare Cam(erari)o Co(mun)is quicq(ui)d ad eor(um) manus p(er)venerit.

xv + De electione custodum celator(um). +

xvi De (con)servatore iurium Co(mun)is.

xvii De p(ro)ponendo ubi veniat pecun(ia) in Co(mun)i qu(a)n(do) p(ro)poneret(ur) de aliqua expensa.

xviii De electione duor(um) syndicor(um) ad syndicandum camerarios et datiolos.

xviiii De d(omi)nis Ancianis p(o)p(u)li possit elige(re) c(on)siliatores.

xx De d(omi)nis Ancianis faciat removere noia nobiliu(m).

xxi De d(omi)nis Ancianis eligat not(arium) sup(er) catastos.

xxii De d(omi)nis Ancianis possit expendere de pecun(ia) Co(mun)is.

xxiii De q(ui)libet teneat acceptare officium q(uod) datu(m).

xxiiii De pecun(ia) no(n) expendenda sin(e) licentia (con)siliarior(um).

xxv De no(n) rebandiendo aliquem exbanditu(m).

xxvi De d(omi)nis Ancianis debeat q(ui)libet ebdomata facere rationem introitum dapnor(um) dator(um).

xxvii De nullus Ancian(us) eligat ad aliq(ui)d officium consanguineos (con)iunctos.

xxviii De nullus Ancian(us) possit eligi ambassiator.

xxviiii De electione duor(um) syndicor(um) Co(mun)is.

Liber officii potestatis.

xxx De no(n) constringendo d(omi)nos Ancianos p(o)p(u)li p(er) potestate(m) durante eor(um) officio.

xxxi De officio potestatis et eius officialium.

xxxii De inq(ui)sitione facienda et not(ariis) infames.

xxxiii De potestas debeat observare omnia ordinamenta facta p(er) d(omi)nos Ancianos.

xxxiiii De omnes exbanditi et latrones exeat ex civit(ate).

xxxv De inventario faciendo de massaritiis Co(mun)is.

xxxvi De observando (con)stitutiones papales et imp(er)iales ed(i)tas (contra) hereticam pravitatem.

xxxvii De potestas teneat aprire et sigillare omnes litteras in s(er)vitiu(m) Co(mun)is mittendas.

xxxviii De potestas no(n) possit facere (con)gregari aliq(uo)d consilium sin(e) licentia d(omi)nor(um) Ancianor(um).

xxxviiii De potestas et eius officiales no(n) possit aliq(ui)d petere p(ro) custodia alicui detenti.

xl De potestas no(n) possit consilio p(o)p(u)li interesse.

xli De electione duor(um) not(ariorum) q(ui) (con)scribant acta Co(mun)is.

Ut p(er) Co(mun)e Amelie emat(ur) domus seu palati
um podi(i) canalis

xliij De p(er)cussis (et) balista dimictendis p(er) potestate(m)
et Guardianum.

xliiij De expellendo p(er) potestate(m) omnes fatuos (et) fures.

xlv Ut nemo possit in Civit(ate) Amelie uno et
eodem t(em)p(o)re esse potestas (et) Guardian(us).

xlvj De capiendo filium ad petitione(m) patris.

xlvij De cantonibus (et) morellis ostior(um) non devastandis.

xlviij De constringendo p(er) potestat(em) debitores alicuius
exbanditi.

xlviiij De debitis Co(mun)is approbandis.

L Ut potestas non possit facere executione(m) in p(er)sona
alicui(us) condepnati.

Lj De pena potestatis (et) Guardiani petentium ultim(um)
mandant(e) alicui sindico q(uod) appo(ne)re ligna.

Lij De bandimento faciendo q(uod) nemo vadat ad
aliq(uam) t(er)ram que h(ab)eat rep(re)hensalias (contra) Co(mun)e.

Liij De non recipiendo i(n) fide aliquem p(ro)ditor(em).

Liiij De exigendo p(er) potestate(m) omnes datias (et) p(re)sta
ntias impositas p(er) Co(mun)e.

Lv Ut potestas teneat(ur) sum(m)arie ad petitione(m) pupi
lli (et) eius tutor(is) actor(is) vel factor(is) ius redd(er)e face(re) ten(eatur).

Lvj Ut potestas teneat(ur) exige(re) omnes condepnationes
[...] datias suo t(em)p(o)re impositas.

Lvij Ut c(um) stat(utum) loquit(ur) de rep(re)hensalijs tollend(is)
[...] firma.

Lviij [...] officialium comedent cum Civibus

Lviiij [...] potestas nec Guardian(us) possit depign(i)
[f]acere arma in palatio.

Lx Ut potestas debeat scribe(re) o(mn)es condepnationes
in cartis pecudinis (et) exemplar(e) i(n) camera(m).

Lxj De electione (et) numero statutarior(um) populi (et) de m
odo tenendi (et) renovatione dict(orum) statutor(um)

Liber offitij Cancellarij.

Lxij De electione (et) offitij Cancellarij

Lxiij Ut not(arius) Cancellarie debeat reassignare o(mn)ia
acta que fecerit Cam(erarius) Co(mun)is

Lxiiij Ut p(er) Cancellarium Co(mun)is fiat unus liber appas
sat(us) de possidentib(us) non subiect(is) iurisdictioni Co(mun)is.

Lxv Cancellarius Co(mun)is registrat no(min)a consiliarior(um) et
no(min)a Consulum (et) rector(um) Artium

Lxvj Ut p(er) Cancellarium Co(mun)is copiet(ur) liber (et) rationes Co(mun)is

Lxvij De litteris Co(mun)is non sigillandis n(isi) primo lega
ntur coram d(omi)nis Antian(is).

Lxviij Ut o(mn)e p(ar)titum fiat ad bussolas (et) pallottas
p(os)t q(uam) arenga.

Lxviiij Ut nulla co(m)pensatio seu de computatio fi(eri)
possit de aliq(uo) debito ad q(uod) Co(mun)e Amelie alicui tenet(ur).

Lxx Ut Cam(erarius) Co(mun)is teneat(ur) o(mn)i mense legi facere i(n) co(n)si
lio g(e)n(er)ali omnes expens(as) p(er) eum f(ac)tas.

Lxxj Ut omnes den(arii) q(ui) solvunt(ur) p(er) consiliarios (con)veniant(ur)
i(n) quodam cippo (et) singulis duob(us) mens(ibus) distribuat(ur) i(n)t(er) eos.

Lxxij Ut Cam(erarius) Co(mun)is emat unu(m) Marcu(m) p(ro) stateris (et)
mensuris adiustandis.

Lxxiij De electione Cam(erarii) facienda i(n) (con)silio p(o)p(u)li.

Liber Civilium Cau(sarum).

Lxxiiij De reddendo ius sum(m)arium pure lite

Lxxv De sequestratione facienda

Lxxvj Ut (con)veniant(ur) condepnes q(ui) se p(er) con(tractum) obligaverunt.

Lxxvij De arbitris cogendis p(er) potestate(m).

Lxxviij Ut acta Co(mun)is possit publicari i(n) c(ar)tis bamar

lxxviii — De cogendo principalem ad petitionem fideiussoris.

lxxix — De habentes dotes mulieris teneat alimenta prestare.

lxxx — De nulla donatio vel contractus fieri possit per mulierem sine consensu et scriptura.

lxxxi — De cogendo fideiussores qui se concordaverit cum suo principali.

lxxxii — De constringendo forenses qui se non constituerit ad bancum civitatis Amelie.

lxxxiii — De contractibus simulatis et per appodixam factis.

lxxxiiii — De tenute et insolita datur de bonis non exbandito et sint firma.

lxxxv — De restitutio dotium mulieris fiat in bonis specialiter obligatis.

lxxxvi — De cogendo filium familias cum mercatores artem habentem.

lxxxvii — De cogendo principalem ad petitionem fideiussoris.

lxxxviii — De asserendo per fideiussorem de bonis principalis.

lxxxviiii — De credendo sacramento magistri gramatice de salario sibi promisso.

lxxxx — De non molestando mulieres in bonis per ea possessis ad suam dotem.

lxxxxi — De pater possit convenire pro debito contracto per filium vel in persona iure naturali filio debitur.

lxxxxii — De citatis ad curiam possit defendi per procuratorem.

lxxxxiii — De pro dote alicuius mulieris solvenda possit simpliciter conveniri principalis et fideiussor.

lxxxxiiii — De consuetudine in depositis contractus que pro cum obligavit.

lxxxxv — De modo exbandiendi contumaces in civilibus.

lxxxxvi — De confessio dotis facta in ultimis per aliquem valeat.

lxxxxvii — De quibus notarius teneat ostendere protocolla sua.

lxxxxviii — De male utentibus eorum substantiis interdicatur bonorum administratio per potestatem.

c — De conviciantibus habentes miratos ... cos teneat ... ad petitionem regretis ... ad ...

ci — De refutatio facta de aliqua donatione valeat.

cii — De empto facta de aliqua possessione non possessa presumatur fictitia.

ciii — De principalibus et fideiussoribus conveniendis.

ciiii — De tabernarii possit vendere pignus sibi datum certo modo servato.

cv — De prohibita ... credentie.

cvi — De vestes bona fide vendita ... habendis.

cvii — De successione filii emancipatis vivente dominum non habente patre vel fratre.

cviii — De expressione cause in consilio capitulo faciendis.

cviiii — De feriis repetitionis servandis.

cx — De ordine procedendi contra exbanditum.

Liber Criminalium.

cxi — De pena dominorum ancianorum ... facientes magnatibus ... potestatem.

cxii — De pena magnatum offendentium ancianos vel aliquem ex eis.

cxiii — De qualibet populari et de populo teneat iurare ad populum.

cxiiii — De qualibet nobilis ... de grandentia teneatur pro famulo suo forensi.

cxv — De pena nobilium mictentium forensi in civitatem.

cxvi — De pena facientium cavalcata et monetam ... sine licentia.

cxvii — De qualibet iuratus de populo in registris sint compareat cum quo voluerit domini ancianorum.

cxviii — De pena dominorum ancianorum ... tempore ... communis.

cxviiii — De pena mictentium forensi.

cxx — De nullus vadat aliorum forensi ... alicui ...

30v

cxxi De pena committentium aliquod homicidium.
cxxii De si aliquis accusatus vel inquisitus comparuit et postmodum se absentaverit habeatur pro confesso.
cxxiii Ut nulla mulier possit trasinare panos.
cxxiiii De inquisitione facienda per potestatem contra incantatores.
cxxv De pena petentis debitum iam solutum.
cxxvi De pena non probantis accusam.
cxxvii De pena surgentium in consilio ad rumorem.
cxxviii De pena patrocinantium pro aliquo exbandito.
cxxviiii De exceptuatis a penis.
cxxx De pena ementium iura et actiones ab aliquo forensi.
cxxxi Ut nullus intromittat se in causis hitis de alicuius etc.
cxxxii De pena facientium cavalcatam contra civitatem Amelie.
cxxxiii De pena facientium bellum et intrantium aliunde quam per portam.
cxxxiiii De cancellandis instrumentis debiti bis appellatam refutat.
cxxxv De pena falsificantis cartam.
cxxxvi De pena facientium cinete.
cxxxvii Ut nemo faciat impedimentum calzolariis in lavatorio piscarie.
cxxxviii Ut nullus vadat ad aliquam terram in qua fieret congregatio gentium.
cxxxviiii Ut furni et basarii faciant basa cum fono plan.
cxl De pena capientium columbos et quomodo possint capi.
cxli De pena laborantium terras exbanditorum sine licentia.
Ut potestas et eius iudex possit teneat et debeat pro (?) inte assumere contra gravatos contra (?) ... ommiss.
cxliii De pena impetrantium litteras contra comune.
cxliiii Ut unicuique sit licitum tenere aucupatos ante domum seu apothecam.
De pena committentium homicidium vel robariam in infrascriptis locis.

cxlvi De pena non tragentium ad rumorem.
cxlvii De pena capientium furem qui furavit in terras districtus ad locum commissi malefitii.
cxlviii De pena ementium bladum ultra una salma in platea comunis.
cxlviiii Ut gravos percepit aliquos fructus de bonis exbanditorum debeat reassignare in mensem.
cl De pena ementium bladum in muros civitatis Amelie.
cli Ut eligat duos homines ad recolligendum fructus bonorum exbanditorum.
clii De pena laborantium terras bannitorum non solvit datium.
cliii De pena non capientium exbanditos.
cliiii De pena non exbanditorum et civium non presentandis.
clv De pena facientium falo sine licentia.
clvi De pena cantantium malum factum.
clvii De pena euntium ad castellum non tenendo de consilio.
clviii De pena euntium ad macinandum alibi quam ad molendina civitatis Amelie.
clviiii De pena magistrum offendentium scolarem.
clx De pena sindicantium qui scolaris moriatur.
clxi De pena committentium stipulas.
clxii De pena blasfemantium deum vel beatam virginem Mariam eius matrem vel aliquem ex sanctis.
clxiii Ut quilibet castrum comitatus Amelie habeat sindicum et iuret sequi regimina civitatis Amelie.
clxiiii De pena furantium alibi quam in gruttatu domo vel cappan.
clxv De pena laborantium non bene terras.
clxvi Ut laboratores colant terras ad usum boni laboratoris.
clxvii De pena tondentium monetam.
clxviii De stratis et viis custodiendis.
clxviiii De pena facientium iuras vel ligas.
clxx De pena vendentium tempore maioris carestie astaga etc.
clxxi Ut nullus nobilis vel de gradu ecclesie emat iura contra scolarem.
clxxii De pena nobilium intrantium cameram potestatis vel officialium.

clxxiij — De pen eutium seu petentium qui mictat in servitium facientium guerram.

clxxiiij — De pen euntis ul distructuralis paratis here officium potare ul subdanat Civit. Ambie.

clxxv — De pen amminatium cum armis.

clxxvj — De non mictendo aliquod genus bladi ad macinandum.

clxxvij — De si aliqua persona fuerit condempnata a C. libr. s. et non solverit condempnat. et ab in infra quod fiat execut. persone.

clxxviij — De pen sociantium sponsam et euntium ad civitatem.

clxxviiij — De electione syndicorum comunis ad denuntiandum maleficia.

clxxx — De reducendo homines de Canal. et Lacuselle et alio districtu Civit. Ambie ad servitium Cois.

clxxxj — De pen non reassignantium iura et res alias cam. cois.

clxxxij — De non procedendo in malefitiis comissis elapsis duobus annis.

clxxxiij — De hiis qui non possunt esse castaldi.

Liber exordinatior.

clxxxiiij — De vendentes ad vinum et oleum habeant mensuras sigillatas.

clxxxv — De mutando in re cum aliqua re.

clxxxvj — De non prorogando debitores in vigilia seu festum.

clxxxvij — De fres [?] ponat duinsi.

clxxxviij — De emanando iura Cois que sunt in monte pilio.

clxxxviiij — De defendendo eccle. et pauperibus pro lignum.

clxxxx — De nullus de grandina possit recipi in pplar.

clxxxxj — De cuilibet liceat arbores pedere in via publica.

clxxxxij — De declaretur in titulo libri datium tempore imponitur quare imponitur.

clxxxxiij — De conservando indempnes dectum Cois reprensalias.

clxxxxiiij — De emptor possessor et laboratores teneatur et debeat solvere datium.

clxxxxv — De cuilibet liceat ducere bestias inventas dapnum dare.

clxxxxvj — De massarie cois cuique vendit blada die fori stent in platea.

clxxxxvij — De pen proxenetatorum emtium vel ad civitatem comestibilia.

clxxxxviij — De molendinis extimandis et accatastandis.

clxxxxviiij — De quilibet teneat solvere datium de pecore imponitur.

cc — De qualibet ars possit consules facere.

ccj — De nullus habeat calanarium propter eccle. per tres annos.

ccij — De divisione comunis.

cciij — De immunitate iudicum et medicorum.

cciiij — De qualibet ars habeat duos rectores.

ccv — De quilibet teneat solvere datium pro igne et foco.

ccvj — De eligat duo qui sint super mensuris staterus et bilancis.

ccvij — De laborator non possit accusari per custodem celatum de suo laboritio.

ccviij — De nulla donatio fiat in vendito aliqui forensi de denariis quos recipere debet a Coe.

ccviiij — De homines plures artes debeat solvere in certo ipsarum artium.

ccx — De consules et cum sint de uno consiliarii appelli et cet.

ccxj — De mercede danda capientibus exbannitos.

ccxij — De pen apportantium forcellas paleas et bavantes.

ccxiij — De liceat dno rei incidere arborem pendentem super possessionem sua.

ccxiiij — De cuilibet liceat moneta falsam incidere.

ccxv — De pactis habitis inter Coe Ambie et pictum de poreta.

ccxvj — De tabernarius habeat mensuras sigillatas.

ccxvij — De quicumque fuerit absens a Civit. Ambie cum officio ul stipendio solvat per custodia et ... quilibet mense.

ccxviij — De notarii dapnorum datorum non habeat aliquod ultra suum salarium.

ccxviiij — De quando tractatur de electione alicuius officialis forensis nullus audeat aliquem nominare.

ccxx — De pen aperientium portas postquam fuerint clause.

ccxxj — De cancellarius cois teneat cassare omnes summas solutas et etiam cassare per consilium sapientum.

ccxxij — De quilibet teneat facere rectoribus suis.

ccxxiij — De cuilibet liceat vendere carnes porcinas.

ccxxiiij — De notarii dapnorum datorum possint stare cum macellariis.

ccxxv + De precio macellarior(um) tenentium canes in domo propria vel conducta.

ccxxvi Ut rectores macellarior(um) teneant q(uod) hebdomata requirent alios macellarios p(ro) malis canib(us).

ccxxvii + De castro novo faciendo in Cima Motisscalci natol(is).

ccxxviii – Ut omnes habentes possessiones in monte castri foris nullus cogatur vendere comuni dicti castri.

ccxxviiii – De quodam guaczatorio faciendo sub fonte sancti Secundi.

ccxxx – De via vicinali terminanda et amplitudine ei(us).

ccxxxi – De ponte faciendo s(upra) foss(atum) pectorelle.

ccxxxii – De ponte faciendo in pede foss(ati) q(uod) d(icitu)r la foce.

ccxxxiii – De fonte Marchie reactanda.

ccxxxiiii – De viis suprapphensis relassandis.

ccxxxv – De ponte faciendo s(upra) foss(atum) Acanibus.

ccxxxvi – De Constructione pontis lacus Novi.

ccxxxvii – De retinendo p(ro) cancellariu(m) p(ro) honore d(omi)nor(um) ançianor(um) et suis officiis famulantium.

ccxxxviii De retributione fienda.

ccxxxviiii – Ut civib(us) pp(u)latis liceat edificare domu(m) in castris Civitatis ambitu.

ccxl Ut nullus nobilis possit esse Syndic(us).

ccxli De fonte porcelli dictanda.

ccxlii – Ut ars Mercatorum sit separata ab arte pi(n)cicarolor(um).

ccxliii – Ut terminetur via pontis formule.

ccxliiii – De dando stationes mercatorib(us) in turrice olim tuli.

De prestantia non imponenda p(er) Comune ambitu.

ccxlv – De Questionib(us) fiendis inter quaslibet p(er)sonas usq(ue) in quantitate x lib(rarum). +

ccxlvi De non tollendo pedagium aliquo Civi.

ccxlvii – De quadam porta facienda in pede ecclesie q(ue) est apud Monasterium sancti Marci.

ccxlviii De Scolarib(us) euntib(us) ad studendum ex Civit(ate).

De dictanda via qua itur ad sanctum Francesc(um).

ccl. – De pupillis remanentib(us) apud Matrem. +

ccli – De Medietate spatius et fornaus.

cclii – De faciendo et portando ante ymaginem beate Marie virginis quendam cereum. Cere.

ccliiii – Ut bona illor(um) de Canali et podio q(ui) non solvunt datia apprehendantur p(er) Com(un)e ambitu.

cclv – De cassatione Sabuatelli.

cclvi – De non tenendo p(er) Castaldos de p(ro)prietatib(us). +

cclvii – De castro novo faciendo in Colle tosto.

cclviii De non reddendo vias castris non habentib(us).

cclviiii – De confirmatione ord(inis) Cabelle.

cclx – De Capiendo tenuta ante instr(umen)t(um).

cclxi – De non molestando n(ec) inquietando q(ui) dote p(er) misit p(ro) aliqua non debente.

cclxii – De Electione precur(atorum) Com(un)is et Syndicor(um) bono(rum) indefens(orum).

cclxiii De rebus acq(ui)sitis p(er) filium familias separata a patre.

cclxiiii De Salutatione faciend(a) p(ro) volentes barbas portare.

cclxv – De Consuetudine vendentium feras de bois baditor(um).

cclxvi De Successione p(ro)hibita.

cclxvii De p(ro)hibita retentione lignor(um) et edific(ii) s(upra) via.

bartolomeo
de Burgo

..
Gerardo de Burgo

cclxvii De approbatione stat. artium.

cclxviii De purgatione puteorum platee et cursu aque.

cclxix De augumentatione castrorum

cclxx De conservatione stat. pacificorum dicte civit.

cclxxi De corroboratione gabelle et modo eundi ad macinandum.

cclxxii De equalitate servanda.

cclxxiii De credentiis mercatorum

cclxxiiii De bigotte laudi inter quinctos. +

cclxxv De fiat quoddam macellum novum in platea sancte Marie de porta. +

cclxxvi De approbatione stat. com.

cclxxvii De guasto et incendio +

cclxxviii De ordinamentis custodie civit. +

cclxxix De modo eligendi superstites super custodia et de confirmatione dictorum ord. +

cclxxx De fiant cabate et catene in civit. amerie pro statu ipsius civit.

cclxxxi De electione cancellerii

cclxxxii De molendinariis

cclxxxiii De ordinamentis cartarum et de pactis superstitis seu emptoris cartarum

cclxxxiiii De cessione facienda per principalem fid.

cclxxxv De fiat fons seu reactet que est in strata pub. contra fontis labis

cclxxxvi De pena retinentium formas seu straquarale et dominum quietinum indebite.

Liber de Clementinis.

cclxxxvii De cereo faciendo et portando in festo sancti firmine.

cclxxxviii De custodienda festivitates sancti augustini et sancti francisci et cereo faciendo

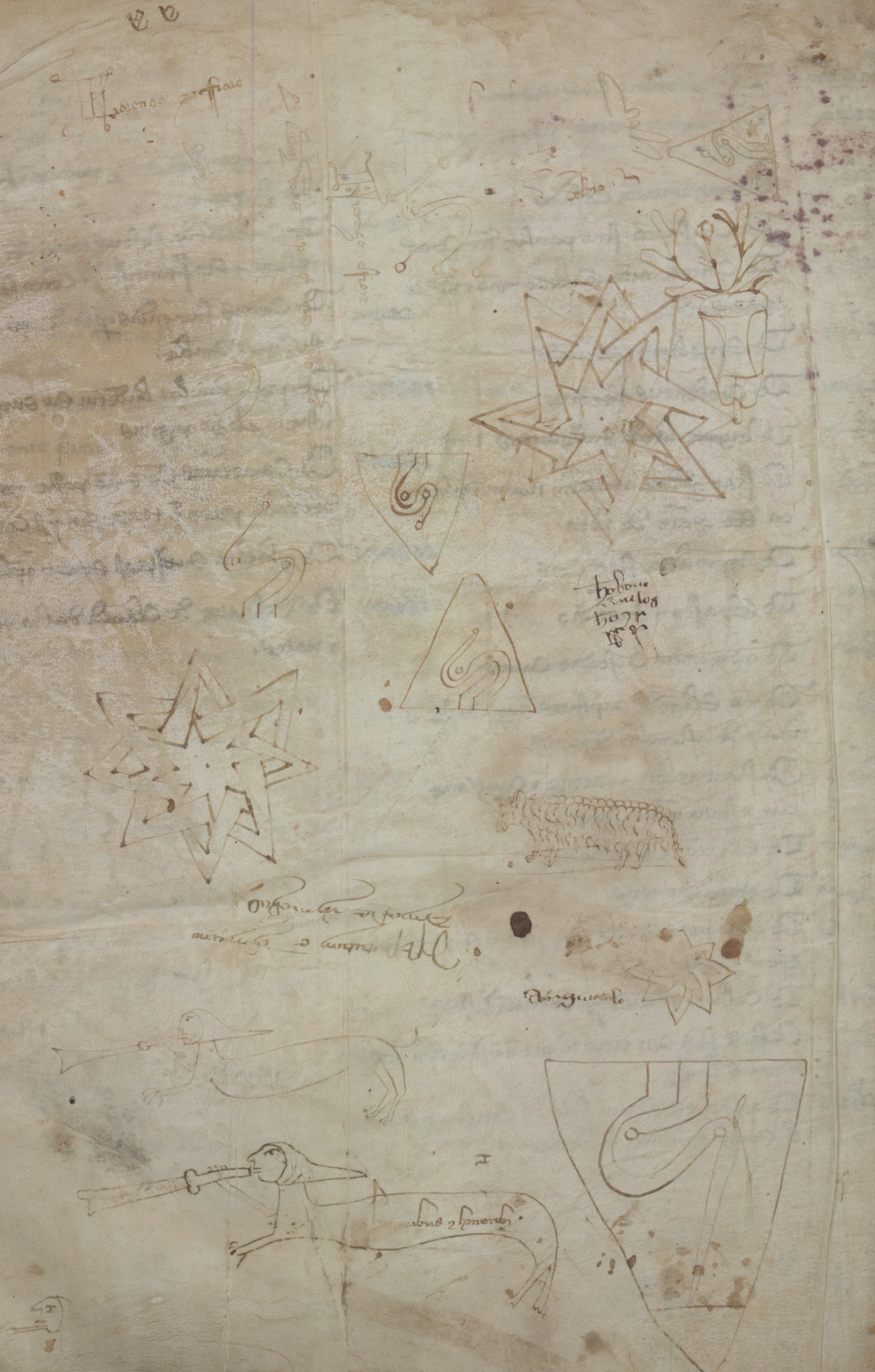
cclxxxx De cereis faciendis per sindicos castri et civit. amelie.

cclxxxxi De pena baiulorum laudentium seu supprig. tenentium aliquod pignus +

cclxxxxii De camerarius com. non possit expendere aliquam pecun. nisi recepto sum. per Cancellarium

cclxxxxiii De prohibita suspensione statutum apli

cclxxxxiiii De reservatione de declarandi dubia et obscuritates.

no solu(er)it. quinq(ue) dies q(uod) debitor abinde i(n) antea ponat(ur) i(n) palglatia(m) (et) cogat(ur) ad solutione(m) ad volu(n)tate(m) creditoris (et) (et) ei fideiuss(oris). Et potestas vel aliq(ui)s ei(us) officialis q(ui) (contra)fecerit soluat p(ro) banno co(mmun)i qualib(et) vice .xxv. lib(ras) (et) ei(us) specialis p(ro) sui gravamine civitate .x. lib(ras) solu(er)e teneat(ur) (et) sufficiat si hec p(ro)baret(ur) p(er) pu(blicam) famam cu(m) uno teste talis positi i(n) palglatia(m) (contra) forma(m) p(re)dicta(m) (et) (et) s(imi)l(ite)r talis imissi i(n) palglatia(m) (contra) dicta(m) forma(m) sine aliq(ua) p(ro)batione deinde d(omi)n(u)s potestas p(er) sindicatores co(mmun)is t(em)p(o)re sui sindicatus condep(ne)t(ur) in centu(m) sol(idis) cor(tonensium). De mo(do) (con)gregandi

Congregare vel facere (con)siliu(m) aliq(uod) (con)siliu(m) adunatia(m) vel arengha(m) q(ue) cu(m)q(ue) no(m)i(n)e censeat(ur) potestas seu iudex seu vicari(us) vel aliq(ui)s ei(us) officialis co(mmun)is Amel(ie) no(n) possit nec debeat ullo mo(do) sine expressa licentia (et) volu(n)tate antian(orum) p(o)p(u)li vel maioris p(ar)tis ip(so)r(um) (et) a(n)q(uam) (con)siliu(m) (con)greget ea p(ro)posita que p(ro)cesserit de volu(n)tate antian(orum) sc(ri)bat(ur) p(er) not(arium) reformation(um) (et) alit(er) no(n) p(ro)cedat n(isi) e(ss)et p(ro)posita fie(n)da de f(a)c(t)o alicuius ambasciate retracte in d(i)c(t)o (con)silio q(uod) tu(n)c p(ro)posita fieri possit (et) durante (con)silio l(ice)t no(n) fu(er)it sc(ri)pta an(te) d(i)c(tu)m (con)siliu(m) (et) si (contra)fie(re)t no(n) valeat (et) d(omi)n(u)s potestas p(ro) quolib(et) ex suis officialib(us) (contra)facientib(us) seu p(er) se (contra)fie(re)t soluat p(ro) banno co(mmun)i Amelie .xxv. lib(ras) cor(tonensium) de suo salario q(uo)d cam(erarius) co(mmun)is q(ui) p(ro) t(em)p(o)re fu(er)it debeat retine(re) de salario d(i)c(t)i d(omi)ni potestatis i(n) hac forma si fu(er)it (contra)factu(m) (et) semp(er) (con)sensus (et) licentia antianor(um) sc(ri)bat(ur). Q(uod) not(arius) potestatis teneat(ur) mitte(re)

Statuim(us) (et) q(uod) notari(us) a(d) q(uaternum) actuu(m) sc(ri)ptur(arum) potestatis teneant (et) debeat mitte(re) ad q(ua)ternu(m) i(n) actis o(mn)es sc(ri)pturas q(ue) agitaret(ur) i(n) iudi(cio) co(r)a(m) eis vicis vicini (et) si aliq(ua) sc(ri)ptura p(ro)pt(er) defectu(m) d(i)c(t)or(um) not(ariorum) missa no(n) fu(er)it ad q(ua)ternu(m) (et) aliquis ad cui(us) i(n)sta(n)tia(m) f(a)c(t)a e(ss)et d(i)c(t)a sc(ri)ptura vel ca(usa) sua in aliq(uo) lederet(ur) d(i)c(t)i not(arii) auct(orita)te not(arii) teneat(ur) t(em)p(o)re sindicatus ip(so)r(um) refic(er)e d(i)c(t)o dapn(um) (et) i(n)te(re)sse suu(m) (et) pene no(m)i(n)e co(mmun)i Amel(ie) .C. sol(idos) cor(tonensium) (et) teneat(ur) d(i)c(t)as sc(ri)pturas mitte(re) ad q(ua)ternu(m) ea die vel seque(n)ti postq(uam) fu(er)it co(r)a(m) eis agitata ad d(i)c(t)a(m) pena(m) p(ro) quolib(et) (et) qualib(et) vice (et) nichilo(min)us mitte(re) teneat(ur) (et) dapn(um) p(ar)ti refic(er)e si ob d(i)c(tu)m defectu(m) aliq(ui)s sentiret. De solutione fie(n)da

Item statuim(us) invitat(is) de p(o)p(u)lo (con)gregatis q(uod) si aliq(ui)s de Amelia faceret aliq(ui)d p(ro)pt(er) q(uo)d potestas faceret (con)grega(re) invitatos de p(o)p(u)lo q(uo)d ille (con)mictens vel faciens illud soluat o(mn)ib(us) invitatis q(ui) veniret ad d(i)c(t)a(m) (con)gregatione(m) (et) h(abe)at q(ui)lib(et) invitatus p(ro) qualib(et) vice duos s(olidos) p(ro) die (et) potestas teneat(ur) acc(i)p(er)e ad pena(m) .xxv. lib(rarum) de suo salario. Q(ui) in invitati eligi debeant p(er) antian(os) p(o)p(u)li.

Q(uod) potestas (et) ei(us) officiales (et) familiares no(n) ludant in aliq(uo).

Potestas seu iudex vel aliq(ui)s officialis vel familiar(is) in civitate Amelie seu i(n) palatio no(n) debeat lud(er)e in aliq(uo) civitate vel comitatu Amelie ad aliq(uod) ludu(m) tassillor(um) vel alear(um) vel ad aliq(uod) aliud ludu(m) seu (et) inter eu(m) aliq(uo) alio undecu(m)q(ue) existat salvo q(uod) int(er) se ta(n)tu(m) diebus feriatis lud(er)e possint ad calculos vel aleas (et) q(ui) (contra)fecerit solvat p(ro) banno co(mmun)i vice qualib(et) .xxv. lib(ras) (et) eat pena ludens cu(m) quacu(m)q(ue) ip(so)r(um) soluat. Q(uod) potestas (et)

Non nullus potestas sui officiales no(n) faciat sc(ri)bi libru(m) Iudex vel not(arius) seu aliq(ui)s alius de sua familia vicio vini (et) ad pena(m) .x. lib(rarum) sc(ri)bat aut sc(ri)bi faciant aliq(ue)m libru(m) vel i(n) op(er)e alicui(us) libri n(isi) in libris (et) actis co(mmun)is. Nec aliq(ui)s aliq(uo)d eor(um) in aliquo eor(um) vel alteri ip(so)r(um) op(er)e auxiliat sc(ri)be(re) s(ub) d(i)c(t)a pena. Q(uod) nullus to(r)meta(ri)

Teneat(ur) p(er) aliq(ue)m p(ro) potestas sine licentia antian(orum) seu officiales (et) familiares seu aliq(ui)s ip(so)r(um) crimine aliqu(em) maleficii vel crimine aliqua no(n) possit nec debeat p(er) se vel alium mo(do) aliquo aliq(uo) genus tormentor(um) inferre alicui sine exp(re)

sa licentia antianorum omnium et eorum libera voluntate non fuerit pro male fame vel homicida vel proditor vel falsarius vel alius fabricator false monete vel derobator stratarum vel aliquis alius committens aliquod maleficium de nocte vel qui offenderit aliquem officialem forensem communis Amelie vel aliquem de suis familiaribus et non possit curare curiam et dare fideiussores qui possint conqueri sine licentia antianorum predictorum legitimis intervenientibus et si contrafecerit solvat quilibet contrafaciens de suo salario immo potestas ...die pene communi Amel. L lib. cort. et confessio commitati contra hoc capitulum sit cassa et nulla et per commitata contra dictam formam possit peterti pro tali iniuria a predictis potestate et officialibus et quolibet ipsorum contrafaciente ac ipse potestas et quolibet contrafaciente de suo salario eidem pro dare et solvere teneatur post depositionem sui officii quinquaginta libr. den. ad probationem talis iniurie seu commitati facti sufficiat publica fama per duos testes bone fame cuiuslibet cuius probata et sindicatores seu qui ratione fecerint officii predictorum teneatur omnia predicta facere observari in quolibet capitulo et si fuerit negligens puniatur in L lib. cort.

De refutatione generali facienda per potestatem in fine sui officii. Nota

Item statuimus quod potestas et quilibet officialis post depositionem sui officii antequam licentietur et de civitate discedat teneatur et debeat sindico communis Amelie qui recipiat pro ipso communi et singulis personis refutationem facere de salario soluto ipsius potestatis et generaliter de eo quod deberet communi vel specialibus personis de civitate et eius districtu petere et dicere posset quacumque causa vel ea usque in ipsum diem promittere non molestare nec molestari facere in iudicio vel extra per modum querele vel alicuius petitionis vel represaliarum dictum commune et officiales et speciales nec aliquem ipsorum in persona vel rebus in aliquo sine causa et specialiter inveniret in principio officii convenit inviolabiliter cum pena omni exceptione remota et aliter ultima paga soli non possit potestati seu alteri eius nomine et si aliter fieret eum de suo soluisse intelligatur.

Liber de electionibus et officiis communis. Et de liber de exceptuatis ab officio communis.

Minores decem et octo annorum et qui non adlibrati in catasto et qui non soluerit datiam communis Amelie vel non subiecti iurisdictioni potestatis non possit esse seu eligi in aliquo officio et electio de eis facta non valeat et si contrafieret elector vel acceptans pro quolibet solvat xl sol. communi pro banno et nemo qui haberet potestatem eligendi aliquem debeat eligere patrem filium fratrem carnalem filium fratris vel sororis vel nepotem ipsius electoris nec possit eligi ad dictum officium exceptis aliquis de electoribus electus ad eligendum dictum officialem non se ipsum ad dictam penam et qui habet unum officium a communi uno eodem tempore non possit habere aliud excepto quod consiliarius possit habere unum aliud officium. Et nemo possit habere officium nisi per annum in qualitate tempore electionis de eo facte et qui contrafecerit eligendo vel acceptando electio non valeat et puniatur in xx sol. et hoc capitulum in singulis electionibus legatur per cancellerium communis ad penam x lib. pro qualibet vice. xxii

De electione sindici.

Ad sindicandum potestatem eorum potestatis et eius officiales eligantur per consilium generale duo periti et boni viri et unus notarius ad stipendium et quilibet habeat pro suo salario et labore v sol. cort. Nota

Et potestas post depositionem sui officii et sui officiales per quinque dies moretur ad hoc in civitate Amelie coram ipsis sindicatoribus integram administrationem eorum officii et de neglectis et obmissis ablatis actis subtractis ablatis et quicumque male gestis contra formam statutorum ordinamentorum vel iuris redde ... prout inter ea communi et civibus specialibus. Et ad hoc per parte communis agendum eligatur unus sindicus et unus advocatus qui habeat pro suo salario pro quolibet v sol. Qui sindicatores notarius sindicus et advocatus iuret ad sancta dei evangelia eorum officium et omnia que ad eorum officium spectat facere bona fide et de ... et ... missione huiusmodi facientis scribat per notarium cancellarie. Qui sindicatores ... diebus eorum mandato sat... et contra ipsos potestatem et offic... xxiii

ciales et familiar ipsius aliqd obiecte et sup
petition oblata p sindicu cois vl ot eos malliy
ul obmissionis inventi ot eos i ultim die .v. dier
qb stare ten post depositer eor officij ad redditi
rater administratis dti eor officij reddit i dei
noie absolutos et licetia discessuri et si aut i
venirer dtis potatem et officiales et familiar
ipius ul ipor aliq aliqd omisisse ul fecisse ul
excessisse ot ius et iustitia et forma statut ul
et aliqd defraudasse de rebs cois ul spaliu
ad p. in dapn cois ul cui speal p tenent otep
nare illu ul illos q talia omiserit in dupli
ei qtitatis seu rei extimat q inueit defra
udasse ul iniuste abstulisse ul i h neglict
ul obmictedo ul exceendo plus debito dapnu
inuenit intulisse et a q subtraxisset seu etia hi
moi dapn passo soluedo et si alia pena de hi
moi no apparet p statutu in .x. lb. p quolib
delicto pene noie dto coi soluendas debeat
otepnare quelib culpabile de pdcis. Cui
us potatem ipor officialium et potatis ul ali
cui ipor in hmoi ca fecerit ul p eis sidenisset
p stiterit soluat p banno coi Amel. Et potas
novus eu acusatore et sine p coi accipiat .xxv.
lib. p quolib. Cui et ot forma huius capli are
gnauit tractauit ul dixerit seu consuluit
ipos potatem et officiales ee absoluendos ul sin
dicatos soluat dto coi similiter dtam pena et ea
ab eo potas novus oio p coi similiter accipi
at. Et potas p quolib suo officiali otep
nato possit et tegi soluere indicatu. Et donec
sindicet absoluat ul otepnet nemo cu eis
bibat ul comedat ul insimul quiuat nec
ipi vadat recedentes domo possit dto tpre
ratiois in domo alicui spalis s; i hospitiis fo
resibs pparatis et q sindicatores ad sindicat
potatem ul aliqui alii officiales forsan no pos
sint eligi durante officio dti potatis et alior offi

cialium et si eligent ipa electio sit nulla. Et cam
cois si soluerit ultimam pagam salarii dti potatis
ul alior officialium in ultima die sindicat dtor
officialium post depositer eor officij soluat de
suo camerar coi Amel et si dti officiales erunt ab
soluti et siquis ot pdcm caplm aliqd dixit pro
suit ul arengauit soluat pene noie centum lb
cortf et ab omi officio cois semp sit exclusus
et potas novus hec oia hinc inde faciat adi
mplere i singlis pdcor ad pena .xxv. lb. cortf.
et et de pdcis inquirere i .xv. dies pmos sui regimi
et delinquentes punire et hec caplm suspendi no
possit nisi de huis fieret pposita speal i quolibet
osilio et optinet p tres ptes osiliar unicuiq
osilij existentium si semp sit infictu et precisu et cancel
leri q aliqd ot pdca scripsit aut fecerit sit ipo
iure puat ab officio suo et otepnet p novu po
testate pena .c. lib. den. **Q quolib pos**

Item statuim q **sit age ot potate et ei sindicat**
de oi eo et pena q et q potas ul aliqs ei offi
cialis ul familiar inuenet dando ul accipiendo ob
mictendo et negligendo fraudulenter comictendo ul ac
qd faciendo ot forma statut et ordinamt Ciui
tatis Amelie ot eos et quelib ipor post depositi
ter eor officij possit qs age et p legitio actore
heat seu accusatore aut denuptiatore heat si
ue de fco pprio ul alieno agetur et audiat si
ne salario et strepitu et figura iudicij et oblatione
libelli et ca terminat ac si actor ul accusator legi
timus intervenisset i ca no obstante aliq statut
et iure q in otium loquuntur. Et teneat potas p oi
bus officialibs suis pena soluere in q fuit otep
natus ul aliquis ex eis. **De electione et officio**

Consiliarij cois Amel **osiliarior cois**
tm gnales q speciales eligant i hac
forma .vi. q eligant ab Antian ppli s. boni
hoies quicenti p parte potatis ad osiliu gnale
et spale cois et ppli dte Ciuitatis et vadat ad
.L. brevia in quibs sint .v. signa .ijj. ad quem
dta brevia signata pervenerint veniet ad osiliu brevia

generalia tacto libro eligere consiliarios tam comunis tam speciales quam generales meliores et utiliores quos esse cognoverint pro comuni bona fide sine fraude. Et eligant et eligere debeat .xl. consiliarios generales et .x. speciales videlicet .x. consiliarios inter generales et speciales pro qualibet contrata quorum .x. consiliariorum primo dicto electi sint consiliarii speciales dicti comunis quorum consiliariorum medietas sit de gentilitia et aliam medietas sit de populo et dicti consiliarii sic electi iurent eorum officium gerere bona fide ad consilium venire quotiens vocabuntur et sanum et utile consilium exibere quod ab eis fuerit petitum et illud quod eis melius et utilius esse videbitur pro comuni et tenere credentias tam in consilio quam in arengo super petitionibus que proponentur per potestatem vel aliquem eius officialem consiliare quando eis videbitur et non facere novam propositam aut petitionem et non consulere illud idem quod dictum fuerit per alium consultorem in proposita coram eis et qui contrafecerit puniatur in v s. et quod per eum consultum fuerit non valeat. Et duret eorum officium .iiii. mensibus. Et potestas et eius officiales in qualibet renovatione consilii que fiet in consilio generali singulis .iiii. mensibus hoc capitulum legi facere teneatur. Et quod potestas et quis alius officialis qui ad dictum consilium interfuerit veniat in sala ubi dictum consilium congregatur antequam pulsetur tertius sonus campane ad penam .x. librarum pro qualibet vice et quicumque consiliarius non venerit ad consilium post tertium sonum facta requisitione de consiliariis dictum venerit antequam fiat proposita solvat nomine pene sex denarios. Qui vero venerit post propositam solvat .xii. denarios. Et qui nullo modo venerit ad dictum consilium puniatur de facto in duos solidos in tres dies nisi iustam excusationem habuerit que in arbitrio dicti officialis remaneat. Et si predictus officialis in predictis fuerit negligens et remissus quod pro quolibet consilio quod fiet et predicta non servaverit camerarius comunis de suo proprio salario .x. libras retinere teneatur.

forma iuramenti consiliariorum

De electione sindici generalis comunis

Sindicus generalis comunis in maiori consilio eligatur per electores maioris consilii in quacumque causa ad agendum et defendendum contra quaslibet personas vel universitates ad petendum omnia iura comunis que potestas et sui officiales audiat sine salario et ab eo a dicto salario recipiat ydoneam cautionem et fideiussores de restituendo pecuniam si convincatur. Et eam huiusmodi debeat sine debito terminare. Prestet autem et det dictus sindicus ydoneam cautionem de suo officio legaliter et sollicite exercendo et de ratione reddenda acceptorum per eum pro comuni in integra restitutione et si fraudem commiserit solvat comuni Amelie pro damno inter qualibet decem libras. Et ad appresentandum bona exbanditorum et aliorum condempnatorum comunis Amelie contra aliquem maleficii vel excessus vel iure dicti comunis auctoritate presentis statuti sit et esse debeat sindicus qui nunc est et pro tempore erit in dicta civitate Amelie sine aliquo alio salario vel mercede. Et quod dictus camerarius in fine dicti sui officii teneatur de predictis reddere rationem.

De electione sindici ad prosequendum appellationes

Ad prosequendum appellationes contra quoslibet appellantes in maleficiis fiat sindicus ad petitionem iniuriam passi et appellatus in ipsa causa presente qui teneatur. Si autem aliquis condempnatus appellaverit et postea venerit et supplicaverit quod admictatur pacem [illegible] mandata potestatis et comunis Amelie et solvere voluerit medietatem residui a .xl. s. supra condempnato ipsi et reficere comuni expensas in ipsa appellatione pro eum factas potestas et sui officiales recipiant eum ad mandata et dictam medietatem et expensas pro comuni et alia medietas sit misericorditer relapsetur. Si vero appellans perseveraverint in [illegible] dictus sindicus dictam appellationem in [illegible] prosequatur et defendat [illegible] usque ad tertiam sententiam si erit necesse. Sindicus autem ad hoc electus non possit qui retineat appellantem aliqua linea parentele. Et potestas hoc capitulum teneatur observare et observari facere ad penam centum librarum denariorum.

teneatur dominus notarius ipsos custodes ce
latos coram se facere comparere ipsos que
examinare et diligenter recipere ab eis de
ut dictum est in dictis terminis ad dictam penam.
Quod custodes viarum cum denuntiant quam faciant
teneantur extimationem facere de dapno dato per denunptiatos

Item statuimus quod dicti custodes viarum
cum denuntiationes quam faciunt teneantur
et debeant extimationem sive extimationem
facere de dapno dato per illos quos denuntia
verint prout eis videbitur et ipsum dapnum
declarare quarum declarationem stetur ut in
ferius in capitulo de extimatoribus continetur.

lxxxv Quod notarius predictus faciat custodibus ce
latis satisfieri de parte eos contingenti infra viii dies.

Item statuimus quod dominus notarius teneatur
facere satisfieri dictis custodibus de parte
contingente eisdem infra octo dies post solu
tionem factam per illos quos denuntiaverint et accusaverint.

lxxxvi Quod ubi non esset ex
pressa pena in presenti statuto non possit procedi
de similibus ad similia puniatur arbitrio domini notarii.

Item statuimus quod si aliquis esset accusatus
de dapno dato in bonis alterius de quo
non esset expressa pena imposita statuto et non
posset procedi de similibus ad similia talis
accusatus puniatur arbitrio domini notarii consi
derata conditione accusati et qualitate delicti sive

lxxxvii dapni. Quod dominus notarius teneatur et debeat ob
servare omnia et singula capitula huius
statuti.

Item statuimus et ordinamus quod dominus notarius
teneatur et debeat observare omnia et singula

lxxxviii capitula huius statuti et ordinamenta inviolabiliter
et ad penam in ipsis capitulis contentis
et ad penam x librarum pro singulis vicibus
in quo non esset pena imposita vel expressa.

lxxxix De pena non obediendo domino notario circa re
aptationem et refectionem viarum pontium et fontium.

Item statuimus quod quicumque non obediverit
domino notario super refectione viarum pontium et
fontium in sibi preceptis reaptandis et reficiendis

solvat pro banno comuni Amelie v solidos pro quolibet
et vice qualibet. Et quicumque impedimentum prestaverit
vel prohibuerit id facere vel fieri facere vel non obe
dierit intelligendo quod super apprehensionem vel
capturam vel incarceratum est vel esset solvat
de facto comuni predicto vice qualibet. Et si quis
extimatorem extimaverit vel extimare impedierit aliquem terminum
fixum vel missum per ipsum notarium vel cives
solvat pro banno comuni predicto xxv libras pro
singulis et nominibus termino reponatur in eodem loco
cum ipsis et aliis predictis capitulis loquentibus
super viis plateis et super apprehensionibus et capturis
temporibus maneat idem notarius possit et debeat
ex suo officio ad petitionem cuiuscumque petentis summarie
procedere et definire de predictis cognoscere et pronuntiare et iudicare
et executioni mandare sine strepitu et figura iudicii
iuris ordine servato vel non servato.

Quod omnia et
singula nomina custodum celatorum sint et esse
debeant penes dominum notarium et penes camerarium comunis.

Item statuimus et ordinamus quod omnia et singula nomina
custodum celatorum per vel electi sint per ipsos
qui sint et esse debeant penes ipsum notarium et penes
camerarium comunis predicti ut dictus camerarius sciat quibus
debeat dare partem contingentem eisdem et quod penes
ipsum camerarium non esset partem aliquam habere nec camerarius habere
teneatur.

Quod dominus notarius debeat observare omnia
statuta et ordinamenta que reperiuntur scripta in volumi
statuti comunis et populi civitatis Amelie de dapnis

Item statuimus et ordinamus quod dominus notarius teneatur et
debeat observare inviolabiliter ad penam x librarum
denariorum cortonensium de suo salario omnia alia et singula
statuta et ordinamenta que reperiuntur scripta in vo
lumine statutorum comunis et populi civitatis Amelie
loquentia de dapnis datis viis pontibus et publi
cis plateis et incendiis et quicquid tangit officium domini notarii
pertinent dummodo de ipsis statutis et ordinamentis
que non sunt in volumine presenti et statuti eidem notario
habeat fiat per eum cuius interest vel dixerit se
eos ipsa servare debere.

Quod si quis in presenti aliquid
per eum factum puniatur ea pena qua puniretur accusatus de dapno dato.

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis per accusatus
aliquem vel aliquam de dapno dato presentialiter ...

bestiis de re qua accusator dixit se possidere tempore dati dampni vel filium per quo tenet in tem ad laborandum quod si negatum fuerit tunc accusatorem vel filium per quo tenet ad laborandum accusatur vel penam accusationis et accusator non probaverit quod tempore dati dampni ipse vel pater eius vel ille per quo teneret ad laborandum possidet quod puniatur ea pena qua puniretur accusatus dampno probato. Et probatur de possessione predicta et dicta probatio probatione sumarie per testes [illegible] non obstante [illegible]

De pena accipientis paleam de possessione alterius sine [illegible]

lxxxiiij.

Item statuimus et ordinamus Rubrica. quod si quis acceperit paleas de possessione alterius vel de paleario alterius seu paleas alienas solvat pro banno comuni Amelie XX solidos pro qualibet vice. De pena colligentium fabas vel scafas

Item statuimus et ordinamus de possessione alterius. quod si aliqua persona collegerit fabas sive scaphas alienas seu de possessione alterius solvat pro banno comuni Amelie X solidos pro qualibet vice et [illegible] emendante. Quod nulla vindemiatrix possit asportare ultra quatuor racemos uvarum

Item statuimus et ordinamus quod nullus vindemiator vel vindemiatrix audeat vel presumat deferre de vinea aliena ultra quatuor racemos uvarum ad penam X solidorum salvo quod si deferret pro domino vinee quod tunc non teneatur ad penam de quo stetur sacramento domini vinee. Et quod nullus dampnorum datorum tempore vindemiarum singulis servo debeat stare ad portas Civitatis ad ingressum et inquirendum de predictis ad penam XX librarum pro quolibet de suo salario et predicta dicto tempore faciat bandiri. De non credendo custodi [illegible] nisi usque in quantitatem V soldorum.

Item statuimus et ordinamus quod dampnis datis non credatur custodi [illegible] nisi usque in quantitatem V solidorum pro unoquoque, ab inde in de supra usque in quantitatem X solidorum cum uno teste, aliquo statuto non obstante. Et quod nulla persona de Civitate vel Comitatu Amelie vel aliunde possit nec debeat aliquem accusatorem de dampno dato per se vel cum bestiis sive de bestiis nisi duas per ab inductis accusatoribus et sub duobus iuramentis per quas die in ultimis et semper in talibus accusationibus ponatur dies quo producit et tandem emendatione dampni quod de pena comunis credatur sacramento accusatoris usque in quantitatem V solidorum et ab inde supra usque ad decem solidos cum uno teste, ab inde vero supra probetur legitime non obstante aliquo capitulo statuti vel ordinamenti comunis vel populi quod in contrarium loquetur quibus nolumus presenti capitulo derogari. Volumus etiam quod si filii familias sine consensu patris non possint aliquem vel aliquas accusare vel denuntiare de dampnis datis et si aliquis vel aliqui accusaret in per eos ipsos vel alterius eorum accusationes non stetur et non valeat ipso iure sed ipse accusationes vel denumptiationes pro cassis et irritis habeantur aliquo statuto non obstante. De guasto et incendio.

Salvo quod [illegible] de note [illegible] fiet [illegible] accusationes

Item statuimus et ordinamus quod si advenerit dampnum guastum vel incendium datum in domibus campis areis vineis casalibus vel in quibuscumque bonis de personis quod ... dampnum guastum vel incendium emendetur per comune Amelie in [illegible] fuit illatum [illegible] vel datum ad penam X soldorum pro unoquoque pro quolibet Anciano qui fuit negligens in faciendo satisfieri dicto dampnum passo. Et idem dampnum guastum vel incendium emendetur per comune Amelie secundum extimationem faciendam per duos homines ponendos per duos Ancianos populi dicte Civitatis qui eligantur in IIII dies postquam ipsi Anciani eorum officium inceperint quorum duorum hominum ponendorum officium duret duobus mensibus tantum qui iurent eorum officium facere bona fide et [illegible] malefactorem [illegible]

lxxxv

comunis sequestrentur de tali maleficio, perentur et deponetur et elapso termino condepnationis ipsius eius bona uendantur et comuni seu parti deueniat in comuni Amelie et tali malefacto aliquo tempore rebanniri non possit nisi primo satisfecerit; deinde iam soluerit predictam comunem occasione dampni guasti uel incendii iam illati per eum in statuto uel aliquo in alio contento non obstante, et nomine uxoris filii dicti dampni facientis ex ciuitate et districtum Amelie expellantur.

De pena ponentis, tenentis uel proicientis bestias seu corpora mortua coria et quascumque turpitudines in uiis publicis uel plateis.

Uestias uel animalia mortua uel carnes seu inuolutas seu cornua capillos aqua scotauata aquam oliuarum coquinam uel urinam terrapleum lapides uel ingomaramentum aliquod uel inmunditiam uel quecumque alia turpia uel corpus aliquod qui fecerit tenuerit uel posuerit uel poni fecerit uel coria cruda madens extendens uel tonsuras seu pelles [illegible] aliqua predicta coram uel iuxta uel in marcu uel domo alterius prope ecclesias seu religiosa loca seu prope ipsa religiosa loca [illegible] uel pascuia fecerit ad penam .x. soldorum pro quolibet et uice qualibet teneatur; saluo quod unguere et tingere quilibet possit ubilibet [illegible] in platea ueteri et platea [illegible] in platea [illegible] burgi [illegible] oliuarum [illegible] seu quatuor macinas uel locos aliquos faciens in platea .x. s. in alio loco predicto [illegible] comuni Amelie uice qualibet soluat pro banno et ea predictus debeat eleuare et quilibet possit [illegible] et dumpnare et eius accusatorem sacramento credatur saluo quod [illegible] et [illegible] possit ibidem [illegible] sequenti die [illegible] puniatur ut supra et salvo [illegible] in capitulo de officio [illegible] et [illegible] in casaleno sancti laurentii de [illegible] et [illegible] uel prope monasterium sancti stephani uel in casaleno sancti [illegible] uel sancti nicolai uel [illegible] terrapleum uel inmunditiam [illegible] uel [illegible] soluat pro banno comuni uice qualibet [illegible] terrapleum [illegible] prope [illegible] per [illegible] platee [illegible] et [illegible] die in [illegible] more solito [illegible] die [illegible] quilibet [illegible] purget [illegible] et [illegible] ingomaro et inmunditia de terra [illegible] ad pena [illegible] et [illegible] termino debeat [illegible] die [illegible] lxxxviii

pdcti et in hobedientes scribere et punire sim formam statuti pdci et fforma capituli mai et de singulis carl dans not inquirat ad petiton auciq3 i credeti am retinendo

Q nullus tpe pluuie phiat aliqd aque cursu n diuertat cursum aque

Tempore pluuie vel alio tpr nullus pibeat aliqd aque curreti vel aliud fiat q i pedimentu vel nocumentu possit vel pin dicaii gnet sue cominiano seu dcta aqua et eius cursum aliter diuertat q ire consueuit tpr retro acto ad pena viginti solidos quam penam soluat quotiens otra fecerit et nullus mictat a pdctam pena et nichilominus aqua reducatur in ire consueuit

Q dcus notarius teneat uia dare man no habentib3.

Item q dcus nots teneatur vicalis mr ad petiton cuiusq3 no hntis uia terminata in posit accedere p uia ad sua poss ad ei petitone cogere quecuq3 ad uendend eidem uia et iter qnque pedum i amplitudine ad extimaton duos bonos uiros ponendos unus p una pte et alt p altera pte et dcus nots teneatur dcos extimatores cogere et pone et portos coge ad extimandu dcam uia et si dci extimatores se no cocordauerint q Jud debeat elige tertium inter eos qui uiret bo offitiu face bona fide

Q nullus piaat terrapienu a porta filiorum usq3 ad porticellam fratrum

Terrapienu aliq a porta filiors usque adulineteliam in fossis cois et ppe ipos fossos et a dcta porta a uia qua itur pub a porticella fratrum minors usque ad ecclam sci petri sicut recte tragitur et i strata noua pusster nullus pieat seu ipa faciat ad pena x. ß. quam dcus nots accipiat cu accatore , sine

Q via porcelli mundetur bis i ebdmoda.

Via porcelli usque ad porta bustiolum bis i quolibet ebdmda purgetur p adiacentes, q nemo i dca uia faciat seu piaat aliqua turpitudine ad pena v. ß. den et quilibet possit dempnare et accuse et credatur ei.

Q nullus piaat cocturam a fenestra

Item statutum et ordo q nullus de amelia piciat aliqua cocturam a fenestra in uiis pub ad pena v. ß. den

De pena no incidentium sepem

Quicuq3 ht sepe sup uiis cois teneatur ipas incidere et sup uiis eleuare et de hoc teneatur laborator rei hns sepem sup uiis et dnum e ad pena v. solidos cu pdcto soluendos et quilibet possit contrauentes dempnare et accusare et credatur eius sacramento

Q dcus notarius teneat ad petitonem ad iacentium face inueniri aquam fontis sicche

Item statutum et ordo q nots dapnors dator teneatur et debeat vicalis mr et ad pena viginti quinq3 libras de suo salario ad petiton adiacentiu vel ptis ipors face reinueniri aqua fontis sicche posit in gta mr plane et ipa reinuenta facere dcam fontem reactare expesis adiacentiu infra duos mss postq fuerit requisitus et quilibt ex adiacentib3 teneat et hobedire et inhobedientes pinire mr qualibz in x. ß. den

Q porci et scrofe no uadat p ciuitate

Item statuimus et ordinamus q porci scrofe et porcelli maiores iiij mss no possit de mss Junii, Julii, augusti, septembris et octubr ire p ciuitate amelie et si inuenti fuerint p nots dapnors dators vel eius familiar ire p dcam Ciuitats dni ipors porcors soluant p quolibz porco scrofa vel porcello , qualibet vice decem solidos et de aliis mss duos solidos p quolibz porco et qualibet vice . decernentes q presens capitulu preualeat et preualere debeat omni alio statuto ciuitats amelie de tali materia loquenti posito in uolumine statutors dce ciuitats et spalr statuto liiij sexti libri posito sub rca q porci no uadant p ciuitats cui statuto uolumus p presentem totaliter derogari

XI 37r

Ut dicti notarii teneantur observare presens statutum et omnia contenta in presenti volumine statutorum et non statuta ipsis contraria sub Rubrica dapnorum datorum :.

Item cum statutum et ordinatum quod notarius dapnorum datorum dicte civitatis Amelie qui pro tempore fuerit teneatur et debeat inviolabiliter et ad penam xxv librarum de suo salario applicandarum communi Amelie omnia et singula capitula contenta et scripta in presenti volumine statutorum observare et observari facere et non alia capitula que reperirentur in volumine statutorum communis et populi civitatis Amelie sub quibuscumque verborum conceptione. Quibus capitulis et statutis de dapnis datis sub prioribus temporibus et descriptis volumine ubicumque positis per presentia ordinamenta statuta totaliter derogari et ipsis dictus notarius uti non possit ad penam superius ordinatam.

Approbatio presentis statuti

Acta facta completa firmata et declarata fuerunt omnia et singula suprascripta statuta cum additionibus et cancellationibus signatis in ipsis per suprascriptos statutarios et completa et publicata per me Johannem domini Salvati de Amelia notarium supradictorum statutariorum et communis Amelie ad hec specialiter assumptum electum et deputatum in civitate Amelie in contrata platee in domo dicti communis que vocatur Cancellaria cui domui ab uno palatium populi dicte civitatis ab alio res Bucciarelli [illegible] ab alio via et in medio dictorum statutariorum sub anno domini millesimo iij^c lviij indictione xj tempore sanctissimi patris et domini domini Innocentii pape vj mensis Septembris die viij.

Et ego Johannes domini Salvati de Amelia publicus imperiali et alma urbis prefecti auctoritate notarius et judex ordinarius et nunc notarius et offitialis communis Amelie et dictorum statutariorum per ipsum commune et statutarios ad hec specialiter deputatus predictis omnibus et singulis interfui et de ipsorum mandato publicavi et me subscripsi et in fidem omnium predictorum meum signum consuetum apposui.

In nomine domini amen. Anno Nativitatis domini millesimo ccc^o lviij indictione xj tempore domini Innocentii pape sexti die viij mensis Septembris. Correcta examinata approbata et confirmata fuerunt suprascripta statuta et capitula statutorum per nobilem et sapientem virum dominum Bene. de Firmo legum doctorem judicem in patrimonio generalem [illegible] domini existentem [illegible] prout et sicut in additionibus detractionibus declarationibus [illegible] ad singula capitula continetur et prout fuerit additiones detractiones et declarationes atque cancellationes evidenter demonstrant hoc expresse addito actu et apposito in examinatione correctione approbatione et confirmatione predictis per dictum dominum judicem quod siqua statuta seu capitula sint in presenti volumine statutorum apposita vel etiam ex quorum verbis mente vel sensu diminuatur vel impediatur seu impediri vel diminui possit honor vel jurisdictio Romane matris ecclesie libertas ecclesiastica vel jurisdictio seu honor domini Legati seu domini Rectoris vel Curie [illegible] appellationis jurisdictio [illegible] vel alterius [illegible] debito modo seu que essent contra jus divinum vel humanum vel contra constitutiones domini Legati seu Curie patrimonii aut foret seu esset seu intelligi posset esse iniqua odiosa vel ambitiosa aut ex quibus [illegible] communis Amelie sibi usurparet seu arrogaret vel usurpare seu arrogare posset vel vellet jurisdictionem [illegible] vel [illegible] debito modo ex nunc ipso facto statuta et capitula cassantur annullantur cancellantur et irritantur et cassa [illegible] non obstantibus quod [illegible] facto super cancellatis non esset reservans [illegible] potestatem [illegible] dicta statuta et capitula [illegible] declarandi.

Et ego Guillelmus filius olim [illegible] de [illegible] imperiali auctoritate notarius et judex ordinarius et nunc notarius [illegible] predictis [illegible] dicta statuta correxi de mandato [illegible] scripsi publicavi et ad cautelam meum signum apposui consuetum.

Signum mei Guill[elmi] [illegible]

i. De electione et officio Notarii damnorum datorum.
ii. De iuramento Notarii damnorum datorum.
iii. De administratione rationis per dictum Notarium reddenda tempore sui sindicatus.
iiii. Quod dictus Notarius nec aliquis eius famulus percipiat aliquid ultra suum salarium.
v. De prohibita familiaritate dicti notarii et sue familie.
vi. Quod dictus Notarius possit procedere in damnis datis per inquisitionem, accusationem et denumptiationem ad petitionem cuiuslibet petentis.
vii. De fide habenda scripture manu dicti Notarii facte.
viii. Quod omnes extimationes sint in arbitrio dicti notarii.
viiii. Quod dictus Notarius teneatur de omnibus processibus per eum faciendis facere summas.
x. Quod dictus notarius teneatur recipere accusatores a damnum passo.
xi. Quod dictus notarius teneatur in confessatis eadem die facere summam.
xii. Quod dictus notarius teneatur bis in edomoda ire per territorium.
xiii. Quod quilibet famulus dicti notarii habeat puerum accusatorem.
xiiii. Quod dictus notarius non debeat se absentare tempore sui officii.
xv. Quod dictus notarius faciat omni edomoda assignationes sue familie.
xvi. Quod dictus notarius non patiatur in dicto officio refirmari.
xvii. Quod dictus notarius faciat deponi penes camerarium partem custodum accusatorum.
xviii. Quod in damnis datis iuris sollempnitas non servetur.
xviiii. Quod dictus notarius possit de similibus ad similia procedere.
xx. De pena metentis bladum vel aliud genus bladi alterius.
xxi. De pena colligentis olivas avellanas nuces vel aliud genus fructuum.
xxii. De pena colligentis ficus pullones uvas de pergulis.
xxiii. De pena incidentis vel excidentis aliquam arborem domesticam.
xxiiii. De pena colligentis uvas de vineis alterius.
xxv. De pena damnum dantium in vineis ortis vel casalibus.
xxvi. De pena accipientium palos cannas vel fascellas.
xxvii. De pena damnum dantium studiose in bonis alterius.
xxviii. De pena damnum dantium in silva bandita. Cataste
xxix. De pena apportantis uvas sine licentia dicti notarii.
xxx. De pena apportantis nuces, cicerchos, amindalos, avellanas, ficus vel aliquod genus leguminum.
xxxi. De nullus aucupator vel venator per vineam alienam a kalendis Augusti usque ad kalendas Novembris audeat transire.
xxxii. De pena damnum dantium cum pecudibus in blado vel leguminibus.
xxxiii. De pena damnum dantium cum bove asino equo et iumento in blado alterius.
xxxiiii. De pena damnum dantium cum capris berbicibus porcis vel scrofis in blado vel leguminibus alterius.
xxxv. De pena damnum dantium cum pullis vel anseribus in orto vel vinea.
xxxvi. Quod unicuique liceat animalia que invenerit damnum dare sua auctoritate prehendere et curie presentare.
xxxvii. De pena facientis viam transitum per possessiones alterius.
xxxviii. De pena damnum dantium cum pecudibus in terra non seminata cum capris porcis berbicibus asino equo vel iumento.
xxxviiii. Quod unicuique liceat tempore [illegible] accusare contra [illegible] facere per possessiones alterius cum bestiis suis.
xl. Quod quilibet tenens canem teneat unum [illegible] ad collum apponere.
xli. Quod scrofe porci et porcelli extra Civitatem Amelie debeant tortorium ligatum ad collum portare.
xlii. Quod porci scrofe vel capre non vadant sub ficubus olivis vel quercubus tempore fructuum.
xliii. De pena mittentium pecudes intra barchones metas vel tremmas.
xliiii. Quod bestie forensium solvant pro quolibet mense quo steterint ad pasculandum pro quolibet centenario xl s.
xlv. De pena mittentium porcos in [illegible] sancti Secundi et sancti Petri.
xlvi. Quod in omnibus casibus dominus rei, colonus et laborator et eorum filii possint accusare.
xlvii. Quod dictus Notarius faciat reinveniri omnia [illegible] per que solita erat aqua discurrere.
xlviii. Quod ubi non est specificata quantitas credatur accusatoris vel denumptiatoris vel domini rei sacramento usque in quantitatem x s.
xlviiii. Quod omnes pene duplicentur forensibus, comitatinis et de nocte committentibus damnum.
l. Quod dominus rei possit dare licentiam de rebus suis quibus voluerit.
li. Quod guardiani fructuum et [illegible] debeant dicto notario accusare.
lii. De pena abeverantis aliquod animal in fontibus in quibus homines utuntur ad bibendum.
liii. Quod nulla persona audeat tollere vel lavet aliquam pellem prope aliquem fontem.
liiii. De purgatione et mundatione fontis Porcelli, fontis sancti Secundi, [illegible] et [illegible] Labri.
lv. De requisitione fontium fienda per dictum Notarium.
lvi. Quod cuilibet liceat cum bestiis pasturare in bonis non acatastatis.
lvii. De actatione fontis porcelli expensis comunis.
lviii. Quod dictus notarius teneatur qualibet edomoda facere purgari et mundari omnes stratas siliciatas et non intra muros.
lviiii. Quod dictus notarius teneat omnes vias siliciatas intus et extra Civitatem Amelie manutenere.
lx. Quod dictus notarius teneat videre et reperire omnes vias publicas vicinales et loca ubi [illegible] fuerint [illegible].
lxi. Quod dictus notarius teneatur sumptibus [illegible] prestare auxilium consilium et favorem.
lxii. Quod si aliquis esset infamatus quod consueverit damnum dare in bonis de foris quod dictus notarius debeat mandare quod non discedat.
lxiii. Quod dictus notarius teneat singulis mensibus pandere in annali consilio summam omnium introytuum fructuum [illegible].
lxiiii. Quod ubi presens statutum non loquitur sequatur statuta [illegible].
lxv. Quod dictus notarius teneatur extimari facere aquam que est [illegible] filiorum magistri Ianuarii calatoris.

lxvi. De dominus notarius fieri faciat fontem Gencherti que est in possessione heredum loci angleri.
lxvii. De dominus notarius teneat omni die dominico de mane conservare ad portas ut nullus portet ligna vel lapides.
lxviii. De pena facientium herbas in vinea plena vineis orto vel canneto.
lxviiii. De si aliquis accusatus fuerit de dapno dato cum bestiis et iurare voluerit se non habere bestias non teneatur ad penam.
lxx. De dominus notarius teneat ad petitionem cuiuscumque petentis per inquisitionem procedere de omni dapno dato.
lxxi. De dominus notarius teneat omnes vias tam publicas quam vicinales et etiam plateas ad petitionem cuiuscumque petentis facere distermenari.
lxxii. De a domo petri ... martini ad murum platee sancte marie fiat quidam aque ductus.
lxxiii. De nullus habeat coaclam vel foveam coacle in aliquo loco publico vel palam.
lxxiiii. De pena colligentium glandes de quercubus sine licentia domini rei.
lxxv. De dominus notarius elevari faciat omnes logias existentes super vias comunis.
lxxvi. De dominus notarius faciat omnes vias publicas reactari et allargari.
lxxvii. De dominus notarius infra x dies teneat terminari facere viam seu stratam porcelli.
lxxviii. De si aliquis inventus fuerit de nocte in vinea vel possessione alterius presumatur dapnum dedisse.
lxxviiii. De pena dapnum dantium in bonis alterius presente et instante domino rei.
lxxx. De nullus ortulanus possit cambiare cetrones cepas cucurbitas vel aliquos fructus ad terminus [illegible].
lxxxi. De nulla persona prohiciat terraplenum in quarcello iuxta que est in dicta [illegible].
lxxxii. De electione custodum celatorum fiendorum in bonis de foris.
lxxxiii. De accusatus per custodem celatorum solvat tantum domino rei plantum solvit comuni pro banno.
lxxxiiii. De omnia pignora que accipientur occasione alicuius execucionis deponantur penes massarium comunis.
lxxxv. De famuli domini notarii possint accusare omnes eos quos invenerint dapnum dare.
lxxxvi. De notarius curet cum diligentia habeat quod custodes celati non possint [illegible].
lxxxvii. De custodes teneantur una cum devemptiatoribus qui faciunt extimatorem facta de dapno dato [illegible].
lxxxviii. De notarius potestatis faciat custodibus satisfieri infra viii dies de parte eis contingente.
lxxxviiii. De ubi non esset expressa pena in presenti statuto possit [illegible] de similibus ad similia puniatur arbitrio domini notarii.
lxxxx. De dominus notarius teneat et debeat observare omnia et singula capitula huius compilationis.
lxxxxi. De pena non obediendo domino notario circa reparationem viarum fontium et pontium.
lxxxxii. De omnia et singula nomina custodum celatorum sint et esse debeant penes dominum notarium et penes camerarium comunis.
lxxxxiii. De qui non probaverit accusationem per eum factam puniatur ea pena qua puniretur accusatus de dapno probato.
lxxxxiiii. De pena accipientis paleas de pomerio vel paleariis alterius.
lxxxxv. De pena colligentium fabas vel baccellos alterius.
lxxxxvi. De nullus vindemiator possit apportare ultra quatuor racemos uvarum.
lxxxxvii. De non credendo custodibus celatis nisi in [illegible].
lxxxxviii. De guasto et incendio.
lxxxxviiii. De pena ponentis tenentis vel proicientis vestilia sive corpora mortua, coria, et quascumque turpitudines in viis publicis vel plateis.
C. De nullus tempore pluvie proiciat aliquid aque currenti nec divertatur cursum aque.
Ci. De dominus notarius teneatur viam [illegible] viam non [illegible].
Cii. De nullus prohiciat terraplenum a porta [illegible] usque ad porticellam fratrum.
Ciii. De via porcelli usque ad portam [illegible] [illegible] in edomada.
Ciiii. De nullus proiciat sozura a fenestra.
Cv. De pena non claudentium sepes.
Cvi. De dominus notarius teneat ad petitionem adiacentium facere reinvenire aquam fontis sicche.
Cvii. De porci et scrofe non vadant per civitatem.
Cviii. De dominus notarius teneat observare presens statutum et omnia contenta in presenti volumine statutorum et non statuta comunis et partis que omnes sint sub [illegible] [illegible] [illegible].

In nomine domini amen. Hec est copia litterarum transmissarum pro parte communis Amelie magnifico et excelso principi domino Nicolao de Ursinis Nolano et palatino comiti patrimonii beati Petri in Tuscia Rectori et Capitaneo generali pro confirmatione capitulorum infrascriptorum tenor talis est et cetera

Magnifico et potenti principi et cetera

Magnifice domine noster, ad magnificentiam vestram probum virum ser Coluciam ser Nicole nostrum civem fidelem de nostra intentione plenarie informatum in nostrum ambaxiatorem transmictimus, cum in exponendis pro parte nostra super capitulis infrascriptis dignemini tamquam nobis fidem credulam adhibere.

Imprimis quod dignemini vestram communitatem Amelie et spetialiter [illegible] habere recommendatam.

Item dignetur magnificentia vestra liberaliter ad hoc ut homines a dapnum dare de cetero valeant abstinere confirmare capitula infrascripta.

Quicumque intraverint aliquam vineam de mense Junii Julii Augusti Septembris et Octubris vel aliquo tempore mensis, solvat pro solo introitu xl. solidos denariorum. Et si colligerit uvas seu exportaverit acerbas vel maturas in .C. solidos vice qualibet puniatur et dapnum emendet patienti si fuerit de die. xl solidos. de nocte duplum. et [illegible] dapnum faciente accusatoris si dixerit se vidisse absque teste usque in quantitatem. xl. solidorum. Et de hoc stetur sacramento domini [illegible] vel ipsius familiaris vel laboratoris. de inde supra probetur cum iuramento unius testis usque in quantitatem. C. solidorum. de die. de nocte duplum. abinde supra probetur legitime.

Siquis vero dapnum dederit in vinea aliena cum porco scrofa equo iumenta asino vel asina, bove vacha, capra cane et hiis similibus in .xx. solidos pro qualibet vice qualibet puniatur de die de nocte duplum, et dapnum emendet patienti et credatur ut supra.

Siquis dapnum dederit in orto vel casalibus colligendo olera, caules, avellanas amigdalas vel fusiones in xl. solidos pro qualibet vice qualibet puniatur, et dapnum emendet patienti et credatur iuramento domini rei vel familiaris ipsius aut laboratoris usque in quantitatem .xl. solidorum de die. de nocte duplum. abinde supra probetur legitime.

Omnibus et singulis tam civibus quam comitatensibus liceat post festum exaltationis sancte crucis. que est ad xiiii diem mensis Septembris vendemiare et vendemiari facere absque pena et banno. [illegible] [illegible] et cetera

Nos Nicolaus Nolanus et palatinus comes et cetera supradicta omnia et singula ratificamus et approbamus dummodo per generale consilium dicte civitatis fuerint approbata et hec duximus presentia renovanda et in quantum non cedit contra formam constitutionum patrimonii.

Et ego Angelus Nadduci de [illegible] cancellarius dicti domini Rectoris predicta proprio manu scripsi et ad fidem me subscripsi.

Die xii augusti [illegible] ad [illegible] et confirmata fuerunt per consilium generale civitatis Amelie pro ut patet manu mei Nicolay notarii publici et [illegible] et nunc cancellarii civitatis Amelie sub folio xxxvi in libro reformationum et cetera

... creditores ... obligati teneantur respondere pro rata.

cxxv. Item statuimus quod si plures debitores sint in uno instrumento debiti obligati quod nullus dictorum debitorum gravetur nisi tantum pro rata et pro parte sibi contingente non obstante quod instrumento debiti contineatur quod quilibet sit obligatus in solidum et etiam non obstante quod dicti debitores renuntiaverint vel renuntiassent expresse constitutionibus et statutis que pro eis vel altero eorum facerent. Et predicta locum habeant in contractibus presentibus et futuris salvo quod si aliquis dictorum debitorum non inveniretur solvendo seu propter bonorum distructionem quod tunc possit creditor convenire alium debitorem vel alios pro rata tantum pro ratione quae non inveniretur solvendo. *De emptore sive laboratore seu possessore teneatur solvere datium pro re quam possidet vel laborat.*

Item dicimus et ordinamus quod emptor et possessor sive laborator teneatur solvere datium civitatis Anchone pro rebus quas laboraverit seu emerit vel possiderit aliqua ratione. *Quod licitum sit cuilibet ducere bestias forensium intus de pascuis dictae civitatis.*

Item statuimus et ordinamus quod gerentes non constringant per curiam civitatis Anchone in civilibus criminalibus et mixtis fuit tempore ... cum bestiis sive bestias in bonis ... dicte civitatis quod sit licitum cuilibet de dicta civitate bestias quas invenerit in pascuis dicte civitatis ... et pignorare ... et sunt integre satisfacti sine pena legis ... et si sine bestiis tempore debeant sit licitum ... possit ... quod habuerint contra statutum aliquo non obstante ... bestias ... et scribi faciat in ... bestiarum. *De non constringendo dominum potestatem durante eorum officio.*

cxxviii. Item statuimus et ordinamus quod potestas et eius officiales non possint nec debeant constringere aliquem de ea nec aliquem eorum personaliter vel realiter aliquem existentem in officio durante toto tempore sive presentare nec communem nec notarium cancellarie existentem in officio tempore sive ...

Non cogantur durante eorum officio

tiam nec per de ... sive eos alicui malefactori pro eos gravissime nec adoptare debet si aliquis dictorum ancianorum eorum et notarium cancellarie aliquid committeret maleficium debeant puniri et dampnari per potestatem pro ... et si ... ...

qualibet et quotiens ... ... et ex tunc non habeat ... potestatem ... tenentur et obedire. Et quod placuit ancianis ... x. vel maiori parte ... eorum ... ad ... Romanum ... et ... quod mictat alium potestatem. *De possessore rei ... teneatur datium solvere.*

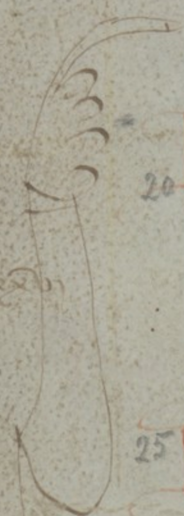
Item dicimus et ordinamus quod si quis possideret aliquam possessionem in catasto scriptam alicuius ... et ... talis possessor ... possessionis et ... datium ... solvere teneatur. Et potestas et executores ... cogant possessores ad solvendum datia et collectas. Et hoc locum habeat in hiis que habuerint ex ... dicti ... de dicta ... *... quod ... sit de ... collectis* (ff)

cxxx. Item dicimus et ordinamus quod omnes homines et domus que sunt a porta sancte Marie ... civitatis que fuerunt de ... burgi sunt et debeant de ... et ... filiorum ... sunt et debeant de ... collectis et teneantur simul ad ... commoda et incommoda ... collectis. *De pena mulierum lavantium pannos in fontibus.*

cxxxi. Item quod nulla mulier debeat lavare seu lavari facere pannos in fontibus ... fontibus ... nec ... aliquod aliud ... ad penam ... et quilibet possit accusare ... et accusator ... habeat ...

De debitore forense ...

cxxxii. Item quod si aliquis forensis vel alius ... non constrinxerit ... curia civitatis Anchone ... aliquod debitum vel ... quo obligatus ... alicui civi de civitate Anchone vel ... districtus quod talis forensis constringatur

personaliter et realiter ad solutionem pretii usque ad plenam satisfactionem compellantur.

De defendendo homines qui [illegible] prestiterint

cxxxiii Item cum feneratores nolunt aliquando mutuare pecuniam sindico comunis seu singularibus personis dicti comunis ordinamus quod debitores omnes et eorum fideiussores qui receperint aliquam quantitatem pecunie mutuo a quacumque persona et ipsi debitores mutuaverint ipsam quantitatem pecunie sindico comunis et fuerint predicti debitores inquietati, gravati vel predicti gravarent pro factis comunis tales debitores defendantur per eorum comune. Et si ad aliquam curiam extra civitatem predictam fuerint vocati expensis comunis defendantur. Et si fuerint citati vel molestati coram potestate et officialibus dicti comunis a creditoribus ipsorum dicti creditores non audiantur et predicti debitores non molestentur quousque predictis debitoribus fuerit integra satisfactio de dicta quantitate quam mutuaverunt comuni seu sindico comunis. Et hoc locum habeat in illis debitoribus qui habent instrumenta de dicta quantitate a sindico comunis. Et hoc locum etiam habeat in preteritis presentibus et futuris non obstante quod dicti debitores renuntiaverint legibus et statutis et capitulo [illegible] quia omnis renuntiatio ex nunc habeatur pro nulla. Et potestas et sui officiales teneantur predicta observare ad penam .l. librarum pro qualibet vice [illegible] et pro quolibet ad penam .xxv. librarum et quotiens contrafecerint. Addimus huic capitulo quod si aliqua termina seu absolutio data vel datum [illegible] fuit de bonis talium vel talis debitoris qui ipsam pecuniam pro dicto comuni acceperunt et sindico comunis vel alteri pro ipso comuni mutuaverunt ad petitionem cuiuscumque persone quod ipso iure et auctoritate presentis statuti sit nulla [illegible] modo pro [illegible] predicti ipsum debitum pro comuni fuisse contractum dicatur et approbetur vel per maiorem partem ipsorum. Et hoc capitulum

sit passum et postea non possit compleri vel [illegible]. **De [illegible] vectis [illegible] firmanda [illegible]**

cxxxiiii Item quod certa vectis sit firmata [illegible] [illegible] per [illegible] ad solutionem [illegible] et possit dari nullus [illegible] .xii. denarios cuilibet de dictis [illegible]. **De pena potestatis et officialium vel officialium [illegible] de [illegible]**

cxxxv Item statuimus et ordinamus quod si potestas vel aliquis eius officialis vel familiaris [illegible] vel [illegible] aliquem offenderit seu alicui iniuriatus fuerit vel dampnum intulerit ultra ordinem iuris et debitum officii sui [illegible] per [illegible] duplum [illegible] instantiam capitulo [illegible] quod de tali [illegible] loquuntur et dampnum [illegible] offenso vel iniuriato in duplum et [illegible] secundum duplum [illegible] de ipsa [illegible] per sindicatores et rationatores ad examinandum potestatem in fine sui officii de administratione sua et suorum officialium [illegible]. [illegible] ipsa potestas vel aliquis eius officialis vel familiaris iniustitia [illegible] iustitia [illegible] vel iustitia [illegible] vel negaverit seu plenam [illegible] non fecerit alicui solvat pro [illegible] qualibet .xxv. libras [illegible] et dampnum et [illegible] in duplum secundum extimationem sindicatorum predictorum de ipsa [illegible]. Et potestas teneatur de suo [illegible] in iudicio et [illegible] quolibet suo officiali et familiari omnem [illegible] et dampnum et [illegible] et omnem [illegible] in qua et [illegible] vel aliquis eius officialis et familiaris tenebitur vel per dictos sindicatores [illegible] quocumque modo et [illegible]. Et sindicatores ad hec omnia [illegible] potestatem [illegible] et eius officialibus et familiaribus et quolibet ipsorum [illegible] personaliter teneantur et [illegible] de bonis

[illegible]

Beate Firmini martiris ecclesie Ameliensis tenetur et debet fieri facere de sua pecunia unum cereum sive torticium et illum accensum portari facere cum communia antianorum populi et aliis qui fuerint ordinati de novo in vigiliis festi predicti et mane in celebratione misse faciat tenere accensum ipsum cereum et residuum postea dicti cerei offerat seu offerri faciat ad honorem dei et dicte festivitatis in altari dicte ecclesie in servitio dei et dicte ecclesie remanendo. Et predicta teneatur facere sub vinculo iuramenti. De possessionibus [illegible] que sunt de [illegible]. Rubrica.

lxxviiii

Omnes possessiones existentes in valle montis liberi [illegible] et sint de [illegible] in ipsa [illegible] antiquitus et omnes homines [illegible] et vallis montis liberi teneantur [illegible] ad omnia comoda et incomoda. De defendendo ecclesiam sancti Pauli [illegible]. Rubrica.

lxxx

Quoniam ecclesia sancti Pauli [illegible] episcopatus Amelie et [illegible] sit immediate subiecta communi Amelie [illegible] et omni modo et iure quo melius potest ipsam ecclesiam [illegible] sunt ipsi episcopatui [illegible] omni tempore defendere tenebitur. De nullus de [illegible] recipiatur in populo.

Nullus de [illegible] civitatis Amelie possit admitti nec [illegible] in populo nec habere aliquod officium lxxxi in populo [illegible] statutum [illegible] non obstante [illegible] nullius valoris. De observantia constitutionum papalium et specialium.

lxxxii

Item Ameliensis civitas et eius districtus in sacro sancte fidei catholice et vigeat puritate et purgata semper maneat [illegible] et fetore [illegible] et statutum [illegible] observandum quod potestas civitatis Amelie qui pro tempore fuerit observare debeat et facere observari omni debito [illegible]

[illegible] et [illegible] constitutiones papales et imperiales [illegible] tenere. De licteris mictendis per potestatem ad [illegible]. Rubrica.

lxxxiii

Item quotiens petitum fuerit ab antianis populi ex deliberatione facta [illegible] de populo Amelie quod potestas vel aliquis alius eius officialis mictat licteras alicui cum uno seu pluribus [illegible] ex parte [illegible] communis Amelie [illegible] semper [illegible] vel aliquid [illegible] potestas et quicumque alii officiales qui huiusmodi mictendis licteras suo sigillo sigillare et mictere teneantur sub notario qui ab eisdem antianis assignatus fuerit eis ad penam l librarum [illegible] de suo salario cum [illegible] solvendum. De [illegible] assignandis [illegible]. Rubrica.

lxxxiiii

Item quod nova potestas [illegible] debeat assignare et ipsa potestas fuerit assignare [illegible] communis [illegible] que [illegible] et habent [illegible] pro sua familia [illegible] fuerint vinculo iuramenti et ad penam xxv librarum [illegible] pro quolibet [illegible] non fuerint assignata. De quibus [illegible] habeant [illegible]. De [illegible] restituenda per commune ecclesie sancti Firmini. Rubrica.

lxxxv

Item dictum et ordinatum quod per commune Amelie fiat una campana [illegible] qualis fuit illa que data fuit Romanis et [illegible] et assignetur capitulo et canonicis sancti Firmini pro [illegible] et [illegible] illius campane que accepta fuit a dicta ecclesia. Et hoc teneatur potestas et antiani populi fieri facere vinculo iuramenti [illegible] tempus regiminis dicte potestatis. De [illegible]. Rubrica.

lxxxvi

Item quod [illegible] principales debitores [illegible] et si [illegible]

[illegible]iussor alicuius debitoris citatus fuerit ad solvendum ante quam principalis, tunc si convictus erit debitor principalis quod ipse fideiussor non teneatur, ut et omnis processus qui fuerit contra eundem fideiussorem occasione huiusmodi sit nullius valoris. Et si principalis debitor non inveniretur solvendo fideiussioni, succubuit de bonis ipsius debitoris, de bonis presentibus et futuris que eidem debitori [illegible] aliquo tenerentur, quod tunc creditor habeat et possit habere recursum contra fideiussorem et bona ipsius. Et si essent duo fideiussores vel plures in solidum obligati, quod quilibet teneatur respondere pro parte sua pro tota et plures gravari aliquis ipsorum non possit nisi tantum pro parte sibi contingente de ipso debito. Si vero debitor possidebat bona tempore contracti debiti, quod creditor debeat persequi ius suum de dicto debito contra debitorem et quemlibet possessorem bonorum que possidebat tempore dicti debiti dictus debitor, antequam contra fideiussorem; et ita primo creditor teneatur recurrere si habet ad possessorem bonorum quam ad fideiussorem. Et si dictus creditor primo convenerit fideiussorem quam principalem, aliter quam tenetur secundum formam [illegible] a iure suo quod habet contra dictum fideiussorem et [illegible] solvit [illegible] pena eidem [illegible] et [illegible] quod si creditor voluerit desistere agere contra dictum fideiussorem et [illegible] forma huius capituli quod non teneatur ad penam et non cadat a iure suo. Et hec locum habeant in [illegible] preteritis et futuris. Et dictum capitulum sit precisum et tolli et cassari non possit. Et si potestas Anconae vel alii officiales [illegible] in [illegible] corrigendo et reformando quod [illegible] non habeant [illegible] Anconae [illegible] et solvat pro pena [illegible] libras [illegible] et nichilominus dictum capitulum sit [illegible] firmum.

Quod nulla persona de [illegible] Ancone vel eius districtu possit personaliter cogi ad aliquod debitum persolvendum [illegible] debitum. C. [illegible] si [illegible] de [illegible]

lxxxvii Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de civitate Anconae et eius districtu possit personaliter cogi ad aliquod debitum persolvendum nec possit conveniri nec [illegible] civitatis Anconae nisi de debito [illegible] si et [illegible] debitor habuerit [illegible] de bonis [illegible] stabilibus [illegible] et [illegible] fuerit [illegible] pro dictis bonis [illegible] pro [illegible] debitore [illegible] creditoris et si [illegible] duo [illegible] ad [illegible] possit [illegible] creditor [illegible] debitor [illegible] stabilibus [illegible] bonis suis creditor suo [illegible] debitor [illegible] bona sua [illegible] bona [illegible] extimatorem et [illegible] de illis bonis que voluerit et [illegible] bona et de illis [illegible] extimatores [illegible] debitor suus creditor [illegible] Et [illegible] creditor [illegible] debitorem suum quod voluerit [illegible] debitoris et obtinuerit de bonis suis si [illegible] eidem creditori [illegible] quod dictus creditor teneatur recipere de dictis bonis suis [illegible] et si dictus creditor nollet recipere [illegible] iudex teneatur [illegible] creditorem ad [illegible] de bonis debitoris per dictos extimatores [illegible] Et dictum debitum [illegible] possit dividi ab alia maiori debiti quantitate. Et hec locum habeant in preteritis et in futuris possit debitor [illegible] personaliter [illegible] ut [illegible] ipse debitor principalis. Et [illegible] teneatur [illegible] et hoc capitulum [illegible]